

Catalunya Cristiana

setmanari popular d'informació i de cultura religioses

Dijous, 9 de setembre de 1993 ■ Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona ■ Director: Manuel Valls i Serra ■ Any XV - Núm. 729 175 ptes.

50è. ANIVERSARI de la
MORT del CARDENAL
VIDAL i BARRAQUER
CAMBRILS 1993

FESTES DECENNAIS DE LA MARE DE DÉU DEL CANÍ. SETEMBRE-OCTUBRE

Cartell anunciador del programa d'actes que se celebren aquests dies a Cambrils i a Tarragona amb motiu del 50è aniversari de la mort del Cardenal. Sobre aquesta efemèride, a més del «Llindar» del nostre director hi dediquem l'editorial, article a la pàg 4, «el seu testament espiritual» a la pàg 5 i informació a les pàgines 10 i 11

«La Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat»

Us convida a la celebració de la missa que s'oferirà per a tots els qui han lliurat la seva vida per Catalunya, el dia 11 de setembre, a les 10 del matí, a la basilica de Santa Maria del Mar de Barcelona, i que serà presidida per Mons. Joan Carrera, bisbe auxiliar.

Els nous bisbes auxiliars de Barcelona reberen l'ordenació episcopal diumenge passat

«L'ordenació episcopal ens uneix més a tots vosaltres»

(Mons. Pere Tena)

Els tres nous bisbes durant l'ordenació. D'esquerra a dreta, Mons. Joan-Enric Vives, Mons. Jaume Traserra i Mons. Pere Tena.

Mons. Joan-Enric Vives, el bisbe més jove de Catalunya i de tot l'Estat espanyol, acompanyat dels altres dos auxiliars, Mons. Carles Soler i Mons. Joan Carrera

Milers de fidels ompliren la plaça i el pla de la Seu per presenciar i participar en l'acte de l'ordenació episcopal dels preveres Pere Tena, Jaume Traserra i Joan-Enric Vives. Al final de la celebració i parlant en nom dels ordenats Mons. Pere Tena digué: «L'ordenació episcopal no ens separa gens de vosaltres. Ens han posat l'anell que significa la fidelitat i l'amor a l'Església, esposa de Déu. Estem més units encara a tots vosaltres». Més informació a les pàgines centrals.

LLINDAR

El 13 de setembre de 1943, ara fa cinquanta anys, moria a Friburg el cardenal Vidal i Barraquer. Des del 30 de juliol de 1936 en què, gràcies a les gestions de Ventura Gassol, conseller de la Generalitat i després d'haver estat greument en perill de ser assassinat per elements revolucionaris exaltats, embarcà en un vaixell italià, el cardenal de Tarragona no trepitjà mai més terra catalana, vivint, i finalment morint, a l'exili. Ni les seves despulles, traslladades a la cartoixa de La Val-sainte, no pogueren reposar a la catedral de Tarragona, com era el seu desig, fins el 15 de maig del 1978! Tots en sabem les causes. Els bisbes de Catalunya, en el document sobre el retorn del cardenal ens digueren aleshores: «És la il·lusió de veure ferides tancades, ofenses perdonades, rancors oblidats, rauxes superades. És, encara més, l'esperança il·lusionada i constructiva de maldar, tots plegats, per una comunitat nostra, ja definitivament reconciliada i en pau». ¿En què ens continua il·luminant, en aquesta etapa que vivim ara les Esglésies de Catalunya, l'anomenat «Cardenal de la Pau»? Enumero, breument, tres aspectes,

Vidal i Barraquer: tres aspectes alligonadors

que em semblen alligonadors. 1. La seva capacitat de diàleg: amb les noves realitats d'Església, com fou la Federació de Joves Cristians de Catalunya, amb bisbes que pensaven i tenien un tarannà tan diferent d'ell com el bisbe Irurita, amb les autoritats constituïdes en aquell moment tant a la República com a la Generalitat. Diàleg també amb l'home concret: no és una anècdota la presència del cardenal al costat del president Macià, en la seva darrera malaltia, a reconciliar-lo amb l'Església. 2. La seva profunda llibertat i independència: actuà sempre de manera que ningú no el pogués instrumentalitzar. Que tingués el cor a Catalunya no el va fer menys fidel a l'Església. La seva

preocupació constant fou la de ser bisbe de tots. Per això no va signar la famosa carta col·lectiva de l'episcopat espanyol sobre la guerra. Que diferent el llenguatge de Vidal i Barraquer, per exemple, del que emprà el bisbe portat a Barcelona, acabada la guerra: «Vengo en nombre de Dios y en nombre de España, que ya ven ustedes que los enemigos de España siempre son los enemigos de Dios». 3. La seva provada fidelitat: a l'Església i al Sant Pare. No fou mai «vaticanista» per conveniència sinó de cor. Altrament no es pot entendre la correspondència amb Pius XI, Pius XII i la Secretaria d'Estat. A Catalunya: va viure l'ideal d'una Catalunya que fos cristiana. Ni la catalanitat li va fer perdre l'eclesialitat ni l'eclesialitat li va ofegar o diluir la seva catalanitat. Una pregunta: ¿Com hauria reaccionat el Cardenal davant l'existència d'un setmanari com el nostre? No tinc cap dubte del goig que hauria manifestat i de l'ajut i el sosteniment que li hauria donat. Perquè a Vidal i Barraquer, seguint les petjades de Torras i Bages, no li va fer mai por, ni nosa, que el mot «cristià» anés al costat del mot «català».

Manuel Valls i Serra, director

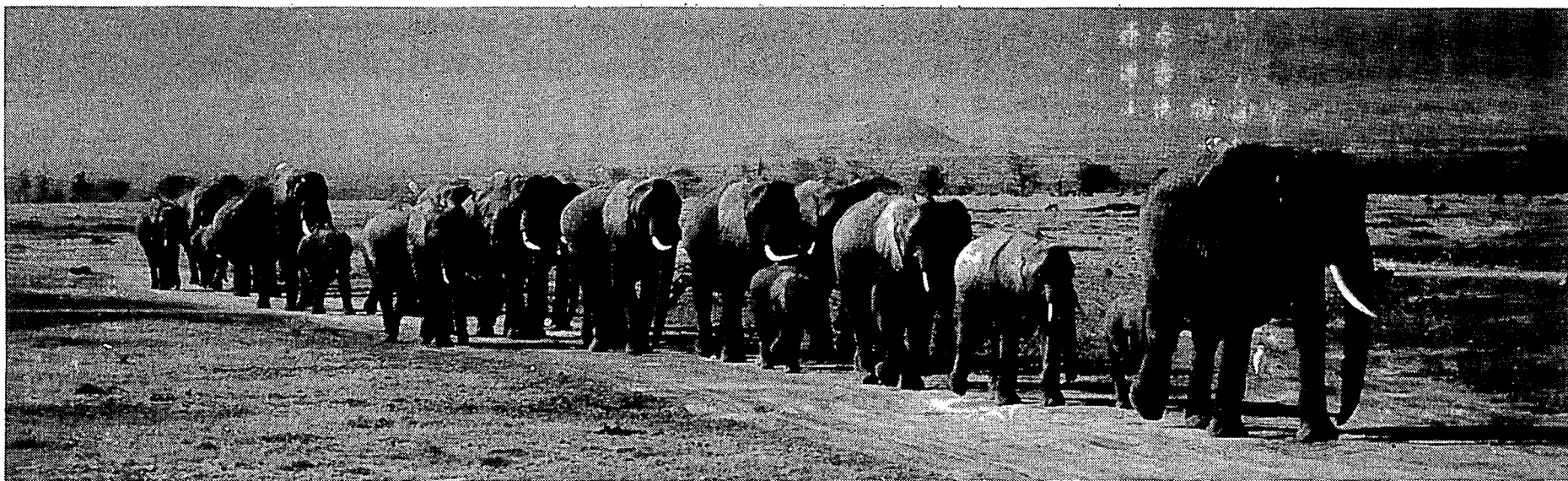
VIATGE A

Del 21 de novembre al 4 de desembre

VIATGE A LES MISSIONS D'ÀFRICA

KENYA i TANZÀNIA

(països equatorials de la costa de l'oceà Índic)

visites a Kenya (la terra dels bantús)

—**NAIROBI**: capital de Kenya (1.670 m), porta d'accés a una gran i variada aventura

—**NAKURU**: el «llac rosat», amb milions de flamencs i d'altres ocells

—**NAIVASHA**: llac alcalí, a la fossa del Rift Valley

—**MASAI MARA**: una reserva immensa de cebres i de nyus; també hi viuen lleons, búfals, rinoceronts, elefants, lleopards...

apagat del Kilimanjaro (5.895 m)

—**NGORONGORO**: la «gran caldera» (cràter de 20 km de diàmetre) i la seva fauna

—**MANYARA**: llac on es troben una gran varietat d'ànecs i pelicans i elefants, i els lleons grimpadors

Missions previstes de visitar:

Nairobi - Narok - Pow - Arusha - USA River - Karatu - Mto-wa-mbu

visites a Tanzània (un passadís històric)

—**ARUSHA**: ciutat a mig camí entre el Cap i el Caire; parc nacional amb el volcà

Combinat amb **safaris de gran turisme**

Assistència tècnica Ultramar Express

Podeu demanar-ne informació per telèfon, per correu o bé personalment a l'associació
AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA:

Pelegrinatges i viatges: Plaça Urquinaona, 11 3r. 3a. A. 08010 Barcelona - Telèfon: **301 37 18**

EDITORIAL

Quin país, quina Europa, quin món tan diferent el d'avui, del de 1943... quan eren infants o encara havien de néixer la immensa majoria dels homes i dones d'avui. Va ser un dia d'aquell any, el 13 de setembre, que va morir a Friburg el cardenal Francesc Vidal i Barraquer. A cinquanta anys de distància, podem preguntar-nos: ¿quina percepció, quina imatge, quina idea tenen de la història del nostre cardenal les noves generacions —preveres i laics— de l'Església catalana?

Vidal i Barraquer: la fidelitat absoluta

Nascut a Cambrils el 1868, ordenat bisbe el 1914 a Montserrat, nomenat Arquebisbe de Tarragona el 1919 i creat cardenal per Benet XV el 1921, Vidal i Barraquer va ser un bon pastor, lúcida i assenyat, tota la vida. «Coneixia perfectament, i clarament els exposava, tots els aspectes de la vida eclesiàstica, tots els problemes de la formació sacerdotal, de l'organització religiosa i econòmica de les parròquies, i amb seny clar i mesurat concebia plans avingudíssims per iniciar la reforma de moltes coses enxorquides per la rutina», va escriure d'ell el canonge Carles Cardó, quan Vidal i Barraquer passà d'Administrador Apostòlic de Solsona a la Seu tarragonina, la segona i última que regí. Com a metropolità, estengué la seva sol·licitud a tot Catalunya. D'ell són les primeres preocupacions per un seminari i una facultat de teologia de totes les diòcesis catalanes, per una economia coordinada, per una acció pastoral de conjunt. Va ser l'impulsor de les «assemblees sacerdotals», que reunien centenars de sacerdots catalans en indrets significatius com Montserrat, Manresa, Ripoll o la mateixa Tarragona.

Però van ser les atzaroses circumstàncies històriques que acompanyaren la vida de Vidal i Barraquer les que van fer emergir als ulls de tothom el seu tremp i la claredat i serenor del seu judici. Especialment en tres moments crucials.

Durant la Dictadura del general Primo de Rivera, iniciada amb el cop d'Estat de 1923, hagué de resistir la repressió que, orientada contra la cultura catalana, atacà durament els eclesiàstics de Catalunya a causa de la seva fidelitat al país. Les intrigues governamentals aconseguiren de Roma alguns documents lamentables com el de la Sagrada Penitenciaría Apostòlica el 16 de novembre de 1928 (núm. 1784/28), el de la Sagrada Congregació de Seminaris de data 21 de desembre de 1928, (núm. 810/24), la de la Sagrada Congregació de ritus (núm. 112/28) que prohibia les anomenades casulles gòtiques, el de la Sagrada Congregació del Concili (núm. 4477/28) i el de la Sagrada Congregació Consistorial (núm. 652/28), aquestes últimes amb judicis inadmissibles sobre l'actitud del clergat davant la llengua catalana. Les respostes de Vidal i Barraquer, suaus en la forma però contundents —unides a les d'altres bisbes— conjuraren aquella tempestat.

En l'adveniment de la segona República espanyola, Vidal i Barraquer va promoure i inspirar la «Declaració col·lectiva del episcopat espanyol» (20 de novembre de 1931), de la qual va dir Unamuno que era el document eclesiàstic de més categoria que durant un segle havia sortit del episcopat. Després de rebutjar i condemnar el tracte injust dispensat pel nou règim a l'Església, orientava els catòlics a «aportar el seu lleial concurs a la vida civil» i advertia que «cooperar amb la pròpia conducta o amb la pròpia abstenció a la ruïna de l'ordre social, amb l'esperança que de tal catàstrofe naixerà una millor condició de coses, fóra actitud reprovable que, pels seus fatals efectes, es reduiria quasi a traïció envers la religió i la pàtria».

Després de l'«alzamiento» de 1936, surt una altra «Carta col·lectiva del episcopat espanyol» (1 de juliol de 1937). Aquesta no és inspirada pel nostre Cardenal, sinó més aviat pels qui confien en l'eficàcia de la catàstrofe prèvia amb vista a una millor condició... Vidal i Barraquer no la signa. La seva negativa a donar suport al «movimiento nacional» fa que, acabada la guerra, no pugui tornar a la seva Seu de Tarragona. Morirà a l'exili, «per haver estimat la justícia i detestat la iniquitat», com diu l'epitafi de la seva sepultura.

Diumenge que ve, cinquanta anys després, se celebrarà a Tarragona el seu testimoniatge de fidelitat absoluta.

...I, a més, «el Vaticà encara no se n'ha adonat», segons un col·lectiu de cristians que fa poc es van reunir, per tal de reivindicar la seva condició de sacerdots casats.

És innegable que les condicions crono-sociològiques d'avui no són les d'abans d'ahir. Per tant, és objectivament cert que «els temps han canviat», encara que la pretesa ignorància vaticana del tema ja sigui més discutible. Com també és discutible que les reivindicacions plantejades pel col·lectiu esmentat puguin argumentar-se en aquesta línia de «canvi de temps». D'acord que el celibat sacerdotal de l'Església llatina és qüestió disciplinar, però no tant d'acord que se'n pugui fer, sense més ni més, una qüestió d'«abans» i d'«ara». Es podrà discutir, tant com es vulgui, la conveniència, o inconveniència, de mantenir el celibat sacerdotal, però no seria just ignorar les motivacions teològiques que van empènyer, al seu moment, l'Església llatina a implantar-lo; i és del tot fora de lloc relacionar aquesta opció celibatària amb pretesos tabús sexuals.

El tòpic, tant generalitzat, que el celibat ministerial no té fonament evangèlic, no resisteix una lectura seriosa dels textos.

El caràcter radical del «Deixa-ho tot i segueix-me» que Jesús proposa a tots i cadascun dels Dotze, no es pot mediatitzar amb l'argument que molts d'ells eren homes casats. Cert que els textos no ens diuen res, en favor o en contra, d'una vida conjugal dels apòstols després de la Crida, però la condició itinerant de la predicació de Jesús, i la freqüència dels seus desplaçaments, no deuria afavorir pas gaire la vida domèstica dels seus seguidors. Aquest celibat discipular, potser es deuria a les exigències concretes de predicació, més que no pas a una vocació lliurement assumida pels deixebles. Però, fins i tot així —i potser precisament per això— l'Església en procés d'institucionalització el va considerar sempre un

Es podrà discutir, tant com es vulgui, la conveniència, o inconveniència, de mantenir el celibat sacerdotal, però no seria just ignorar les motivacions teològiques que van empènyer, al seu moment, l'Església llatina a implantar-lo

En el Nou Testament, sobretot en les cartes de Pau, doctrina i disciplina van tan estretament lligades, que és molt difícil discernir una de l'altra. I la història de l'Església sembla indicar que les crisis disciplinàries han anat sempre de bracet amb les crisis doctrinals —la polèmica actual sobre el celibat sacerdotal no n'és cap excepció

paradigma ideal de dedicació plena a l'apostolat —com ho demostren clarament les cartes paulines.

De fet, la consabuda distinció entre *doctrina* i *norma disciplinar*, que sol aparèixer en aquesta polèmica, és molt més qüestió de forma, que no pas de contingut. En el Nou Testament, sobretot en les cartes de Pau, *doctrina* i *disciplina* van tan estretament lligades, que és molt difícil discernir una de l'altra. I la història de l'Església sembla indicar que les crisis disciplinàries han anat sempre de bracet amb les crisis doctrinals —la polèmica actual sobre

«Els temps han canviat...»

■ Jordi Bassas i Ribalta

el celibat sacerdotal no n'és cap excepció. No hi ha dubte, que moltes crisis doctrinals obeeixen a serioses reconsideracions teològiques sobre qüestions bàsiques de la Fe, però també és cert, que en molts casos, les crisis personals hi juguen un paper important. Avui, no es pot negar que la qüestió dels ministeris eclesiàstics necessita una reformulació teològica seriosa a partir dels fonaments, però en les formulacions d'alguns dels nostres sacerdots casats, sembla endevinar-s'hi com una mena d'esberlament intern entre la condició de «sacerdot» i la condició de «casat»; i no pas perquè ambdues condicions siguin incompatibles *per se*, sinó per la ruptura que això pot haver suposat respecte d'un projecte original de vida.

És veritat que «Els temps han canviat». Però també és veritat l'existència d'aquesta temptació tan humana de projectar els nostres fracassos personals a la institució que més els interpel·la. Això passa amb el matrimoni, passa amb la política, passa amb la religió... i passa amb l'Església.

Jordi Bassas i Ribalta és escriptor i teòleg

RESPIR

Un bon exemple

Ho copio tal com ho vaig trobar. El sufi Bayazid diu sobre ell mateix: «De jove, jo era un revolucionari, i la meua pregària consistia a dir a Déu: Senyor, doneu-me forces per a canviar el món! Quan em vaig fer gran, vaig adonar-me que m'havia passat mitja vida sense haver aconseguit de canviar ni una sola ànima. Aleshores vaig canviar la meua pregària i vaig començar a dir: Senyor, concediu-me la gràcia de transformar tots aquells que es posin en contacte amb mi, encara que siguin només la meua família i els meus amics; amb això m'accontento. Ara, que sóc vell i tinc els dies comptats, he començat a comprendre com he estat d'estúpid. La meua única pregària és ara la següent: Senyor, doneu-me la gràcia de canviar-me a mi mateix. Si hagués pregat d'aquesta manera des d'un bon començament, no hauria malversat la meua vida». No calen comentaris, sinó recordar només que l'Escriptura va plena d'aquesta idea quan ens diu insistentment: «Convertiu-vos!».

■ Miquel Estradé

Director: Manuel Valls i Serra

Director adjunt: Jaume Planas i Pahissa

Coordinació: Josefa Picas i Pauné

Redacció i col·laboradors: Joan Carrera Planas; Núria Albert; Montserrat Albert; Josep M. Aragonès; Jordi Bassas; Pilarín Bayés; Pietat Campmajó; Oriol Camps; Pere Campàs; Salvador Cardús; Rosa Collé; Guillem Farré; Francesc Gamissans; Núria Giral; Joan Guiteras; Jordi Jorba; Pau López; Enric Graupera; Jaume Mora; Antoni Munné; Francesc Nicolau; Núria Oriol; Albert Pera; Tomàs Puní; Jordi Roigé i Solé; Joan Salvador; Pere Tena; David Vidal; Pere Vives; Miquel Estradé; Francesc d'A. Picas; Pere Saumell.

Corresponsals: Leonard Santacana, CERVERA; Carme Frigola, FIGUERES; M. Caballé, GIRONA; Josep Nadal, IGUALADA; Jaume Montaña, LLEIDA; Enric Badosa, ROSES; Joan Boronai, TARRAGONA; Norbert Miradé, TORREDEMBARRA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Joaquim Blanch, TORTOSA; Enric Benavent, VILANOVA I LA GELTRÚ; Antonio Gil,

ANDALUSIA i SUD D'ESpanya; Glòria Carrizosa i Guillem Farré, BARCELONA; Maria del Pilar Brault, FRANÇA.

Disseny: Josep Samper. **Compaginació:** Carlos Aguado

Redacció, administració, publicitat i autoedició:

Edifici de la Parròquia de la Mare de Déu dels Àngels, c/ València, 244, 2º.

Telèfons: 215 27 39 / 215 27 84. Fax 215 28 05 - 08007 BARCELONA.

Impressió: Publiagraf, S. A. L. Passatge Valeri Serra, 30,

Tels. 454 16 30 / 17 77 BARCELONA. D.L. B.14.387/79

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra,

Gibraltar i Portugal 9.100 Ptes.

Resta d'Europa: 17.732 Ptes. □ Amèrica: 21.892 Ptes. □ Àfrica: 21.892 Ptes.

□ Àsia: 30.732 Ptes. i Oceania: 30.732 Ptes

Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona

Fundadors i membres honoraris del patronat:

Mn. Joan E. Jarque i Juglar i Mn. Francesc Malsosa i Riera

President: L'Arquebisbe de Barcelona, Mons. Ricard Mª Carles i Gordó

President delegat: Mons. Joan Carrera Planas, bisbe auxiliar de Barcelona

Vice-president executiu: Ricard Foraster i Ruiz

Patrons: Josep-Rafael Carreras, Ramon Casals, Antoni Bascompte, Gaspar Vilamúbies, Pere Planellas, Pere Fàbregues, Marcel Coromines, mossèn Joan Pujol i mossèn Manuel Valls

Secretari: Jaume Planas

Gerent: Jaume Roigé i Torrentgenerós

Difusió controlada per O.J.D.

MEMBRE DE LA UCIP

ARA MATEIX

Neocatecumenals, postdata

■ J. Carrera Planas

M'han arribat algunes comunicacions, de paraula i per escrit, sobre el tema dels neocatecumenals que he tractat, molt esquemàticament, en els últims tres articles. Totes són crítiques i provenen de persones que tenen una opinió negativa d'aquell moviment. És ben comprensible que hagi estat així, atès «el context» que ja vaig mirar de descriure en el primer d'aquests comentaris... He trobat, doncs, lectors sorpresos perquè parlem dels «quicos» i amics desconcertats perquè en parlo jo.

Ara bé, ¿és cosa bona silenciar, a l'Església, allò que no respon a la pròpia sensibilitat o no forma part del nostre treball habitual? Pel sistema dels silenciaments mutus excloem, sovint, realitats eclesials que no per això, naturalment, deixen d'existir. Tendim a excloure'ns mentalment els uns els altres i a bastir-nos espais homogenis, condemnant pràcticament tot allò que en deixem fora. Aquesta actitud esdevé més insostenible en una ciutat oberta com Barcelona i tota la seva zona d'influència a la qual, inevitablement, arribarà, més tard o més d'hora —i hi trobarà seguidors entusiastes— tot el que floreix a la vinya del Senyor. Això no vol dir —seria caure en l'extrem contrari— apuntar-se a tot o donar-ho tot per bo, sense discerniment. Vol dir, només, prendre-ho en consideració —es tracta del carisma d'uns germans— i acollir-ho amb pobresa d'esperit, no com aquell que ja ho té vist i tot ho sap.

Amb aquesta actitud vaig voler posar sobre la taula el tema dels neocatecumenals i acostar-lo als lectors. Quatre raons m'hi movien particularment que, d'alguna manera, ja es palesaren en els articles. En primer lloc, la centralitat eclesial del seu objectiu: evangelitzar directament a partir del retrobament del Baptisme. Segonament, la força del seu creixement, amb conversions en els ambients més hostils a la fe. Després, el suport que li atorga el Papa, un suport, això sí, acompanyat, de tant en tant, d'indicacions correctores. L'última raó era, precisament, la seva situació de marginalitat entre nosaltres, que es va allargassant, amb el risc que la incomunicació exacerbi els seus elements negatius i els privi d'aportar-nos els seus elements positius.

Així vaig traçar un esquema de diàleg simple: d'una banda, els valors i, de l'altra, els perills o possibles contravalors. Algú m'ha dit que em vaig estendre massa en els primers en comparació amb els segons. La veritat és que tot el conjunt peca de massa resumit, i més encara, certament, el final. Tanmateix, gairebé tots els aspectes negatius que els meus comunicants m'han fet observar hi són apuntats, més o menys explícitament. Convé afegir-hi, això sí, el perill d'un dirigisme que, de tant que vol evitar qualsevol inter-

¿És cosa bona silenciar, a l'Església, allò que no respon a la pròpia sensibilitat o no forma part del nostre treball habitual? Pel sistema dels silenciaments mutus excloem, sovint, realitats eclesials que no per això, naturalment, deixen d'existir.

ferència que distregui del missatge fonamental, acaba amb un uniformisme empobridor que pot anul·lar la persona. És important, en aquest sentit, acollir els altres carismes de l'Església, especialment el del guiatge del prevere. Joan Pau II va dir a un grup de sacerdots del moviment neocatecumenal, el 9 de desembre de 1988: «El ministre sagrat haurà de ser acollit no només com a germà que comparteix el camí de la comunitat, sinó com aquell que actuant in persona Christi, porta la responsabilitat insubstituïble del mestre, del santificador i del guia».

En aquest diàleg, cal que els neocatecumenals i, sobretot, els seus dirigents acullin de bon grat la crítica. Aquell perill, abans esmentat, de tancar-se en un espai homogeni tot excloent els altres, també els assetja a ells. Han de cercar de fer-se presents en el conjunt eclesial, en els consells pastorals, en l'apostolat seglejar... i parlar-hi i escoltar-hi fraternalment.

En canvi, als altres ens escau de saber-ne descobrir els valors. No només amb vista a la comprensió d'aquest moviment, sinó també perquè són valors que poden ser assumits i compartits des d'altres instàncies. L'aparició a l'Església d'un nou corrent espiritual no serveix només als qui en formen part. També ajuda els altres a rejuvenir el propi carisma. Aquesta intercomunicació eclesial ens enriqueix i ens salva de reduccionisme i de sectarisme.

J. Carrera Planas és bisbe auxiliar de Barcelona

Pel seu interès, reproduïm en forma d'article aquest text de l'historiador Ramon Comas, extret del seu llibre «Isidro Gomà - Francesc Vidal i Barraquer. Dos visiones antagòniques de la Iglesia española de 1939». Ediciones Sígueme, Salamanca 1977.

Sugranyes de Franch parlava de «la santa obsessió del cardenal de no fer política, ell que va viure tan intensament tots els incidents i tot el drama, hauríem de dir, d'un dels períodes més agitats de la nostra història. I és que el cardenal sabia que, com menys "es posi en política" l'Església, és a dir, com més renunciï als avantatges immediats d'una situació determinada i a tots els privilegis d'ordre temporal, molt més s'espiritualitza la seva acció i adquireix més autoritat...». (I afegeix, a més, que Vidal procura evitar «que un forçat exili sigui utilitzat com a arma política per algun dels dos bàndols; tampoc no va voler, des del 1936 al 1939, figurar com a víctima d'un govern enemic de l'Església, ni tolerà, a partir de 1939, que el prenguessin com a bandera els mateixos que l'any 1936 l'havien forçat a marxar a l'estranger»). També Joaquim Ma. de Nadal, en ser interrogat sobre el tret més destacat del cardenal, insisteix: «La seva independència episcopal! Fou bisbe i res més que bisbe!». Muntanyola també addueix una declaració molt explícita formulada «pel senyor J.M.F., persona que ha exercit càrrecs importants sota l'actual règim (de Franco): "Jo havia cregut que el cardenal Vidal i Barraquer era una bandera política, però ara veig que actuà com un bisbe"». (Les inicials corresponen a José María Fontana).

I Muntanyola arriba a aquesta conclusió: «Veritablement, és paradoxal i curiós: el prelat que va posar la més extraordinària cura a mantenir-se per damunt i més enllà de tota política, és gairebé l'única jerarquia eclesiàstica d'Espanya que ha estat titllada de ser un home polític, en el sentit pejoratiu d'aquesta paraula».

Afalagat pels polítics

I sembla, realment, segons anirem veient, que pot arribar-se a conclusions com aquestes. I això, per cert, malgrat que Vidal novament creixer en l'ambient d'un seminari, sinó entre la gran efervescència —també d'ordre polític— de la universitat del seu temps; ja hem vist que va tenir companys com un Prat de la Riba, que li retreia la seva «diplomàcia», però recordem encara, a aquest propòsit, l'observació de Muntanyola: Vidal «a voltes sembla, fins a cert punt, reservat. És quan la seva actitud por ser confosa amb una maniobra o una estratagema polítiques». I addueix immediatament les lamentacions d'un altre destacadíssim polític, Cambó, que «es mostrava queixós perquè l'amistat que es tenien (Vidal i ell) no aconseguís decidir-lo (a Vidal) a pronunciar-se obertament a favor del seu programa polític»; i deia el mateix Cambó: «Hi ha afinitat en les nostres idees i sentiments pel que fa als problemes del país, i no entenc per tant perquè no vol ajudar-me. si el cardenal es poses del nostre costat, difícilment ens tocara les de perdre...».

Segons explica un confident de Cambó, «el senyor Francesc (Cambó) es lamentava, però admirava el cardenal. Veia que així, havia de ser, però això li dolia. ¿Per què? Perquè un polític mai no voldrà comprendre del tot les raons d'un sant. I qui diu un sant, un bisbe» (Aquest últim subratllat pertany al text original). Ens sembla molt significatiu, que, després de tants enfrontaments amb Vidal, el mateix Primo de Rivera arribés a sol·licitar el seu ajut: «Vingui amb nosaltres i ajudi'ns amb entusiasme i escalf. Els antics polítics d'aquí estan desacreditats... Si una persona com vostè fes propaganda a favor nostre, guanyariem molt de terreny davant el poble». El cardenal va replicar: «No puc, senyor president, ni fer ni tan sols semblar que faig política...». I afegeix: «El prestigi que vostè m'atribueix no és meu, és per a l'Església, i ho

perdria completament actuant com a funcionari de l'Estat».

Una fita: preservar l'autonomia de l'Església

Obviament, en aquest context cal tenir molt en compte el que hem indicat abans: «Només Déu», deia Vidal, l'havia elevat a la dignitat d'arquebisbe de Tarragona, i el mateix podia dir d'altres distincions rebudes. (Com de la seva primera promoció a l'episcopat, quan el nunci d'aquell moment li declarava ja que «busquem els que no volen»).

Ara bé, veiem, d'altra banda, que Vidal s'interessa a Solsona pels sindicats agrícoles i, ja a Tarragona, pel Patronat Obrer i unes altres obres similars. Tot això responia a les seves personals inclinacions o a la seva sensibilitat social, però també a les vagues directrius exposades en les encíclics d'un Lleó XIII; igualment, en el terreny de les relacions entre l'Església i l'Estat, Vidal no arriba més enllà, de moment, dels programes exposats per aquest mateix papa, espe-

L'apoliticisme de Vidal i Barraquer

■ Ramon Comas

cialment els continguts de la *Immortale Dei*: amb tot, aquesta encíclica, entre altres coses possiblement molt més discutibles, va saber plantejar ja l'adequada autonomia de l'Església, i Vidal s'hi inspirarà per mantenir la seva insubornable fermesa, «incapaç —deia el cardenal Journet— de deixar-se vèncer per les dificultats, quan havia vist quin era el seu deure», per bé que accedia al diàleg amb persones de qual-sevol signe polític i de tots els estaments socials, sempre inclinat —«per educació i temperament», deia ell mateix— a la concòrdia. «Va tractar amb persones com Weyler, Macià, Cambó, Prat de la Riba, la reina Maria Cristina, la infanta Isabel, el general Berenguer, Bertran i Musitu» i aquesta llista —que presenta Muntanyola en determinat passatge— és encara molt incompleta.

Reconciliació i concòrdia

Vidal insistia molt particularment en la sincera reconciliació amb tots els enemics i —també en aquest sentit, d'alguna manera— cal citar unes paraules de Viladrich: «Quan el fet de tractar amb persones conegudes com apartades de l'Església, no era encara, com en l'època postconciliar, un dels sagrats deures dels pastors, sinó una cosa considerada amb el mateix recel que s'infligi fins i tot al diví Mestre, ens cal constatar que per al doctor Vidal i Barraquer no era cap problema».

Tanmateix, és indiscutible que el cardenal Vidal i Barraquer arribés a convertir-se —especialment en temps de la dictadura i a partir de 1936— en un símbol de la resistència, segons va dir el mateix Primo de Rivera. En realitat si ha ocupat el poder una dictadura que no tolera grups polítics independents, pot i acostuma a passar que l'Església adquireixi un relleu molt particular per la seva condició d'institució autònoma, resultant malvista als ulls dels governants. I això és el que s'esdevenia amb el nostre cardenal, precisament perquè mantenia —ni més ni menys i sense defallir— la determinació de preservar l'autonomia de les seves funcions, sense pretensions de cap aliança amb el poder. I només per això ja es convertia en un símbol.

En bona salut mental i corporal, jo, l'infrascrit Francesc d'Assís, cardenal Vidal i Barraquer, arquebisbe de Tarragona, expatriat a Itàlia des del primer d'agost de 1936, i amb residència habitual al convent generalici dels pares cartoixans de Farneta (Lucca), vull aprofitar la meua participació al Conclave que ha de designar un digne successor al gran Pontífex Pius XI, de santa memòria, per a ordenar i disposar les meves voluntats per després de la meua mort, com ho faig redactant, al palau del Vaticà, aquest testament.

Invoco la Santíssima Trinitat, el Cor del nostre adorable Redemptor, la Immaculada Verge Maria, Mare nostra, sant Josep, patró de la bona mort, els Apòstols sant Pere i sant Pau, santa Tecla, sant Fructuós, sant Francesc d'Assís, sant Bru; i declaro:

Primer.— Perdono de tot cor
els meus enemics, els qui han
malparlat de mi, m'han calum-
niat i m'han injuriat. Els desitjo
tota mena de bé i de prosperitat.

Segon.— Declaro que sóc innocent de totes les acusacions

que, contra mi, han estat fetes. Sé qui són els qui m'han acusat, i el motiu per què ho han fet. Res no els he dit, res no els he demostrat, i a tots he perdonat i perdono de cor.

Tercer.— Demano a tots, especialment als meus estimats diocesans, que m'encomanin a Déu i que em perdonin, si els he donat algun mal exemple o involuntàriament els he fet sofrir. Els recomano que obeeixin sempre els seus superiors amb la mateixa docilitat amb què m'han obeït a mi.

Exhorto els meus benamats

sacerdots que es mantinguin allunyats de tota política de partit, per tal que puguin encaminar millor les ànimes cap al cel; que preguin i se sacrificuin per elles, sense cercar ni el propi interès ni les comoditats personals; que tinguin una gran caritat envers els seus germans en el sacerdoci; que es defensin i s'ajudin mútuament, i que mai no s'acusin o es desprestigiïn els uns als altres, majorment davant els laics. Els recomano que estimin la diòcesi, el seminari i el poble que tenen confiat, i que preguin assíduament el Senyor per tots els seus feligresos.

Quart.— Vull expressar la meua més profunda gratitud als estimadíssims fills de sant Bru, que en la meua forçosa expatriació m'han acollit i m'han tractat amb una caritat verament cartoixana. Tots, pares i germans de les distintes cases que he visitat, m'han fet constantment objecte de les més delicades atencions i fineses, fruit de la gran bondat que és el lema del seu Orde. M'han ofert reiteradament, per a tot el temps en què no pugui retornar a la meua arxidiòcesi, una hospitalitat que mai no sabré agrair prou.

Beneeix Déu que m'ha permès de conèixer i admirar de tan prop aquests monjos ascetes i contemplatius que, en llur tracte íntim i continua unió amb Déu nostre senyor, saben trobar motius (més poderosos que no pas les recompenses, els afalacs i les lloances humanes, que ni cerquen ni desitgen) per a destinar el fruit de llurs austeritats a fer pròdigament el bé a la clerecia, als religiosos i a tothom, però en particular als més necessitats.

De tot cor recomano un Orde tan benemèrit a tots aquells sacerdots i fidels que se sentin cridats a la vida contemplativa, tant més necessària, com més incompresa és avui en el món.

Cinquè.— Si moro a l'exili,
desitjo que les meves despulles
siguin traslladades a Tarragona i
soterrades a la capella
de sant Fructuós
o a la del Santíssim
Sagrament de la Ca-
tedral, juntament
amb les que s'hagin
trobat del meu mai
no oblidat bisbe

auxiliar, el benamat doctor Borràs, al cel sia. No vull ni oració fúnebre ni honors de cap mena. Desitjo morir i ésser soterrat amb la mateixa humilitat i senzillea amb què he viscut.

Si el meu cadàver no pogués ésser traslladat de moment a Tarragona, demano al pare general dels cartoixans, prior de la casa de Farneta, que em permeti de rebre sepultura sota el paviment de l'Església de la cartoixa, mentre arribi el dia en què els meus marmessors i els meus hereus puguin complir allò que més amunt he disposat.

Aquest és el meu darrer testament que, com a vàlid, s'anul·la qualsevol altre d'anterior; és escrit íntegrament de la meua mateixa mà, datat, segellat, signat i rubricat al Vaticà, a dos de març de mil nou-cents trenta-nou.

of Card. Vidal Ravagnan

Francesc, Card. Vidal i Barraquer
Arquebisbe de Tarragona

**Fribourg.
1943: en
acabar
d'expirar**

Testament espiritual

ACUDIT

Catalunya Cristiana

València 244, 2n.
08007 Barcelona

CATALUNYA CRISTIANA nasqué ara fa 15 anys i, malgrat les dificultats, ha esdevingut un fet i una realitat amb què molts ja comptem. I no en podem prescindir.

CATALUNYA CRISTIANA actualment Fundació de l'Arquebisbat de Barcelona, no es vol limitar a aquesta diòcesi, sinó que vol aprofundir la seva vocació de servei a totes les diòcesis catalanes.

CATALUNYA CRISTIANA se sent cridada a esdevenir vincle d'unió de tots els catòlics de Catalunya. Mitjà informatiu indispensable del proper Concili Català, obrint-se a tots els sectors de la nostra Església.

CATALUNYA CRISTIANA per tant, no es vol quedar on és. Vol renovar-se amb el vostre ajut. Us demanem la vostra subscripció.

SUBSCRIVIU-VOS A CATALUNYA CRISTIANA!

Nom Adreça
Població D.P. Província Tel.

☐ Se subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" català/castellà per l'import anual (52 números) de 9.100 ptes.
☐ " " " " semestral (26 números) de 4.550 ptes.

El pagament de l'esmentada subscripció el faré mitjançant

☐ domiciliació bancària
(en aquest cas empleueu l'ordre de domiciliació)

☐ xec nominatiu que adjunto

Data.....

 Signatura del subscriptor

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Banc / Caixa Agência.....
 Adreça.....

Senvors,

Els prego que, a partir d'ara i fins a nou avis, paguin els rebuts que els presentarà **FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA** per la meua subscripció a "**CATALUNYA CRISTIANA**" amb càrrec al meu *compte corrent*/llibreta

Data.....

Signatura del titular del compte/llibreta

◆ Agraïment a Televisió Espanyola

Sr. Director:

He estat tres setmanes malalt d'una important afecció, però he pogut participar, per televisió, en l'eucaristia dominical gràcies a l'espai «La missa» que, a 2/4 d'11 dels diumenges, ens

ofereix TVE-2, oficiada per un celebrant que hi pronuncia unes homilies clares, entenedores, i molt plenes d'esperit cristià.

Expresso el meu reconeixement a Televisió Espanyola—2n canal—per oferir-nos (especialment als ancians i als malalts de Catalunya) la possibilitat de participar cada diumenge en la ce-

lebració de l'eucaristia. Moltes gràcies als responsables d'aquest espai; i moltes gràcies als directius de Televisió Espanyola—2 cadena—de Sant Cugat.

ANTONI ISERN I BALASCH
Barcelona

• **I CONGRÉS D'HISTÒRIA DE L'ESGLÉSIA DE CATALUNYA.** - Se celebrarà a Solsona, del 20 al 23 d'aquest mes, i abastarà des dels orígens fins ara, d'acord amb les següents àrees i ponents: Fonts i investigació (Josep-Maria Marquès), Institucions i organització (Antoni Pladevall), Instituts religiosos (Alexandre Masoliver), Pensament i expressió religiosa (Evangeliista Vilanova), Església i societat (Hilari Ragner) i Expressions artístiques (Joan-Ramon Triadó). Per a inscripcions, fins al dia 15: Arxiu Diocesà de Solsona, Pl. Palau 2, 25280 Solsona; tel. (973) 48-06-19.

BARCELONA

• **NITS MUSICALS A SANTA MARIA DE PALAU-SOLITÀR.** - Formant part de la XX edició, **diumenge 12**, a les 19h, en aquesta església (Palau de Plegamans), actuació de Memory's Quartet en Concert, de Terrassa, amb obres de Duke Ellington.

• **SOLEMNITAT DE L'EXALTACIÓ DE LA SANTA CREU, A LA CATEDRAL.** - Pel fet de ser-ne la diada titular: **Dilluns 13**, a les 19.30h, primeres vespres. **Dimarts 14**, a les 9.30h, laudes; a les 18h, concert d'orgue, a càrrec del canonge organista Mn. Domènec Colís; a les 18.30h, segones vespres; a les 19h, missa conventual; durant tot el dia, ofrena floral per part dels fidels.

• **EXERCICIS ESPIRITUALS PER A RELIGIOSES.** - Dirigits pel P. Daniel M^o de León, M.Sp.S, del 15 al 24 de setembre, a la Casa d'Espiritualitat Maria-Antònia París (C/ Major de Sarrià 169, tel. 203-72-12 i 203-74-04).

• **«FIDELITAT», MEMÒRIES D'UNA FAMÍLIA EXEMPLAR.** - Presentació d'aquest llibre sobre la família Gili-Pol, **divendres 17**, a les 20.30h, al local de l'Oreig, de Sant Boi de Llobregat, amb la intervenció del bisbe Ramon Dalmat i de l'historiador Jaume Codina. És un recull fet per Rosa Llobet i Margarit els últims temps de la seva vida al servei d'aquesta família, que comptà amb tres germans dedicats a Déu, Mn. Carles i els monjos Enric i Pere, de Montserrat.

75 anys
per la llibertat

• **TROBADA INTERMERCEDÀRIA: «775 ANYS PER LA LLIBERTAT.»** - Amb motiu del 775è aniversari de la fundació de l'Orde de la Mare de Déu de la Mercè, amb la participació de religiosos i religioses de la família mercedària: **Dissabte 18**, a la basílica de la Mercè, a les 9.30h, obertura, i a les 10h, celebració de l'eucaristia, presidida pel P. General de l'orde; a la catedral, a les 12h i 17.45h, sessions d'estudi, a la sala de la Mercè; a les 17h, vespres, i a les 20h, concert d'orgue. **Diumenge 19**, festa de santa Maria de Cervelló, a la catedral, a les 10h, laudes, i a les 10.30h, celebració de l'eucaristia, presidida per l'arquebisbe Ricard-Maria Carles; a les 11.30h, visita guiada als llocs dels orígens mercedaris.

• **JORNADES DE LA SOCIETAT INTERNACIONAL TOMÁS D'AQUINO.** - Organitzades per la secció de Barcelona i la Fundació Balmesiana, sobre el tema «Dignitat personal, comunidad humana y orden jurídico», del 21 al 23 de setembre, a la sala d'actes de Balmesiana (C/ Duran i Bas 9, 08002 Barcelona), on hi ha la secretaria general. Per a informació: tel. (93) 302-68-40.

TARRAGONA

• **50è ANIVERSARI DE LA MORT DEL CARDENAL VIDAL I BARRAQUER.** - Acte commemoratiu i d'homenatge, **diumenge 12**, a les 18h, a la catedral metropolitana, amb la participació de tots els bisbes i els abats de Catalunya.

SOLSONA

• **«GIRONELLA I LA GUERRA DE SUCESSIÓ.»** - Presentació d'aquest llibre de Josep Busquets i Castella, **dissabte 11**, a les 19.30h, a l'església vella de Gironella, i, tot seguit, conferència de Josep Català sobre l'Onze de Setembre.

• **JORNADES DE REFLEXIÓ I PREGÀRIA, AL SANTUARI DEL MIRACLE.** - Sobre el tema «L'amor foragita el temor», amb el P. Oriol Diví, del 13 al 19, a la Casa d'Espiritualitat, 25287 el Miracle; tel. (973) 48 00 45.

VIC

• **GRUPS D'ORACIÓ I D'AMISTAT.** - XIV trobada diocesana, **dissabte 11**, a Can Cerver, de Sant Joan de Vilatorrada, a partir de les 10.15h, amb exposició del tema: «La pregària cristiana. ¿Què en diu el nou Catecisme de l'Església catòlica?», a càrrec de Mn. Josep Bastardas. Informació: tel. 872-45-07 (Teresa Garriga).

Institut de recerca i estudis religiosos de Lleida (IREL)

¿Què és?

- Un centre d'estudis, diàleg i recerca sobre temes religiosos.
- Un espai on podem actualitzar els nostres coneixements, respondre interrogants i ajudar tots aquells que busquen el sentit de la seva vida.
- Unes persones disposades a acompanyar en aquest camí.
- Un servei de l'Església de Lleida.

¿Què ofereix?

- Acollida de persones interessades en els objectius de l'IREL.
- Curs permanent «de frontera» entre la societat d'avui i la fe.
- Cursos de Bíblia, Teologia, Espiritualitat i Pastoral.
- Seminàris i «tallers» d'aprofundiment religiós en general i cristià.
- Taules rodones de temàtiques d'actualitat.
- Conferències.
- Possibilitat de crèdits acadèmics.

Canonge Brugulat 11, entresol,
Tel. 28 15 38 - 25003 Lleida

CURSOS I ACTIVITATS PER AL CURS 1993/94

— Psicologia i religió

19 d'octubre de 1993. Lliçó inaugural: *Psicologia i religió*. Doctor Jordi Font, psiquiatre de la Fundació Vidal i Barraquer.

— Primer trimestre

Perspectiva psicològica. Marta Trepas. 26 d'octubre; 2, 9, 16 i 30 de novembre; 14 i 21 de desembre.

— Segon trimestre

La Bona Nova que salva. Ramon Prat. 11, 18 i 25 de gener.

La vivència espiritual. Josep Rambla. 1, 8, 15 i 22 de febrer; 1, 8, 15 i 22 de març.

— Tercer trimestre

«Testimonis». Clara d'Assís, Chevrier, Rovirosa, Mouriec i Castelló. 5, 12 i 26 d'abril; 3 i 17 de maig.

Taula rodona de síntesi. 24 de maig.

Cloenda del curs. 31 de maig.

Horari del curs: dimarts de 8 a 10 h.

— Cursos bíblics

19 d'octubre. Lliçó inaugural. *Psicologia i religió*. Doctor Jordi Font, psiquiatre de la Fundació Vidal i Barraquer.

— **Evangel·li. Sinòptics.** Armand Pulg. Octubre, novembre i desembre.

— **Saplencials.** Rafa de Sivatte. Gener, febrer.

— **Salm.** Jaume Pedrós. Febrer, març, abril.

— **Cloenda del curs.** 31 de maig.

Horari del curs: dimecres de 8 a 10 h.

ALTRES CURSOS EN QUÈ COL·LABORA L'IREL

— Cicle de conferències

Modernitat i religió. D'octubre de 1993 al 1 d'abril de 1994 amb UdL, IEI, Grup Elximenis i Fundació Joan Maragall.

— Curs per a educadors

Educació de la sexualitat. D'octubre a desembre de 1993 amb Pastoral de la Salut, Ensenyament, Família, Adults i de Joventut i l'Institut de Bioètica.

— Curs

Fe y cultura en nuestro tiempo. En cooperació amb la zona aragonesa del bisbat de Lleida i que es farà a Montsó.

Dades tècniques

Inscripcions als cursos: de l'1 al 15 d'octubre. Horari de secretaria al llarg del curs: dimarts i dimecres de 6 a 8.

Preu de cada matrícula: 10.000 ptes. (Hi ha la possibilitat d'obtenir beques o ajuts econòmics).

L'IREL ofereix

Celebració eucarística cada dimarts a 2/4 de 8 del vespre.

Servei d'Audioteca. (Possibilitat d'escoltar o reproduir les xerrades o cursos).

Servei personalitzat d'atenció.

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 500 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

"Catalunya Cristiana arriba cada setmana i és una finestra que deixa veure una mica l'Església de Catalunya que és una part de l'Església del món." **Albert Jou. ÍNDIA**

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRÍ:

JOSEP RUBIO CALVAO RUA SEBASTIAO PAULA C.P. EL 13170 VILA REAL SUMARE S.P. BRASIL.....	21.892 Ptes
GNA M. DOLORS BORRAS. CARM. MSS. THER. HOSP. ST. JEAN DE DIEU. B.P. 43 THIES SENEGAL.....	21.892 Ptes.
JOSEFA FALCO SOLSONA CAIXA POSTAL 24 MAPUTO XINAVANE MOZAMBIQUE.....	21.892 Ptes.
ANGEL BENEDETTI I KALITOWSKI SACCIDAMANDA ASHRAM, VALAVAD SIHOR, 36420, GUJARAT INDIA.....	30.992 Ptes.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i cognoms.....
Direcció..... Tel.....
Població..... D.P..... Província.....
subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner.....
(nom i cognoms)

L'import el faré efectiu mitjançant:
☐ taló que adjunto ☐ gir postal
☐ domiciliació segons l'adjunta autorització:
Domiciliació: Banc / Caixa.....
Sucursal n°.....
N° compte corrent.....
Població..... Província.....
Prego al Banc / Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.
Població..... Data.....
Signatura.....

"CATALUNYA CRISTIANA" c/. València, 244, 2º. - 08007 Barcelona - Tel.: 215 27 39

Visita pastoral de Joan Pau II a Lituània, Letònia i Estònia

«Vinc com a pelegrí de pau i d'esperança en un país que ha recuperat la seva llibertat»

Les guerres que han assolat Lituània, Letònia i Estònia i els anys de dominació soviètica per una banda i del nazisme per l'altra, foren els temes que el Papa tractà en arribar a Lituània en la seva emocionant visita al cementiri de les víctimes de la independència.

Poc després de les dues de la tarda del dissabte, 4 d'octubre, el Papa besava el sol lituà. És el primer Papa que visita un antic territori del que fou l'URSS.

En el seu viatge número seixanta-u, viatja durant una setmana per Lituània, Letònia i Estònia, tres petits països amb un gran sentit nacional que els ha dut a lluitar fermament fins a recuperar la independència perduda l'any 1940.

Han calgut nou anys i la caiguda del comunisme perquè el Papa pogués complir la promesa que va fer després de la seva elecció a la càtedra de Pere, quan amb un gest simbòlic envià a la Mare de Déu de Vilnius la seva birreta de cardenal. Ja el 1984 i 1987 Joan Pau II va voler dur a terme aquest viatge, però el Kremlin li ho va prohibir.

La visita a les tres nacions bàltiques es caracteritza per la seva pastoralitat, tenint en compte el signe excepcional del sofriment passat.

Promesa complida de resar el Rosari a Lituània

El primer acte del papa a Vilnius, capital de Lituània, fou una trobada amb els sacerdots, religiosos i seminaristes, que tingué lloc a la catedral, la qual l'any 1956 fou tancada al culte i convertida en un museu. Només l'any 1988 va tornar a utilitzar-se com a Església catòlica.

El darrer acte del Papa en la jornada del dissabte fou el rés del rosari davant la imatge de la Mare de Déu de la Porta de l'Aurora, santuari marià situat en una vella porta de Vilnius. El Papa complí així la promesa realitzada l'any 1978.

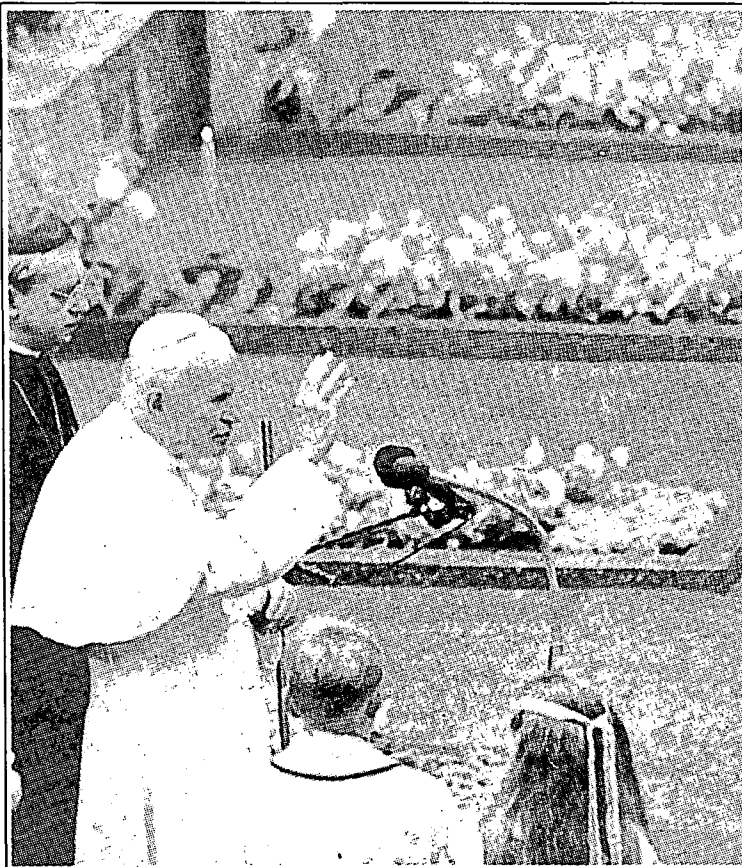
La història de la jerarquia lituana és la història d'un martiri. El bisbe de Telsiai fou afusellat l'any 1947, mentre el seu auxiliar acabà a Sibèria. D'altres prelats i sacerdots foren deportats, mentre l'administrador de Vilnius era arrestat i reclòs fins a la seva mort l'any 1953. Un bisbe va estar confinat en un poble durant vint-i-sis anys.

La persecució prosseguí fins i tot, durant la dècada dels setanta. Els casos de sacerdots assassinats o enviats al Gulag i de seglars perseguits i condemnats per la seva religió es recullen en la *Crònica de l'Església lituana*, un full que l'any 1972 anava de mà en mà per arreu del país.

Emocionant acte en el cementiri on descansen les víctimes de la independència

Situat en un bosc prop del centre de Vilnius, Antakalnis és el cementiri on reposen els màrtirs de la independència lituana. En el centre, al vessant d'un turó, hi ha catorze sepultures excavades a la terra amb les despulles de nou persones que varen morir el gener del 1991, en l'assalt a la televisió de les tropes soviètiques.

El Papa hi arribà el diumenge per resar per aquests patriotes. Després d'agenollar-se davant les seves tombes, i de deixar un pom de flors, digué que els cinquanta anys que Lituània ha passat sota el domini soviètic han estat «una experiència plena de sofriments, imposicions i repressions, però rica d'esperances mai no anihilades, de desigs de llibertat mai desapa-

El Papa Joan Pau II en el cementiri d'Antakalnis, prop de Vilnius, capital de Lituània, resa davant les tombes de les víctimes de l'assalt de l'exèrcit soviètic contra la televisió lituana l'any 1991, un dels últims i més dramàtics episodis de la lluita d'aquesta nació per la seva independència.

reguts, d'una fe cristiana profundament arrelada, que refusà unir-se a les fosques i repetides onades d'una violència que ignorava Déu i humiliava l'home.

«Pelegrí de pau i d'esperança vinc a proclamar, Senyor, la fe en la Teva Resurrecció i en la nostra, davant els sepulcres dels últims màrtirs de Lituània, dels seus avantpassats i dels seus antics adversaris. Juntament amb els germans i germanes lituans, vull resar i perdonar, renovant la fe en la força de l'amor i repudiant la temptació de la venjança, que sempre porta als estèrils laberints de l'odi».

Aquestes creus, continuà el Papa,

han de ser una advertència contra les aventures nacionalistes, «una advertència silenciosa i ferma contra noves tenebroses aventures que poden iniciar-se sota l'enigament cec de les ideologies, de l'orgull nacional i de la culpable ignorància de la dignitat humana». També demanà que «no passi mai més que germans en la fe es converteixin en adversaris perquè els interessos, les llengües, les banderes nacionals, les tradicions, les passions violentes, els situïn en trinxeres oposades».

Malgrat la pluja 100.000 persones assistiren a la missa del Papa

Després del Pontífex celebrà la Missa en el parc Vingio. Malgrat la pluja que queia constantment, més de cent mil persones aguantaren allí durant les més de cinc hores que durà la cerimònia. El president lituà, Brazauskas, no hi va ser perquè va tenir un còlic biliar.

El Papa que batejà deu joves —cinc noies i cinc nois—, donà en acabar un missatge a Rússia.

Una anàlisi del marxisme i del nazisme davant els intel·lectuals

A la tarda del diumenge, Joan Pau II parlà als intel·lectuals lituans, fent una anàlisi dels dos sistemes que han inundat de sang el nostre segle, el marxisme i els nazisme. La memòria històrica, digué el Papa, ha d'acompanyar-nos; cal reflexionar sobre l'experiència «d'aquests interminables decennis en els quals el vostre país ha

sentit el pes d'un duríssima dictadura que en nom de la justícia i la igualtat havia violat la llibertat i la dignitat dels individus i de la societat.

Però el marxisme no ha estat l'única tragèdia d'aquest segle, i fou tan greu com «la dels règims de dretes, que en nom de la nació i la tradició vilipendiaren la dignitat que independentment de la raça, de les conviccions i de la qualitat individual, és pròpia de tot ésser humà. ¿Com no recordar la monstruosa violència de la que fou capaç el nazisme, especialment contra el poble hebreu, enviat a l'holocaust en nom d'un presumpte primat racial i d'un foll programa de domini?», digué per acabar el Pontífex.

Signes d'apropament ecumènic

Un representant especial del Patriarcat ortodox de Moscou segueix els actes del viatge del Papa. Aquest gest es valora com altament positiu en ambients vaticans.

Joan Pau II va estar molt afectuós amb Crisostomos, l'arquebisbe ortodox de Vilnius, i també saludà el rabí de la ciutat, qui li recordà que s'apropa el 50è aniversari de la «shoah». «Tots treballarem junts perquè això no succeeixi mai més, espero que vosaltres pogueu viure molt de temps a Vilnius, com els vostres avantpassats», digué el Pontífex. Vilnius era coneguda com la Jerusalem del nord abans de la persecució nazi.

Un dels temes que el Papa afrontà fou el de les minories russes en els països bàltics. Joan Pau II digué que tant la comunitat internacional com la Santa Seu «reconeixen l'aspiració dels ciutadans d'origen rus que demanen poder gaudir dels drets humans en els seus països de residència».

«Diverses vegades he demanat que es trobin l'abans possible aquestes fórmules d'enteniment amigables entre totes les persones que viuen en el mateix territori», afegí el Papa el qual digué que també cal evitar «tant l'esperit de revenja com la temptació d'obtenir per la força el que pot ser establert de manera duradera només amb el bon sentit i les negociacions».

En la nostra propera edició oferirem un resum de la visita pastoral del Papa als dos restants països, Letònia i Estònia.

● C.C.

Diàleg entre Israel i la Santa Seu

Fonts properes al govern israelià han informat que el diàleg entre Israel i la Santa Seu, pel que fa a la normalització de relacions mútues, serà reprès pel setembre a Jerusalem.

Pel juliol de 1992, la Santa Seu i Israel establiren una comissió de treballs bilateral per tractar unes qüestions obertes des de les dues bandes i preparar el terreny per la instauració de relacions diplomàtiques. Malgrat un compromís internacional ferm, no hi ha cap intercanvi d'ambaixadors entre el Vaticà i Israel. Roma ha expressat que aquesta manca de raons són únicament polítiques i no teològiques: la qüestió no resolta de fronteres en la regió, el problema dels refugiats palestins i l'Estatut de Ciutat Santa de Jerusalem.

Segons les informacions del secretariat del Gran Rabi dels jueus asquenassites d'Israel, Israel Lau, el dia 21 és esperat per Joan Pau II amb motiu d'una visita oficial al Vaticà. La sala de premsa del Vaticà no ha confirmat aquesta informació. (APIC)

Crida de Joan Pau II a favor de Timor-Est (Àsia)

Joan Pau II ha llençat una crida a favor de la unitat dels pobles de Timor-Est (Àsia), de «la coexistència pacífica a l'illa i de la salvaguarda dels drets de cada u». Tot adreçant-se al governador de Timor, Abilio José Osorio Soares, que assistia a l'audiència general setmana al Vaticà amb una cinquantena de catòlics del seu país, el Papa va demanar de consagrar una atenció particular a la solidesa de la família que és la base de la vida social. Va confiar a Déu «la reconciliació i la pau» de Timor-Est desitjant que l'illa pugui conèixer un futur de tranquil·litat i de prosperitat, en el respecte de la seva dignitat i de la seva cultura». (La Croix)

Residència Geriàtrica BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convallescències. Poques places. Tel. 427 44 53.

L'emissora ha estat creada per l'arquebisbe de Toledo

«Radio María» primera experiència a Espanya de programació religiosa continuada

TOLEDO.— Com vàrem informar en la nostra edició anterior, el bisbe auxiliar de l'arxidiòcesi primada, Rafael Palmero Ramos, firmà el passat 27 de juliol, en representació de l'arquebisbat de Toledo un conveni per a la gestió, a partir del dia 1 de setembre, d'una emissora de ràdio a Toledo. Amb ella, que emetrà sota l'indicatiu de *Ràdio María*, l'Arxidiòcesi primada iniciarà una experiència radiofònica de programació religiosa continuada durant les 24 hores, que constituirà la primera d'aquest tipus iniciada a Espanya.

l'exaltació de la Santa Creu.

L'emissora diocesana *Ràdio María* s'inspira en la xarxa d'emissores que, amb el mateix nom, fou creada a Itàlia fa cinc anys.

Com en l'experiència italiana *Ràdio María* serà una ràdio privada, expressió d'una comunitat eclesial particular, l'arxidiòcesi de Toledo. El seu objectiu fonamental serà la difusió del missatge evangèlic d'alegria i esperança per a les famílies, els malalts i les persones soles.

Ràdio María és una emissora essencialment religiosa. Durant les vint-i-quatre hores, el missatge cristià, el diàleg amb els oients i els problemes de la vida quotidiana s'aniran alternant sense descans, en l'intent d'implicar un públic cada vegada més ampli i de suscitar l'interès fins i tot dels qui estan lluny dels temes de la fe.

Un projecte per a Toledo

El complex panorama dels mitjans de comunicació a Espanya, i en concret de la ràdio, permet pensar que, en els propers anys, la demanda informativa, per part de l'oient, tindrà tendència vers una programa-

ció de continguts especialitzats i d'un àmbit més particular. Aquest fet previsible té ja, tanmateix, una especial incidència pel que fa a la programació de caràcter prioritàriament religiós. En aquest sentit, la proposta de *Ràdio María* a Toledo, pretén cobrir aquest espai radiofònic, amb una finalitat eminentment evangèlica i eclesial.

Emissió de programes

Per cobrir la totalitat de la programació, han estat contractats diversos professionals dels mitjans de comunicació, però l'emissora està oberta a la participació de voluntaris, especialment seglars, però també de sacerdots, de religiosos i religioses, als quals se'ls encomanarà uns temps concrets, diaris o setmanals i que abasten tots els àmbits de la vida eclesial i les seves repercussions socials i culturals.

Els voluntaris, per la seva pròpia iniciativa, amb la deguda preparació i sota un seguiment continu per part de la direcció de l'emissora, seran els responsables dels diversos espais i no rebran cap tipus de contraprestació econòmica. Només tenen contracte els tècnics i professionals necessaris per assegurar la cobertura tècnica especialitzada.

● C.C.

Considerat un expert en temes de formació professional

El salesià Àngel Astorgano, nou Secretari General de la FERE

MADRID.— El salesià Àngel Astorgano ha pres possessió de la Secretaria General de la Federació Espanyola de Religiosos de l'Ensenyança (FERE), prenent el relleu a Santiago Martín Jiménez, que ha deixat aquesta responsabilitat després de setze anys en el càrrec.

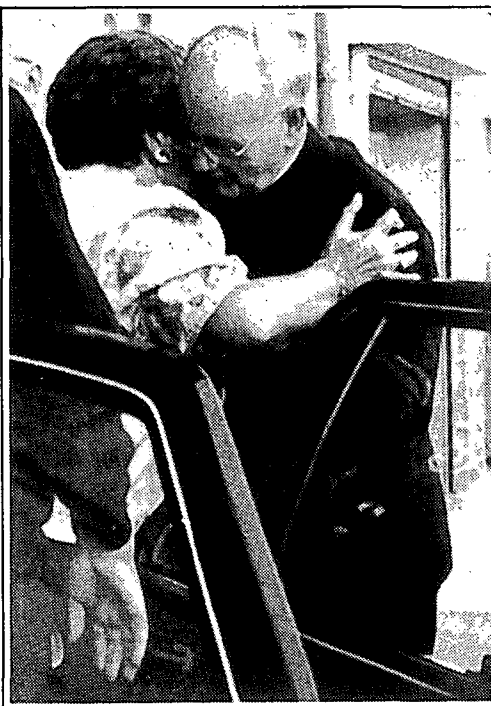
Fonts de la mateixa Federació espanyola de Religiosos de l'Ensenyança han assenyalat que encara que es produeixi aquest canvi, la FERE continuarà lluitant per la llibertat d'ensenyança i per la qualitat en el centres educatius.

El salesià Àngel Astorgano va néixer a Bilbao fa quarantacinc anys. Titulat en Electrònica de Comunicacions des de fa vuit anys és delegat provincial d'educació de la Inspecció de Bilbao.

El pare Astorgano està considerat un expert en matèries educatives, i especialment en tot allò que fa referència amb la formació professional. Sobre aquesta especialitat educativa ha participat en nombrosos congressos i simposis nacionals i estrangers. (SIC).

LOGRONYO.—

El cardenal Eduardo Martínez Somalo, recentment designat Camarler de l'Església catòlica, es abraça pels seus germans en arribar al seu poble nadiu de Baños de Río Tobía per passar unes breus vacances. (SIC).

Tema de la III Trobada sobre formació sacerdotal i seminaris

El do de la direcció espiritual

PAMPLONA.— Durant l'última setmana d'agost se celebrà a la Facultat de Teologia de la Universitat de Navarra la III Trobada sobre formació sacerdotal i seminaris, amb el tema central «El do de la direcció espiritual». L'Exhortació Apostòlica *Pastores dabo vobis* de Joan Pau II ha estat el canal per a la reflexió i el diàleg.

La trobada s'ha subdividit en dues parts fonamentals: actualització teològica i experiències i dimensió pastoral.

Dins de l'actualització teològica es tractaren temes sobre la direcció espiritual i compromís; direcció espiritual i llibertat i direcció espiritual i oració, exposats per diferents professors de l'esmentada universitat.

En el segon apartat es tractaren quatre

temes: voluntariat universitari i vida; possibilitats de la parroquia en la pastoral vocacional; família i vocació sacerdotal; formació espiritual i formació pastoral.

Els participants a la trobada han estat formadors i professors de seminaris, promotors de vocacions i persones interessades. «La direcció espiritual dels candidats es perfila en la nostra època com una tasca de gran densitat, més encara si s'atén a la urgència de les vocacions i a la nova evangelització», segons el responsable de la trobada, el professor Ramiro Pellitero.

Aixímateix se celebra des del dilluns a la Facultat de Teologia la XXVIII Setmana de Pastoral. (SIC).

Escollits per a les províncies de la Bètica i del Santo Rosario

Herminio de Paz i

Pedro Luis González,

nous provincials

dominics

MADRID.— Els pares Herminio de Paz i Pedro Luis González han estat elegits priors provincials de les províncies dominiques de Bètica i Santo Rosario respectivament, en el capítol provincial que s'han reunit en el Convent de Santo Tomás a Sevilla i en el de Santo Tomás a Àvila, respectivament.

Herminio de Paz, és doctor en Teologia, fins ara ha estat regent d'estudis de la província Bètica i director de l'Escola d'Estudis de la Família de Sevilla. Ha estat prior i professor de diversos convents, entre els quals el de Santa Cruz la Real de Granada.

L'elecció de prior provincial, tant per al territori de la província a Espanya, com per a les comunitats que té a Mèxic i Veneçuela és per a quatre anys.

Pedro Luis González és llicenciat en Filosofia i Lletres i doctor en Teologia i ha estat escollit per a un segon quadrienni. La província dominica del Rosario fou fundada fa quatre segles per a proveir missioners a Filipines, Taiwan, Japó, Veneçuela i Espanya, on té les cases de formació principals, encara que la seu del provincial és a Hong-Kong.

Durant diversos cursos, el reelegit provincial fou catedràtic de la Facultat de Teologia de la Universitat de Santo Tomás de Manila i de Roma, i vicari regional d'Espanya. (SIC).

No hi ha hagut pèrdues personals

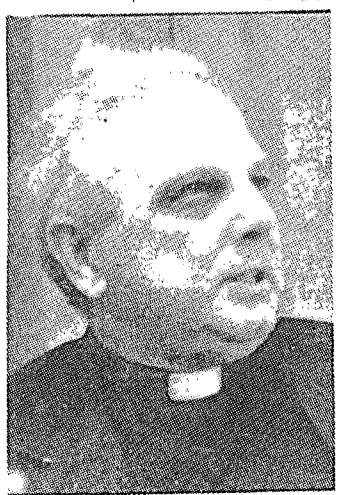
Incendi a la catedral de Cadis

CADIS.— Un gran incendi es va declarar a l'antiga catedral de Cadis al voltant de les quatre de la tarda del 30 d'agost. Els indicis de les investigacions apunten a l'acció d'alguns toxicòmans que acostumen a col·locar-se en el carrerons i portes no principals de la catedral.

Donada la sequedat i antiguitat de la fusta, el foc es va estendre molt ràpidament cap a la porta sud-oest de la catedral, amb 10 metres d'altura i molt gruixuda, que ha estat la més afectada, així com el cancell de roure totalment destruït.

Tanmateix, no s'han produït danys en cap lloc de l'interior del temple, ni en el museu catedralici ni en la cripta, quedant intactes les importants obres d'art, tant dels ornaments religiosos com de la pinacoteca distribuïda arreu de la catedral.

José Carlos Muñoz, secretari canceller del bisbat ha confirmat que «tot ha quedat intacte. Ni la cera s'ha fos. Només lamentem la destrucció del portal del segle XIX, però per fortuna no hem de lamentar pèrdues personals, que seria el més important. Ha estat més el soroll que les nous. (SIC).

José Luis Illanes, degà de la Facultat de Teologia de la Universitat de Navarra, un dels principals ponents de la trobada.

ALBÀNIA
La primera escola catòlica

TIRANA.— El 17 de juny fou inaugurada la primera escola catòlica en aquest país, construïda per iniciativa de les monges benedictines de la Divina Providència, que ara s'encarregaran de posar-la en marxa. L'acte va comptar amb la presència dels nous bisbes albanesos i del nunci apostòlic, Mons. Ivan Dias.

L'escola du el nom de Mons. Vincens Prennushi, que fou arquebisbe de Durazzo en els temps de la persecució comunista.

Hi estudiaran alumnes catòlics i d'altres confessions religioses i els professors seran tots de nacionalitat albanesa.

Ivan Dias, nunci d'Albània

Després de la cerimònia d'inauguració, el nou arquebisbe de Durazzo-Tirana, Mons. Rrok K. Mirdita, va presidir una solemne concelebració eucarística a la catedral dedicada a santa Llúcia.

D'altra banda, l'Associació Ajuda a l'Església Necessitada ha fet públic un informe sobre la situació dels catòlics al sud d'Albània, al davant de l'Administració Apostòlica hi ha el nunci apostòlic de Sa Santedat a Albània, Mons. Ivan Dias. El dossier posa de manifest les dificultats de l'Església en aquesta zona del país, on només hi treballen sis preveres i un religiós, així com quaranta religioses, tretze de les quals són Missioneres de la Caritat de la Mare Teresa. (E.C.)

14è Congrés de Societas Liturgica
Significació de la litúrgia a la nostra època

FRIBURG.— Els 230 participants al 14è Congrés Internacional de Societas Liturgica han acabat els seus treballs a la Universitat de Friburg escoltant la conferència final pronunciada per Marchita Mauck, professora d'història de l'art a la Universitat de l'Estat de Louisiana als Estats Units. «El lloc i la significació de la litúrgia, avui», ha estat el tema principal de la seva reflexió.

Els participants han analitzat, durant una setmana, els diferents punts de vista del lloc de litúrgia en la vida de fe dels cristians. Han fet un repàs de tots els diferents punts de vista. Per exemple, Thomas Egloff, director de l'Institut de Ciències Litúrgiques a Zuric, ha parlat de la importància d'una litúrgia a les múltiples dimensions. El títol de la seva conferència era evocador: «Les dimensions oblidades a l'espai: Direcció-Llum-So». Arran de la seva conferència final, Marchita Mauck ha mostrat els perills i les conseqüències de les relacions canviants que hom té amb Déu. Ella ha posat l'exemple d'una renovació d'una església parroquial en una comunitat mexicana a Texas. La seva conclusió: «Un edifici en si no pot canviar gaire una vida, però una bona edificació, ben planificada, és capaç de produir uns canvis en la vida dels creients».

Horst Schwebel, professor de teologia pràctica a la Universitat de Marburg a Alemanya, ha explicat l'experiència de la construcció de sales polivalents com a lloc de culte a partir dels anys 60 en el seu país. Ha recordat que aquestes realitzacions no responen només a criteris econòmics i tècnics, sinó també a conceptes

teològics. El pastor Bruno Bürki, president de Societas Liturgica, ha advocat perquè l'espai litúrgic pugui esdevenir per als nostres contemporanis un lloc de vida i de nova creació on Déu i el seu poble es trobin i es retrobin mútuament.

Visites a les regions de Friburg i Berna

Durant tot el dia, els participants del 14è Congrés han tingut l'oportunitat de veure de prop diferents edificis religiosos en la regió de Friburg i de Berna. Especialment, l'abadia cistercenca d'Hauterive, prop de Friburg, datada al segle XII, i l'església romànica d'Amsoldingen en el cantó de Berna. La jornada va acabar a la capital de Suïssa per visitar l'església del Sant Esperit i l'església moderna de Sant Josep prop de Köniz.

Societas Liturgica, aplega diferents confessions cristianes, té un caràcter internacional. Actualment, és presidida per Bruno Bürki, pastor a Neuchâtel, professor auxiliar a la Universitat de Friburg i vice-president del Consell de la Federació de les Esglésies protestants de Suïssa (FEPS). (APIC)

destrueix la civilització». No hi haurà cap solució justa a aquesta tragèdia, mentre croats, musulmans i serbis no puguin retornar a la seva regió d'origen, va concloure Mons Puljic. (APIC)

CANADÀ
El 80% dels canadencs creuen en Déu

MONTREAL.— Segons una recent enquesta, el 80% dels canadencs creuen en Déu i més de dos terços reconeixen la mort i resurrecció de Jesucrist. Unes altres dades es desprenen de l'enquesta, publicada en el setmanari «Maclean's»: més de la meitat dels canadencs llegeix diàriament la Bíblia o altres llibres religiosos: un terç resa cada dia i el 40% creu en l'existència del dimoni. (P.)

FILIPINES
Els bisbes refusen una trobada amb el president Ramos

MANILA.— Els bisbes de Filipines han anul·lat una trobada prevista amb el president Fidel Ramos a causa dels projectes governamentals pel control dels naixements.

Segons Radio Vaticà, els bisbes filipins han enviat en una carta adreçada al president, la seva decisió d'ajornar la trobada «fins al moment oportú». L'Església catòlica s'oposa categòricament als projectes governamentals que han d'abaixar la taxa de natalitat a tot el país i a una campanya publicitària per a la utilització de mitjans artificials de contracepció. El govern vol amb aquesta iniciativa combatre la misèria estesa per tota la república i fer baixar la taxa de natalitat de 2,7 a menys de 2 per mil. L'associació més important de laics catòlics de Filipines ha amenaçat de demanar al Tribunal superior l'anul·lació dels projectes del govern. Prop del 84% dels 60 milions d'habitants de Filipines són catòlics. (APIC)

BÒSNIA
L'arquebisbe catòlic denuncia certes discriminacions

«A Sarajevo, hom comença a retirar els drets civils als no-musulmans». Això ha estat denunciat per Mons. Vinko Puljic, arquebisbe catòlic de la capital bosniana, en una entrevista al diari italià «L'Avvenire». L'arquebisbe deplorea que algunes persones hagin

perdut la seva feina a causa de la seva religió cristiana. En les escoles, els ensenyants aviven l'odi contra els serbis i els croats. Les dues minories no tenen existència oficial a Sarajevo.

El govern bosnià ha creat una agència per a la distribució de l'ajut en la qual no hi ha cap representant croat. Hom no pot assegurar que les mercaderies siguin repartides justament, ha deploreat Mons. Puljic. Aquesta agència també té confiscat tot l'ajut enviat per Càritas i per

l'Església catòlica. A Sarajevo, a més de la majoria musulmana, hi viuen 30.000 catòlics i 40.000 ortodoxos.

L'arxidiòcesi catòlica de Sarajevo compta amb 144 parròquies reagrupant 500.000 fidels. Fins ara els serbis n'han destruït 66 i els musulmans 33. Els dos terços dels catòlics han fugit. «Després de segles de presència, l'Església és a punt de desaparèixer», ha subratllat l'arquebisbe que novament, s'alça contra la idea de partició de Bòsnia segons criteris ètnics. «D'aquesta manera es

Manifest del Capítol General dels franciscans conventuals
Volem ser constructors de pau en el pensament i en l'acció

MÈXIC.— «Ens comprometem a purificar el nostre esperit del prejudici, de l'odi, de l'enemistat i de l'enveja, i intentarem ser constructors de pau en el pensament i en l'acció», manifesten els franciscans conventuals en un missatge difós al món després del seu recent Capítol general extraordinari celebrat a Mèxic.

«Justícia, pau i salvaguarda de la creació» és el capítol del document en qüestió. Després d'una introducció, el Capítol general presenta unes opcions a què es compromet:

«Desitgem denunciar tota forma d'injustícia que es comet arreu del món, i reconèixer que en la base de la injustícia es troba sempre l'egoisme i l'avidesa d'alguns individus, grups o països.»

Davant les situacions de conflicte, armat o no, els fills de sant Francesc pretenen ser:

«Promotors de perdó, de reconciliació, d'acolliment i respecte als qui pertanyen a cultures, religions i condicions socials diverses de les pròpies, sense renunciar a una fidelitat al que reconeixem que és la Veritat. Així mateix, promotors del diàleg obert entre persones i grups que viuen situacions de conflicte i incomprensió.»

Referent a l'amenaça de la destrucció del món

creat, el Capítol general es proposa elevar la veu contra tota forma d'explotació i embrutiment del planeta educant als homes en l'amor a la naturalesa perquè reconguin la bellesa i respectin al màxim possible el seu rostre originari. «Amb l'exemple de la nostra vida sòbria, sense renunciar a usar i a gaudir de tot bé material.»

Acaben el comunicat confessant els seus límits. «Volem dur a terme tot el que ens hem proposat, mitjançant un continuat esforç de conversió i invocant cada dia l'ajut del Senyor.»

L'orde franciscà conventual té actualment poc més de 3.500 frares repartits per tot el món. A Catalunya són presents a Granollers i Barcelona, on hi ha la casa noviciat i dels estudiants de teologia, respectivament.

■ Luis Esteban Larra Lomas

Tres bisbes franciscans conventuals d'Amèrica Llatina amb el ministre general de l'orde, Lanfranco Serrini (esq.), durant el Capítol General Extraordinari celebrat a Tepojaco (Mèxic)

Commemoració dels 50 anys de la seva mort a Tarragona

El cardenal Vidal i Barraquer, una de les figures de la Catalunya contemporània

Els bisbes i abats de Catalunya celebren la commemoració dels 50 anys de la mort del cardenal Vidal i Barraquer aquest diumenge a la Catedral de Tarragona, a partir de les sis de la tarda. La commemoració aplegarà representants de la vida política i social del país. El president Pujol ha anunciat la seva assistència.

El cardenal Vidal i Barraquer va viure en una època difícil i de grans convulsions. No sempre es va entendre la seva actuació. Gràcies al seu arxiu dels anys 1931-1936, editat en 9 volums per les Publicacions de l'Abadia de Montserrat, podem avui copsar amb més precisió les seves motivacions a l'hora d'actuar, les seves inquietuds i els seus neguits. En el seu moment va ser considerat per un sector com el "cardenal de la pau" i per l'altre com un traïdor a la causa catòlica "oficial" espanyola.

Va néixer a Cambrils, a la comarca del Baix Camp, l'any 1868, de família de propietaris rurals i de professionals liberals. Va mostrar-se, ja de jove, com un gran observador de les persones i de la natura. Va cursar el batxillerat al col·legi dels Jesuïtes de Manresa i al seminari de Barcelona, època en la qual va sentir una vocació precoç per a les missions. El seu pare va recomanar-li d'esperar a l'acabament dels estudis universitaris per prendre una decisió. Es llicencià en dret a la Universitat de Barcelona i s'hi doctorà a Madrid. Aquests estudis li donaren una actitud cívica que el distingia d'altres eclesiàstics. Exerci d'advocat, però no podia oblidar la inquietud vocacional. Sota el guiatge de Torras i Bages, va cursar els estudis de teologia i de dret canònic al seminari de Barcelona i a la Universitat Pontifícia de Tarragona.

Va ser ordenat sacerdot l'any 1899 i desenvolupà una intensa activitat apostòlica a la cúria arquebisbal de Tarragona on desenvolupà diversos càrrecs. El 1907 hi fou nomenat canonge, el 1911 va ser elegit vicari capitular. Dos anys després fou consagrat bisbe titular de Pentacòmia i nomenat administrador apostòlic de Solsona. Fou

elegit senador el 1914 pels bisbes de la Tarraconense. Arquebisbe de Tarragona des del 1919 i cardenal des del 1921, el 1923 rebutja de ser presentat per a la seu de Toledo.

Defensor de la llibertat de l'Església

El cardenal Vidal i Barraquer va defensar en l'època difícil de la dictadura de Primo de Rivera, la llibertat de l'Església i la plena vigència de l'ús del català en la predicació, en la catequesi i en la pietat popular.

Com a cap de l'episcopat espanyol arran de l'exili del cardenal Segura, va esdevenir una figura polèmica en proclamar-se la Segona República. Seguint les directrius de Roma d'acatament al poder constituït i amb el suport d'altres arquebisbes, va procurar de mantenir unes relacions amb el poder polític que no fossin marcades permanentment per la crispació i l'enfrontament. Determinats sectors eclesiàstics i catòlics reclamaven, en aquells moments, una posició més bel·ligerant contra les disposicions del govern republicà adverses a l'Església.

Amb el tomb polític que va suposar el triomf del centre-

Va ser defensor de la llibertat de l'Església en uns moments molt difícils de la nostra història

dreta el 1933, Vidal i Barraquer va intentar el nomenament d'un primer ambaixador de la República a la Santa Seu i la negociació d'un Concordat. No va tenir èxit perquè Pius XI demanava una reforma de la Constitució.

Quan es va produir l'alçament militar del general Franco, el cardenal Vidal i Barraquer ja havia deixat la presidència de l'episcopat espanyol a l'arquebisbe de Toledo, Gomà. A causa del perill que corria la seva vida, en aquesta època de turbulències i agitació, emparat per la Generalitat, va marxar a Itàlia.

L'any 1937 no va voler signar la lletra col·lectiva de l'episcopat espanyol, redactada per Gomà, a favor de l'Espanya del general Franco. No considerava adient que els bisbes es decantessin per una de les parts bel·ligerants.

A conseqüència d'aquesta negativa, Franco no li va permetre de tornar a la seva seu. No va accedir a les pretensions del govern de la dictadura de renunciar a la seva seu de Tarragona.

■ P.P.

Pelegrinatge de l'Orfeó Laudate pels camins de l'exili del cardenal

Recordo que el meu pare en diverses ocasions ens havia fet lloables comentaris del cardenal Vidal i Barraquer. N'era un devot entusiasta i això ho notàvem quan ens llegia ressenyes ressaltant la personalitat de Vidal i Barraquer, comentades en diaris d'aleshores com *El Matí* o *La Veu de Catalunya*.

En començar l'alçament de l'any 1936, es preocupà molt per la sort del Cardenal i ben poca cosa va poder esbrinar, llevat d'alguna confidència vagament comentada per Ventura Gassol.

Passat l'any 1939, a poc a poc i segons les circumstàncies, dissimuladament es varen poder celebrar alguns actes evocant la seva trajectòria. Decididament, el més definitiu i convincent cronista va ser Mn. Ramon Muntanyola; amb ell la veritat va sortir a la llum. Cal no oblidar la completíssima biografia *Vidal i Barraquer, Cardenal de la pau* i tantes altres cròniques literàries i poètiques.

Les nostres freqüents visites a la família Bosch Amat a Salou, ens varen possibilitar els contactes amb Mn. Ramon Muntanyola, que, amb els seus emotius comentaris, feia reviuere fets certament transcendents de la nostra història. Era el temps en què Mn. Muntanyola escrivia coses tan importants com la biografia ja esmentada o el *Poema del Cardenal proscrit*.

En memòria de tot això i amb el desig de rememorar aquelles vetllades, l'any 1977, ja mort Mn. Muntanyola, vàrem projectar el *Peregrinatge pels camins del Cardenal Vidal i Barraquer*.

Els pelegrins eren cantaires de l'Orfeó

Un autèntic home d'Església

Laudate i amics disposats a resseguir els llocs i comunitats d'exili del Cardenal: la comunitat de Santa Elisabet de Friburg, Cartoixa de la Vall Santa, Cerniat, Monestir d'Engelberg i la Cartoixa de Farneta a Lucca. Arreu on ell va lluitar advocant per la pau del món.

El primer lloc doncs va ser la comunitat de Santa Elisabet de Friburg. La recepció ben senzilla, jo diria, gairebé familiar, si voleu. Després de trucar a la porta una bona estona ens va obrir una monja que, sorpresa d'alegria, de cop i volta es trobava davant d'uns amics d'altre temps. Era, doncs, una excantaire del Cor Montserratí dels Treballadors del Monestir de Montserrat. Tot seguit ens va mostrar com darrera d'aquella porta hi havia el retrat del cardenal Vidal i Barraquer, en recordança de la seva estada a Santa Elisabet.

Tot seguit va sortir la comunitat a saludar-nos. Els vàrem fer l'ofrena d'unes cançons i del ciri commemoratiu d'aquest pelegrinatge. L'acomiadament fou molt emotiu.

A la Cartoixa de la Vall Santa, ens va rebre la comunitat presidida pel prior Nicolau M. Barres i ens féu passar fins a la seu lateral esquerra de l'altar major, — conegut per algú de nosaltres —, on hi havia el sarcòfag del Cardenal. Una dedi-

càtoria amb oracions cantades i l'ofrena del ciri va presidir la missa conventual. Després, al pòrtic, fra Nicolau ens va acomiadar amb unes paraules remarcant l'eficàcia de l'estada del cardenal Vidal i Barraquer, a la Vall Santa.

L'endemà vàrem dedicar una Missa cantada i un concert a l'església parroquial de Cerniat. Hi participà la coral local.

Al monestir benedictí d'Engelberg ens va rebre el P. Prior que, després d'unes paraules de benvinguda, va col·locar el ciri commemoratiu a l'altar major. Nosaltres, a dalt, al cor i dessota d'un plafó on hi havia les paraules del Salm 150... «tympañio et Choro, Laudate...» vàrem cantar els motets corresponents a la cerimònia litúrgica exequial.

Seguidament vàrem emprendre un llarg camí cap a Farneta de Lucca, alentit per les copioses nevades que cobrien el pas de l'Adermat-Chorapass-Sant Gotard. Vàrem haver de passar pel Ticino.

A Farneta, tota la comunitat amb el seu pare prior, ens va donar la benvinguda al pòrtic de la cartoixa. En saludar-nos ens va comentar amb minuciosa memòria, l'estada i convivència del Cardenal en aquest claustre. La dissortada tragèdia de la invasió alemanya, va obligar Vidal i

Barraquer, a deixar la cartoixa de Lucca per retornar a Suïssa, on va morir el 13 de setembre de 1943, al convent de Santa Elisabet de Friburg.

Ací vàrem donar fi al pelegrinatge d'uns camins que mai més no hauríem d'oblidar. Cada u de nosaltres duent en el cor el símbol de la pau que tantes vegades havia proclamat el cardenal Vidal i Barraquer en el seu exili.

Vulgues que no, aquella era l'hora de fer memòria del Poema de Mn. Ramon Muntanyola:

Vinc de Suïssa!

Pelegrí

d'una Vall fosca i llunyedana

on, la pau d'un monestir,

vora els avets i una campana,

ve somniant cada matí

el seu retorn a la solana

un home ferm, exiliat!...

Gairebé un any després d'aquell juliol de 1977, es va programar per al 15 de maig de 1978, el retorn de les despulles de Vidal i Barraquer, de la Vall Santa a Tarragona.

En aquelles dates no era possible l'assistència dels nostres cantaires, però hi vàrem anar la meua esposa i jo. Hi havia representacions oficials i familiars del Cardenal.

En la Missa exequial de comiat a la Cartoixa, vàrem cantar alternant amb la comunitat. A la sortida, dient l'adéu a la Vall Santa, vàrem entonar el Virolai, himnes i cançons catalanes.

■ Àngel Colomer

FETS I CRITERIS

Voluntat de reconciliació

En el meu article de la setmana passada, en referir-me al cardenal Vidal i Barraquer afirmava: «estimà la justícia, treballà per la pau». Feia aquesta afirmació per donar a entendre que el seu propòsit i la seva profunda voluntat foren els de ser un fidel servidor de la reconciliació, enmig d'una guerra fratricida.

Crec que val la pena aprofundir aquesta preocupació del cardenal—dissortadament tan desconeguda— a la qual dedicà tants d'esforços. Als inicis de 1938 escrivia al cardenal Pacelli i li deia: «una guerra llarga m'esgarrija». Per això no és d'estranyar que se senti impulsat a interessar la Santa Seu perquè organitzés gestions eficaces de cara a cercar una pau cristiana basada en la doctrina de les darreres encíclics del Sant Pare. Així fa una proposta concreta: «¿No fóra viable la formació d'un comitè on fossin representades la Santa Seu, Anglaterra, Itàlia, França i Alemanya, a més de les dues parts bel·ligerants?» (Cf. Muntanyola, Vidal i Barraquer, Cardenal de la Pau, p. 478).

Aquestes i altres raons les fa arribar directament al papa Pius XI; li diu, el 14 d'abril de 1938: «la guerra m'emplena l'ànima de temors i de serioses preocupacions per la sort de les persones i de les coses que tant estimo, i que veig exposades a perills tan grans» (Cf. Ibidem).

El 9 de juny de 1938 el cardenal Vidal i Barraquer, en carta al cardenal Pacelli, reiterava les seves angoixes: «Desgraciadament, en la nostra desventurada Espanya continua encesa la guerra fratricida, els seus horrors, odis i ruïnes, i fa pena de veure com es proclama que no hi ha lloc a pensar en la reconciliació cristiana dels

germans. Fa pena de veure proclamar que només amb la guerra es pot posar final a la guerra» (Cf. Muntanyola, op. cit., p. 683).

El cardenal no comprenia com podia haver-hi cristians, àdhuc eclesiàstics, que, per principi, s'oposessin a l'acabament del conflicte mitjançant una entesa entre els dos bàndols.

La seva intensa preocupació per la pau ja l'havia mogut a dirigir-se, el 3 de març de 1938, al general Franco, i, el 12 del mateix mes, al doctor Negrín. Les cartes del cardenal no tingueren cap resposta.

El 7 de novembre del mateix any escriví de nou al cardenal Pacelli per explicar-li determinades gestions que havia fet confidencialment, com missatges a Chamberlain, a Mussolini i als senyors Daladier i Bonet.

A ell li semblava conforme a la lògica de la pau que un gest de reconciliació hauria estat més evangèlic. Tenia la profunda convicció que «amb una entesa caritativa i justa es pot aconseguir molt més que amb la victòria completa per les armes. Una victòria així deixaria els esperits amarguejats, humiliats i poc disposats al perdó i a l'oblit».

Podem concloure aquesta recordança del cardenal Vidal i Barraquer repetint el títol de l'article la setmana passada: «estimà la justícia, treballà per la pau», i podem afegir-hi: visqué l'anhel de la reconciliació. Avui encara en sentim, molt endins de l'ànima, la tristesa i el ressò.

■ † Ramon Torrella i Cascante
Arquebisbe de Tarragona i Primat

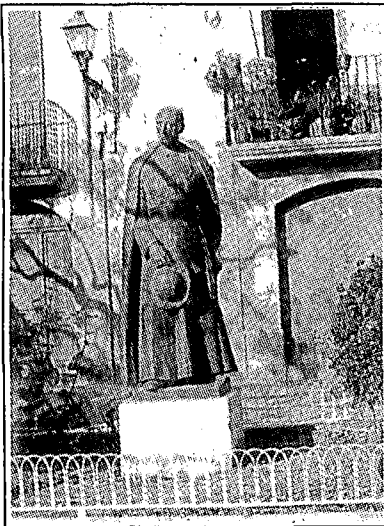
Festes decennals de la Mare de Déu del Camí i 50è aniversari de la mort del cardenal Vidal i Barraquer

Doble commemoració

TARRAGONA

CAMBRILS.— La ciutat de Cambrils es prepara aquests dies per a una propera doble commemoració: les festes decennals de la Mare de Déu del Camí que volen recordar, cada deu anys, l'acabament de les obres de construcció de l'actual Santuari, l'any 1783, i el cinquantenari de la mort a l'exili del Cardenal Francesc Vidal i Barraquer, fill il·lustre de Cambrils, i del qual s'escaurà també, el 3 d'octubre, el 125è aniversari del seu naixement a la Vila. Dos esdeveniments que pel poble cambrilenc tenen ressonàncies d'un alt valor sentimental, però també d'un fort arrelament espiritual, centrat ben al fons de l'ànima popular.

Cambrils ha mostrat sempre un amor entranyable per la Mare de Déu centrat en aquesta advocació d'un historial tant llarg com la mateixa vida de Cambrils, poble nascut a la meitat del segle XII. Quasi vuit segles i mig de patronatge, plens d'història devocional, local i comarcal, ben documentada i amb l'acreditació de fets tangibles que han propiciat una notable extensió de la devoció mariana del Camí i un coneixement cada dia més popularitzat del seu Santuari, per altra part ben guanyat ja que es tracta d'un dels més grans, formosos i rics d'entre els santuaris marians de Catalunya. El nostre santuari no compta

El monument que Cambrils va erigir al cardenal, obra de l'escultor Ramon Ferran

amb el complement del paisatge muntanyenc o boscà, ja que, amb l'accentuat creixement del Cambrils modern, s'ha quedat dins mateix de l'àmbit urbà, encara que envoltat d'amplis espais arbrats que permeten tota mena d'aplecs i concentracions de fidels.

El Cardenal de la Pau i Cambrils

La figura del que Mn. Ramon Muntanyola va qualificar com el Cardenal de la Pau, tot i tenir una forta connotació cambrilenca, la vila nadiua que ell sempre va estimar entranyablement, té lògicament un

abast molt més ample, que ultrapassa els mateixos límits de l'arxidiòcesi que va governar durant quasi un quart de segle per estendre's per tot el territori del nostre país, del que fou no només el pastor metropolità, sinó un decidit defensor de la seva fe, la seva cultura i la seva llengua.

És veritat que Catalunya i les seves institucions eclesials i civils han reconegut al Cardenal Vidal i Barraquer els seus esforços i els seus patiments per assolir una nació forta en la fe i en la seva catalanitat. Només cal recordar el caliu humà i religiós aconseguit en la celebració dels actes del centenari (1968) i en ocasió del retorn de les seves despulles mortals a Cambrils i Tarragona (1978), però cal que no oblidem que les més joves generacions en van perdre la memòria i la vindicació del seu nom, amb tot el que comporta com home d'Església i capdavanter dels ideals de Catalunya. Ha de ser una tasca que no podem obviar ni defugir.

Cambrils i tota l'Església de la Tarraconense s'uniran, no solament en uns actes commemoratius, sinó també en l'esperit que ens llegà el Primat de Catalunya, un esperit de pau, de germanor, de reconciliació de justícia i de seguiment de la doctrina del Crist, que va ser el nord de la seva vida.

■ Josep Salceda i Castells

Casa d'Espiritualitat del Santuari d'El Miracle

- Sota la direcció dels monjos benedictins d'El Miracle i de Montserrat i l'acolliment de les Germanes de la Fraternitat de Maria Verge.
- Organització de qualsevol activitat específica per a grups de matrimonis, joves, parròquies, comunitats, col·legis i gent gran. Cal convenir-ne prèviament la data per assegurar els serveis necessaris.
- Atenció pastoral de les persones —a títol individual o en grup— que ho sol·licitin.
- Servei de guarderia infantil si ho demanen amb anticipació.
- La Casa disposa d'unes instal·lacions adients en un ambient acollidor, enmig d'una natura plàcida i solitària. És un lloc ideal pel repòs, la reflexió, la pregària i el retrobament amb si mateix i amb Déu.

ACTIVITATS PROGRAMADES

mes d'octubre

- Del 8 al 12: **EXERCICIS ESPIRITUALS PER A TOTHOM.** Mn. Ignasi Montraveta.
- Del 22 al 24: **RECÉS.** P. Maur Boix. «Perdura eternament el seu amor».

mes de novembre

- Del 8 al 14: **JORNADES DE REFLEXIÓ I PREGÀRIA.** P. Josep-Enric Parellada, monjo. Vida cristiana: un camí de fidelitat esperançada.
- Del 18 al 21: **RECÉS.** Per als qui han anat a Terra Santa. Per reviure-ho.

- Dies 27 i 28: **RECÉS PER A VÍDUES I VIDUS.** P. Cebrià Pifarré.

mes de desembre

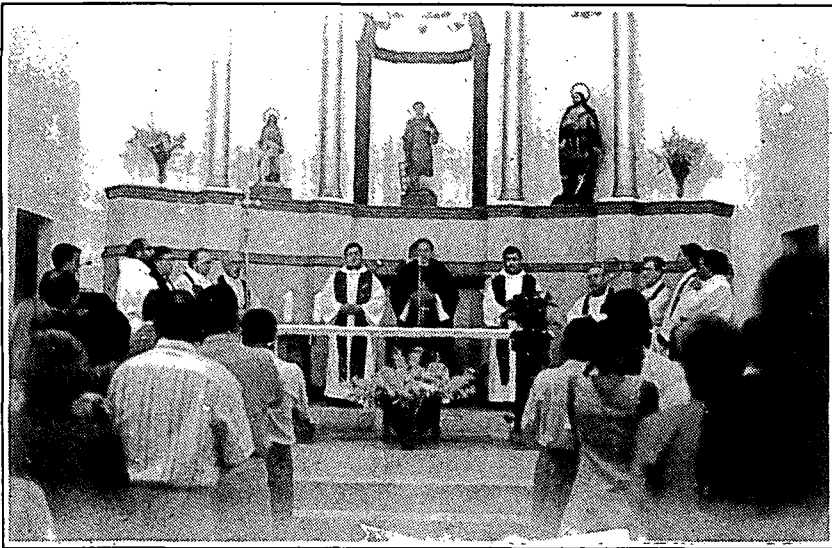
- Del 3 al 8: **EXERCICIS ESPIRITUALS PER A TOTHOM.** G. Xavier Poch, monjo.
- Del 17 al 19: **RECÉS.** P. Martí Roig, monjo. Preparació del Nadal.
- Del 26 al 31: **EXERCICIS ESPIRITUALS PER A JOVES.** P. Josep Vilarrúbies, claretià.

INFORMACIÓ I INSCRIPCIONS

Per telèfon: (973) 48 00 45

CASA D'ESPIRITUALITAT. 25287 EL MIRACLE (El Solsonès)

Missa concelebrada amb motiu de la restauració artística de la parròquia de Sant Llorenç a Colldejou

Colldejou festeja la restauració del seu temple

TORTOSA

COLLDEJOU.— Poble petit i penjat entre els turons del Montsant, aquest estiu es féu gran pel retorn dels fills emigrats i per la presència d'autoritats provincials i comarcals.

El poble de sempre s'apinyà entorn del seu rector, Mn. Jordi Centelles i decidí la restauració del temple. Fruit d'aquest entusiasme i sacrifici, fou la concentració prèvia a la plaça, i la marxa de la processó litúrgica vers el temple artísticament renovat.

El fet mereixia una benedicció episcopal que impartí monsenyor Lluís Martínez i Sistach. A l'homilia el pastor diocesà agrai a les autoritats, poble i capellans concelebrants que havien servit a la parròquia des dels anys 40, tota la generositat esmerçada.

El prelat, en el decurs d'un aperitiu servit per l'ajuntament a la plaça Sitjar, compartí amb tothom l'alegria de l'encontre i de la restauració.

■ J. Blanc i Bahima

Al Mascà-Caro, del 15 d'agost al 3 de setembre

Celebrades les Colònies d'estiu per a avis

Festa de cloenda de les colònies d'avis 1993. Sobretaula amb gresca de la nit en un «vaixell pirata»

TORTOSA

Recentment, s'han celebrat i clausurat unes colònies d'estiu per a avis, en plena muntanya del massís de Caro. Exactament en el refugi de la Mare de Déu del Mascà, construït pel bisbe Carles farà uns deu anys. La primera intenció pastoral era conrear les vocacions per al seminari. Més tard s'estengué al moviment diocesà de joves cristians.

Aquest any és el segon de l'experiència amb avis. La present edició ha comptat amb avis de les Illes de l'Hospital de la Santa Creu de Jesús-Tortosa, i també del Casal d'avis d'Amposta. Aquestes dues entitats han patrocinat les despeses juntament amb els mateixos avis.

L'estada ha durat deu dies a cada torn, durant el mes d'agost i han estat servits per un grup jove compost d'animadors socio-culturals, dues religioses de la Consolació, així com altres persones que, deixant de banda els seus títols, són generosos voluntaris que fan pinya de serveis.

L'objectiu de trencar la monotonia de la residència, experimentar la pau de la natura i créixer en bona convivència amb la resta d'estiuejants, s'ha assolit perfectament.

La pedagogia d'animació emprada ha estat: cants, balls, jocs de taula, passeig, xerrades sobre salut pública, així com estones de pregària en la capella adjunta, renovada fa poc i dedicada a la Mare de Déu del Port.

■ J.B.B.

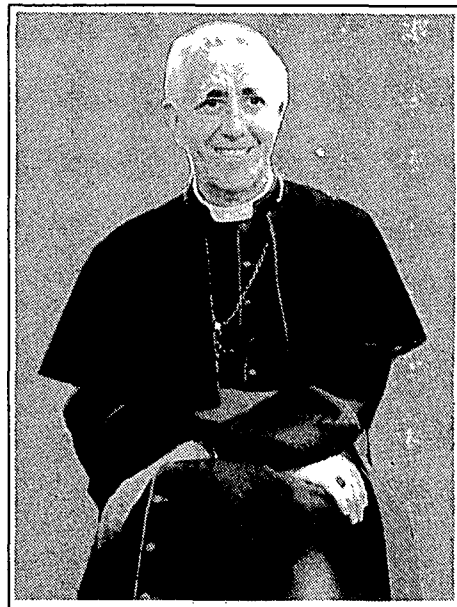
Mons. Enric Pèlach i Feliu va néixer a Anglès

El bisbe d'Abancay celebra les bodes de plata episcopals

GIRONA

Mons. Enric Pèlach i Feliu, nascut a la població gironina d'Anglès, ha celebrat les bodes de plata com a bisbe de la diòcesi peruana d'Abancay que governa des del juliol de 1968. El Consell presbiteral, les comunitats religioses, els seminaristes i els laics van organitzar una solemne missa concelebrada a la catedral de la ciutat de Cañete i després van oferir-li un homenatge al llarg d'una vetllada literària que va acabar amb un pisolabis per tots els assistents.

Mons. Enric Pèlach ha estat el primer bisbe no peruà de la diòcesi d'Abancay, després d'haver estat abans vicari general de la Prelatura Nul·lius de Yaucos. Durant el seu mandat, mossèn Pèlach ha realitzat una extraordinària tasca de renovació espiritual i social per mitjà de contínues visites pastorals a totes les parròquies i comunitats religioses, organitzant tandes d'exercicis i recessos, aixecant temples i escoles i muntant serveis

Mons. Enric Pèlach, bisbe emèrit d'Abancay

d'assistència benèfica i d'ensenyament popular.

Ha dedicat una atenció especial a la formació dels sacerdots, construint un seminari major i un altre menor, dels quals ja han sortit una trentena de nous preveres indígenes. Per altra banda, ha fomentat la celebració de missions populars, i ha editat diversos catecismes per les diferents edats en llengua castellana i quechua i recentment ha editat també un Nou Testament amb la col·laboració d'un equip de sacerdots.

A principis d'aquest any va ser rellevat en el càrrec per un sacerdot diocesà de Solsona, mossèn Isidre Sala, després d'haver presentat la renúncia al Sant Pare per haver arribat ja als 75 anys d'edat. Amb tot, Mons. Pèlach continua vivint a Abancay com a bisbe emèrit i col·laborant estretament amb el seu successor.

■ M. Caballé

Antics congregants fan homenatge al pare Torra

URGELL

GÓSOL.— Antics congregants i amics del pare Torra van celebrar, la diada de Sant Jaume, una festa d'homenatge al jesuïta, que morí el 16 d'octubre del 1990, a l'edat de 97 anys. La muntanya i el descobriment de la naturalesa van ser marc de l'apostolat del religiós. Per això el poble pirinenc de Gósol ha estat el lloc escollit per a fer memòria del religiós.

La concelebració eucarística, al coll del Pedraforca i enmig de les dues torres gegantines de la muntanya, va centrar els actes de la diada. La maltempada va posar a prova el coratge del grup que va pujar a la muntanya a peu i en helicòpter. El bisbe Joan i el prevere Ramon, rector de Gósol, van concelebrar l'Eucaristia en memòria i sufragi de l'eximí apòstol de la muntanya. A la mateixa hora amics, excongregants i gosolans omplien l'església parroquial per a participar a la missa que presidia Manuel Moncunill, prevere estretament vinculat al pare Torra. Una típica «arrossada», a la plaça de Gósol, posava fi a la festa.

El pare Torra, durant trenta anys, va ser director de les Congregacions Marianes de Manresa. L'adoctrinament, sempre profund i oportú, presidia les activitats del jesuïta. Nombrosos joves, al costat del pare Torra, van contagiar-se del seu amor a la muntanya. L'esforç de l'excursionisme, el descobriment progressiu del

misteri de la muntanya i la companyonia caracteritzaven l'escola apostòlica del religiós, que es distingí com l'amic dels joves. I fou constant en la seva tasca: als 94 anys encara pujà al Cadí amb un grup de joves.

El jesuïta destacà també en altres camps d'apostolat. Dedicà moltes hores a atendre, amb delicadesa i sense pressa, els penitents que s'acostaven a rebre el perdó, el consell i l'exhortació espiritual. Havia dirigit també grups de matrimonis que periòdicament buscaven la paraula evangèlica del mestre espiritual.

El pare Torra sempre havia estat vinculat a la diòcesi d'Urgell. Ja el llunyà any 1928, convidat pel bisbe Guitart, havia dirigit els Exercicis Espirituals als preveres i seminaristes d'Urgell. Era amic personal del prevere Manuel Moncunill i amb ell havia col·laborat sovint en la pastoral parroquial. El bisbe Joan, el 1986, agrai públicament al religiós la seva ajuda en algunes parròquies de la diòcesi i li lliurà un obsequi.

Tot això va fer que a la pregària de sufragi i als sentiments de memòria i gratitud expressats, el 25 de juliol a Gósol, pels antics congregants de Manresa, s'hi sentissin identificats nombrosos preveres i amics del P. Torra a les comarques de la diòcesi d'Urgell. La convivència al costat del llac i l'Eucaristia al pic de la serralada són el salmeig de la litúrgia més viva.

■ Antoni Mirabet

La Institució Teresiana celebrarà el proper 10 d'octubre, a Roma, la beatificació del seu fundador, Pedro Poveda i d'un dels seus membres, Victoria Díez

Pedro Poveda i Victoria Díez, testimonis d'una fe compromesa

La Institució Teresiana va néixer l'any 1911 de la intuïció profètica de Pedro Poveda, com a resposta a una necessitat social: la coordinació d'esforços d'aquelles persones que, treballant en estaments públics i privats, cerquen la promoció humana i la transformació de la realitat de les diverses manifestacions educatives i culturals de cada moment històric.

Arrelada en l'Evangeli, és una associació internacional de laics, obra de l'Església. Amb una única missió i diverses modalitats de compromís, els seus membres s'integren en diferents associacions, fent seu l'estil que Poveda proposa per viure el compromís cristià. En tots els casos, es tracta d'una crida al diàleg entre la fe de la qual brolla la justícia i les cultures que són expressió dels valors humans i que penetren tots els aspectes de la vida.

El projecte evangelitzador de la Institució Teresiana és assumit per dones i homes que senten la crida a col·laborar amb altres a la construcció d'una mentalitat nova, participant activament en un projecte de societat que, inspirant-se en els valors evangèlics, faci més visible la gratuïtat, la justícia, la solidaritat i la interdependència en el nostre món. Aquest projecte es du a terme des de diversos camps professionals en els quals és present: l'educació formal i no formal, la salut, el dret, el treball social, la pastoral, l'expressió artística i la tasca informativa... intervenint de diferents maneres: mitjançant la investigació, les publicacions, la participació tant en programes i centres propis com en l'administració pública o en entitats d'iniciativa social.

Treballar pels drets humans

En una societat marcada per la injustícia, la Institució Teresiana

Victoria Díez

posa l'accent a treballar pels drets humans. Des d'aquesta perspectiva, i a través del compromís cultural i educatiu, promou i col·labora en projectes socials orientats a la construcció de la justícia.

El Fons social I.T. va destinat a donar suport a projectes socials desenvolupats en contextos de pobresa i marginació en aquells països on és present. És una via de solidaritat i distribució de mitjans econòmics oberta a totes les persones de l'associació i també als amics i col·laboradors. De la mateixa manera, en diverses parts del món, fomenta i col·labora amb Organismes No Governamentals, i promou el V.I.T. (Voluntariat Internacional Institució Teresiana).

La Institució Teresiana és present a 28 països de quatre continents. A l'Àfrica té representants a Guinea Equatorial i Zaire, mentre que a Amèrica és present a Argentina, Bolívia, Brasil, Colòmbia, Estats Units, Guatemala, Mèxic, República Dominicana, Perú, Uruguai, Veneçuela i Xile. A l'Àsia té seu a Filipines, Índia, Israel, Japó, Jordània i Taiwan, i a Europa és present a Alemanya, Bèlgica, Espanya, França, Gran

Pedro Poveda

Bretanya, Irlanda, Itàlia i Portugal.

El repte de la universalitat

Aquesta universalitat comporta un repte: el d'assumir les expressions pròpies de cada realitat històrica per tal de col·laborar a la seva realització.

La Institució va arribar a Catalunya l'any 1918, i obrí a Barcelona una acadèmia per a normalistes al carrer Ample. Actualment és prou coneguda per les seves presències i activitats. Volem fer esment que l'any passat, es va publicar a Catalunya Cristiana, en el número del 22 d'octubre, un article sobre L'obra cultural i educativa de la Institució Teresiana a Catalunya.

Per celebrar el fet del reconeixement eclesial de Pere Poveda i Victoria Díez ens aplegarem a una Eucaristia d'acció de gràcies presidida pel Sr. arquebisbe Ricard M. Carles, el dia 16 d'octubre a Santa Maria del Mar a dos quarts de vuit del vespre. Des d'aquí hi sou convidats tots els lectors d'aquesta revista.

■ M. Dolors Valencia

Hi participà el P. Josep M. Balcells, general dels escolapis

Trobada dels «Pinetells»

VIC

MOIÀ.— Recentment es reuniren els «Pinetells», antics alumnes dels escolapis, el nom dels quals els ve pel fer de trobar-se en moltes ocasions a la Vall de Pineta, ben a prop de Bielsa sota el Mont Perdut, on hi ha una bonica residència de l'Escola Pia que porta el nom de Jordi Turull, un jove escolapi que va perdre la vida entre les neus d'aquella muntanya. Cada estiu els «Pinetells» amb les seves famílies es troben per passar junts uns dies fent competicions, jocs, excursions, pregàries, cants i experiències. La trobada celebrada a Moià fou per recordar aquelles jornades i aprofitar l'estada a Catalunya del P. Josep

M. Balcells, general de l'Escola Pia. El P. Balcells va ser el promotor de les trobades a Pineta i els «Pinetells» han volgut compartir amb ell la reflexió en una jornada celebrada el passat dia 25 d'agost, festivitat de Sant Josep de Calassanç. La reflexió es basà en el llibre de Joan Llopis, premi Joan Maragall 1991 L'Evangeli (re)humanitzador i el P. Balcells moderà el diàleg entre tots els participants. L'Eucaristia, celebrada a l'església de Moià, posà punt final a la reflexió i convivència. El P. Balcells, manifestà que el preocupava molt la descristianització progressiva de Catalunya i que calia emprendre una coratjosa tasca d'evangelització.

(C.C. sobre una informació de Joan Brunet i Pujol)

CARTA DOMINICAL

Projectes per a germans

Pels carrers dels nostres barris hi ha fills de Déu com M., que viu al carrer, fa cara d'infant i té la barba blanca. Embriac, brut, de cor tendre i massa dèbil per a defensar-se. Els infants se'n burlen, i els joves van a empipar-lo de nit. La seva reacció és com la de Jesús: «No saben el que fan», comenta.

O bé com L., que deia que era ateu i s'ha posat a plorar quan algú li ha dit, després d'escoltar-lo molta estona, que Déu estava disposat a trucar a la porta del seu cor.

Pensant en tants de semblants a aquests, el Pla pastoral diocesà s'ha proposat d'atendre els marginats, com un dels cinc objectius prioritaris. I el Secretariat pels Marginats ho ha concretat en quatre punts. Ja em vaig referir al primer fa quinze dies, i ara ho faré amb els altres tres.

Projecte «Veïns sense sostre». - Tots hem trobat persones que viuen i dormen a qualsevol racó o pels portals als nostres barris, i ens ha semblat que s'havia de fer alguna cosa per ells. Hi ha experiències que poden créixer en nombre. Per començar, es va a trobar els transeünts al seu lloc habitual, i s'intenta d'establir un coneixement mutu i de donar resposta a les seves necessitats més immediates (roba neta, menjar, abrigall...). Es disposa alhora d'un local on oferir alguns serveis amb l'ajut de persones voluntàries. En aquest local es troba un lloc de trobada i de relació, roba neta (rober parroquial), possibilitat de rentar-se, lloc on poder dormir, possibilitat de menjar alguna cosa, ajut per al tràmit de documents. Cal coordinar-se i aprofitar l'experiència del grup «Sense sostre» del Secretariat.

Projecte «Vellesa». - Cada vegada hi ha més gent gran que viu sola. Si el total de gent gran a Catalunya de més de 65 anys és un 14 per cent dels habitants, el de Ciutat Vella o de l'Eixample, a Barcelona, és de més d'un 22 per cent. I l'aïllament de l'ancià sol ser progressiu. ¿Què s'hi pot fer? Estones de companyia als qui estan sols o mentre un familiar treballa; fer-los encàrrecs, acompanyar-los a passejar o a fer gestions; fer d'enllaç entre la gent gran i aquells serveis que potser no coneixen (casals d'avis, assistents socials, etc.); organització d'activitats que els permeti trobar-se amb altres i tenir motius per a una vellesa més alegre. Fan falta més voluntaris que puguin ser per als ancians una presència amical, algú en qui es pot confiar. Poden donar-ne informació Càritas i el Secretariat pels Marginats.

Projecte «Acol·liment d'interns». - Es tracta de col·laborar en el procés positiu que fan les Institucions Penitenciàries amb els permisos de cap de setmana. Que els interns que no tenen família o que no hi són ben rebuts trobin famílies de les parròquies que els acullen (amb un acol·liment total o passant la nit en una pensió). En oferir-los un ambient familiar s'accelera el seu procés d'integració social; participant en activitats de la parròquia o del barri, adquireixen experiències positives que els preparen pel moment de recuperar la llibertat. La connexió amb els centres penitenciaris es pot fer a través del SEPAP (Secretaria de Pastoral Penitenciària).

I Jesús, el que diu de tot això és: «M'ho fèieu a mi.»

■ † Ricard M. Carles
Arquebisbe de Barcelona

IMPROMPTU

La vuitena meravella...

Els mitjans de comunicació han donat compte de la inauguració a Casablanca de la mesquita de Hassan II, la segona més gran del món. Té un minaret de dos-cents metres d'alçada des d'on un raig làsser assenyalarà als fidels la direcció de la Meca a l'hora de la pregària. Segons els tècnics, aquesta mesquita, donades les seves característiques, pot considerar-se la vuitena meravella del món...

Fins aquí, tot bé. Però si es pensa en el desig d'immortalitat del sobirà, que ha presidit l'obra, i en el seu fabulós cost material —es parla de setanta mil milions de pessetes—, la cosa ja no és tan clara i resulta vexant pel sofert poble marroquí que tan sovint ha d'emigrar a la recerca de possibilitats de vida menys inhumanes que les que imperen al seu país.

Amb la seva «vuitena meravella del món» Hassan II no resoldrà els problemes del seu poble, i qui sap si no els agreujarà.

■ Oriol Camps

Gran participació de fidels en l'ordenació dels nous bisbes auxiliars de Barcelona

Milers de fidels es congregaren diumenge passat al pla de la Seu de Barcelona per assistir a l'acte d'ordenació dels tres nous bisbes auxiliars recentement nomenats pel Sant Pare. Unes 8.000 persones, més de 400 sacerdots i diaques, 22 bisbes i dos cardenals participaren en la celebració eucarística, en la qual també foren presents les principals autoritats polítiques, militars i jurídiques de Catalunya.

L'ordenació episcopal dels preveres Pere Tena, Jaume Traserra i Joan-Enric Vives fou conferida per l'arquebisbe Ricard M. Carles com a consagrant principal, acompanyat dels cardenals Narcís Jubany i Antonio M.ª Javierre, i de Mons. Mario Tagliaferri, Nunci Apostòlic,

com a co-consagrants principals. El ritual de l'ordenació es desenvolupà dins de la Missa. El ritu processional d'entrada partí del Palau Episcopal des d'on la comitiva avançà lentament fins a l'altar disposat davant de la Catedral, mentre el poble cantava *L'Esperit*

del Senyor vindrà a vosaltres. Els elegits per a l'episcopat foren presentats a l'arquebisbe de Barcelona i es llegiren les butlles de nomenament del papa Joan Pau II, les quals foren mostrades a l'Assemblea. A Mons. Tena se li assignà la seu titular de Cerenza, a Mons. Traserra, la de Selemsele i la de Nona (Croàcia) a Mons. Joan-Enric Vives. Després de prometre exercir de per vida el ministeri propi dels bisbes, els elegits reberen la imposició de les mans de tots els bisbes —gest sacramental que expressa la transmissió de la successió apostòlica— la unció amb el sant Crisma, el llibre dels Evangelis, l'anell, la mitra i el bàcul pastoral. A continuació els ordenats reberen l'abraçada de pau de tots els altres bisbes.

Emotives paraules d'agraïment

Al final de l'acte els nous bisbes dirigiren unes paraules d'agraïment. Mons. Tena ho féu primer «en nom dels altres germans» i «per anunciar amb goig la salvació, davant del poble en dia de gran festa». Les paraules de Mons. Tena foren pronunciades amb sentiment i unció, tot exclamant: «Com heu pensat en nosaltres, Senyor de l'Església! Com l'estimeu, i com vetlleu per ella, Vós, pastor i bisbe de les nostres ànimes! Quantes meravelles heu fet a favor nostre». Agraint la presència del poble fidel digué: «són els nostres familiars estimats, amb els quals compartim la carn i la sang, les hores tristes i les hores joioses més entranyables». Finalment, al lu-

dint als respectius lemes episcopals, manifestà: «Estem convençuts, en la fe, que pasturar el ramat és una tasca d'amor i que ens toca preparar els camins perquè cadascú pugui trobar-se amb el Senyor i que som col·laboradors de la vostra joia en la mesura que us ajudem a ser i som nosaltres mateixos, dòcils a l'acció de l'Esperit Sant». Mons. Traserra i Mons. Vives també digueren unes breus paraules d'agraïment. Mentre l'assemblea entonava el *Cantemus Domino, Alleluia*, els nous bisbes, acompanyats de dos dels bisbes ordenants, recorregueren els passadissos centrals i laterals del pla de la Seu passant entre els fidels i beneint-los, enmig de grans aplaudiments. Un cop acabada la celebració, els nous bisbes es disposaren a rebre la salutació cordial de tots els integrants del presbiteri, de les autoritats i els familiars i de tot el poble fidel.

Paraules del Nunci Apostòlic

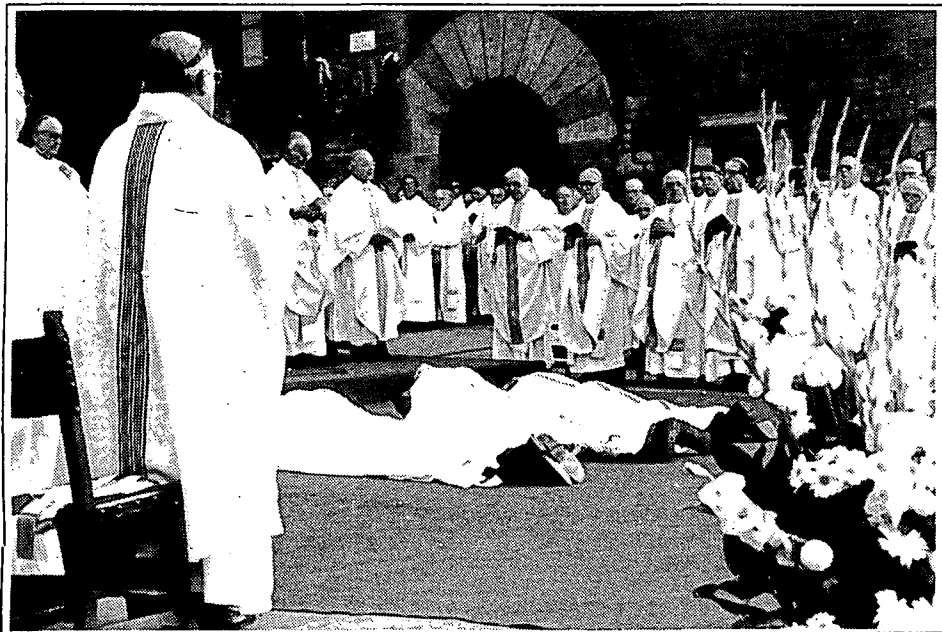
Mons. Mario Tagliaferri, en un discurs llegit íntegrament en català, lloà la gestió i l'orientació dels tres nous bisbes. De Mons. Tena destacà el seu treball en el camp litúrgic des de l'alt dicasteri de la Cúria Romana, de Mons. Traserra, el seu treball de govern de la diòcesi com a vicari general, i de Mons. Vives, l'atenció a la formació dels seminaristes i les grans problemàtiques que es plantegen a una Església que vol estar ben present en el món modern —les de la

cultura d'avui i les exigències cials de la justícia, la pau i l'alternativa als sectors més pobres.

El Nunci es referí també a la necessitat de vetllar per l'ensenyament teològic esdevint un veritable ministeri eclesial. La reflexió teològica és necessària «per adequar la presentació de l'autèntic missatge diví —i no un altre— als homes del nostre temps de manera intel·ligible i atractiva». I citant sant Agustí en una reflexió recollida després per sant Tomàs referent a la teologia de la Trinitat, la féu extensiva a la Teologia: «Cal procedir amb caute modèstia, car enlloc s'erra a més perill, enlloc es busca amb més afany i enlloc es troba amb més fruit».

Finalment, Mons. Tagliaferri cordà als nous bisbes que «el ticisme de l'Església Catòlica seria una bona base per a la tasca pastoral. És referit també a la necessària «unitat de conducció pastoral», formant amb l'arquebisbe Carles un autèntic equip episcopal. «Caldrà convicció, cisió, apassionament per la unitat d'aquesta petita comunitat de qual depenen tantes esperances eclesials per Barcelona».

El Nunci Apostòlic clougué les seves paraules assenyalant els tres grans objectius del nou equip: l'atenció als sacerdots, el foment de les vocacions sacerdotals i religioses, la preparació del futur «per no deixar-nos sorprendre per situacions que en gran part ara ja són previsible».

Durant la lletania dels Sants

Bisbes i autoritats assistents a l'acte

A més dels principals consagrants i Mons. Mario Tagliaferri, Nunci Apostòlic a Espanya hi assistiren també els següents prelatos:

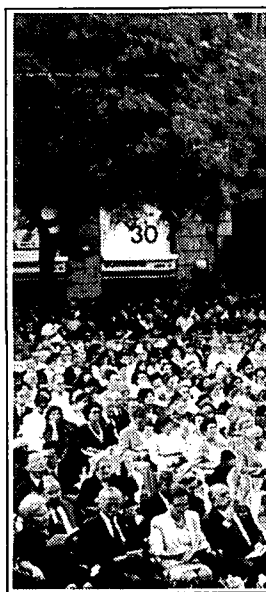
Mons. Ramon Torrella i Cascante, Arquebisbe de Tarragona; Mons. Elias Yanes Álvarez, President de la Conferència Episcopal Espanyola; Mons. Geraldo Mayela Agnello, Secretari de la Congregació per al Culte Diví i la Disciplina dels Sagraments; Mons. Agustín García-Gasco Valiente, Arquebisbe de València; Mons. José Manuel Estepa Llaurens, Arquebisbe Castrense; Mons. Ricardo Blázquez Pérez, Bisbe auxiliar de Santiago de Compostel·la; Mons. Ramón Malla i Call, Bisbe de Lleida; Mons. Josep M. Guix i Ferreres, Bisbe de Vic; Mons. Joan Martí i Alanís, Bisbe d'Urgell; Mons. Jaume Camprodon i Rovira, Bisbe de Girona; Mons. Antoni Deig i Clotet, Bisbe de Solsona; Mons. Teodoro Ubeda Gramage, Bisbe de Mallorca; Mons. Javier Salinas i Viñals, Bisbe d'Eivissa; Mons. Francesc Ciuraneta i Aymí, Bisbe de Menorca; Mons. Antonio Cañizares Llovera, Bisbe d'Àvila; Mons. Ramon Daumal i Serra, Bisbe Auxiliar Emèrit de Barcelona; Mons. Javier Martínez Fernández, Bisbe Auxiliar de Madrid; Mons. Joaquín Carmelo Borobia Isasa, Bisbe Auxiliar de Saragossa; Mons. Joan Carrera i Planas, Bisbe Auxiliar de Barcelona; Mons. Carles Soler i Perdigó, Bisbe Auxiliar de Barcelona; Mons. Ramon Daumal i Serra, Bisbe Auxiliar Emèrit de Barcelona; Mons. Josep Capmany i Casamitjana, Bisbe Director Nacional de les Obres Missionals Pontificies.

Van excusar la seva presència: Mons. Lluís Martínez i Sistach, Bisbe de Tortosa i Mons. Josep M. Cases Deordal, Bisbe de Sogorb-Castelló.

Pel que fa a les autoritats, hi foren presents, el Molt Honorable Sr. Jordi Pujol i Soley, President de la Generalitat de Catalunya; Molt Honorable Sr. Joaquim Xicoy i Bassegoda, President del Parlament de Catalunya; Sr. Pasqual Maragall i Mira, Alcalde de la ciutat; Sr. Ferran Cardenal i d'Alemanya, Governador Civil de Barcelona —assisteix com a Delegat del Govern a Catalunya—; Sr. Josep-Anton Canyelles, Síndic de Greuges; Sr. José Antonio Somalo Jiménez, President del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya; Sr. Ricardo Marzo Mediano, Capità General de la IV Regió Militar Pirinenca Oriental; Sr. Joaquim Farré, Cap de Minoria Catalana al Senat; Sr. Albert Batlle i Bastardas, Regidor de l'Ajuntament de Barcelona i Diputat de la Diputació de Barcelona; Sr. President del Consell Comarcal de Garraf; Sr. Josep Lluís Cleries, gerent de l'INCAVOL.

ren pronunciades amb sentiment i unció, tot exclamant: «Com heu pensat en nosaltres, Senyor de l'Església! Com l'estimeu, i com vetlleu per ella, Vós, pastor i bisbe de les nostres ànimes! Quantes meravelles heu fet a favor nostre». Agraint la presència del poble fidel digué: «són els nostres familiars estimats, amb els quals compartim la carn i la sang, les hores tristes i les hores joioses més entranyables». Finalment, al lu-

Escollant les lectures abans de l'ordenació

Panoràmica de l'assemblea

És també una fita en la vida de la nostra església diocesana que pot començar a funcionar amb les quatre demarcacions previstes. No es tracta d'una simple modalitat organitzativa, sinó de l'enriquiment de la nostra diòcesi amb més presència episcopal

L'arquebisbe Carles durant l'homilia

Homilia del Dr. Carles

1. Avui es fa notori, com en tantes ocasions, que continua la vida de l'Església.

El dia d'avui és una fita en la vida dels nous bisbes, cridats per a una nova vocació de Déu, tot i que sigui en la mateixa línia de consagració de la seva vida al Senyor, però amb noves exigències, alhora que amb nous ajuts.

És també una fita en la vida de la nostra església diocesana que pot començar a funcionar amb les quatre demarcacions previstes, ateses pels respectius bisbes auxiliars, i la ciutat de Barcelona, amb dos bisbes. No es tracta d'una simple modalitat organitzativa, sinó de l'enriquiment de la nostra diòcesi amb més presència episcopal. La immediatesa del ministeri del bisbe amb el poble permet anar fent realitat aquell coneixement de cada fidel que ens demana el *Directorio del Ministeri dels Bisbes* (100), i que es refereix a les persones, a les seves dificultats, a les causes per les quals es deixa la vida de fe i es difon l'ateisme. Aquesta immediatesa episcopal, doncs, fa Església i envigoreix el treball missioner.

Encara que pugui semblar elevat el nombre de bisbes amb què comptarà des d'avui Barcelona, de fet, atès el nombre d'habitants de la diòcesi, les possibilitats d'un contacte directe dels diocesans amb el bisbe encara són menors que a la majoria de les diòcesis, però augmenten extraordinàriament amb l'ordenació dels nous bisbes.

Aquest carisma especial d'animació de l'Església i d'evangelització no suplanta els dels altres ministeris, sobretot el presbiteral, sinó que els dona un impuls renovat, que la descristianització de Barcelona fa particularment necessari.

Agraïment al Sant Pare

2. És bo recordar que s'accedeix al col·legi episcopal «en virtut de la consagració episcopal i de la comunió jeràrquica amb el cap i els membres del col·legi» (LG 22).

I és just que la diòcesi, i jo en el seu nom, agraim avui al Cap del Col·legi Episcopal, el Sant Pare, l'interès que sempre ha mantingut i ha demostrat per la marxa d'aquesta Església de Barcelona. Alhora que agraeixo també al senyor Nunci de Sa Santedat l'atenció que ha prestat per tal que, el projecte que en el seu dia li vaig oferir de divisió de la diòcesi en demarcacions episcopals, es pogués dur a terme, després de l'ordenació dels Srs. Bisbes Carrera i Soler.

Hi ha, dins la comunió entre els membres del col·legi episcopal, una comunió especial entre els cinc bisbes auxiliars d'aquesta seu, i entre ells i la meua persona.

Avui és un dia d'acréixer el nostre amor a l'Església i al successor de Pere.

3. És dia també d'augmentar l'amor a Déu i als germans.

En efecte, la celebració d'aquesta triple ordenació episcopal té com a finalitat que l'Església diocesana pugui santificar-se més, és a dir, que els fills de Déu de la nostra església diocesana estimen més Déu i s'estimen més entre ells. Així, aquesta ordenació demostra que estimem Déu i que estimem els germans, que ho són en Jesucrist.

4. Aquesta celebració és també signe de com el Senyor estima la seva Església. És el seu cor qui l'estima, i les seves mans les que tenen cura d'ella i fan vessar la gràcia d'uns nous bisbes, que estimen l'Església i els seus fills i la facin créixer en l'amor a Déu i als germans, vigoritzant-la, mitjançant aquest amor, perquè creixi en nombre de membres i en

santedat de les seves vides.

En aquest moment dono gràcies a Déu perquè aquests que han estat fidels i estimats col·laboradors meus rebran aquesta tarda la plenitud de la gràcia sacerdotal, amb la qual cosa la col·laboració serà més estreta i l'estima entre nosaltres es veurà acrescudada en viure la fraternitat episcopal.

Hem escoltat en la primera lectura aquesta finalitat de la nova vocació episcopal d'aquests, fins ara, preveres: «T'he fet sentinella perquè vetllis sobre el poble». Tot vetllant sobre d'ell, veuran les llums que hi ha en el poble —això serà motiu de la joia més pregonada i més gran de les seves vides episcopals— i veuran les ombres o la buidor de l'absència de la gràcia —i això serà el motiu prioritari de les seves sofrències.

Perquè no és debades que ens diu avui sant Pau: «Tot el que has de sofrir juntament amb l'obra de l'evangeli,

Aquest carisma especial d'animació de l'Església i d'evangelització no suplanta els dels altres ministeris, sobretot el presbiteral, sinó que els dona un impuls renovat, que la descristianització de Barcelona fa particularment necessari

suporta-ho amb la fortalesa que Déu ens dona».

Sofriment, perquè no estem cridats a mantenir la situació actual de la nostra Església diocesana, sinó a augmentar en ella la capacitat d'evangelització i de santificació dels fills de Déu, i som testimonis de la carència i l'absència de la gràcia en alguns d'ells.

Joia, perquè els bisbes tenim també una visió més global de la realitat diocesana i, per això, som testimonis de la santedat de tants membres que la vivifiquen amb la quotidianitat de les seves vides amarades de gràcia de Déu, i que viuen la seva fe amb senzillesa, però sovint amb heroisme.

L'Església necessita l'esforç, l'amor i la lleialtat de tots

5. De mi sé dir que, cada nit, en la meua darrera pregària, quan poso l'esguard sobre el jorn transcorregut, ple de contactes amb gent de tota mena, tinc més motius per a l'acció de gràcies que per a la preocupació, tot i que aquesta és ben greu i pregonada cada dia, pel camí que cal fer encara i el mal que cal evitar.

Això vol dir la importància de les vides de tots vosaltres, preveres, religiosos i religioses, dones i homes, noies i nois, per a la vida de l'Església. Ella necessita de l'esforç, l'amor i la lleialtat —a Déu i a ella— de tots vosaltres. La vitalitat de l'Església de Barcelona és a les vostres mans, en la capacitat d'obrir-vos a la gràcia de Déu que vessa cada dia abundosa en les vostres ànimes.

A Déu, no li sobra cap fill. Li cal la fidelitat, l'entusiasme i l'amor de cadascú de vosaltres.

Preveres: avui vull agrair-vos el tarannà d'amor, de fidelitat, de sacrifici i d'esperança que tots podem llegir en les vostres vides. Sou, juntament amb els diaques, l'ajut més immediat per a nosaltres, els bisbes.

Religiosos i religioses: sou, com diu el Concili Vaticà II, transparència de les benaurances en les vostres vides. És un do que heu rebut de Déu per al bé de l'Església. També dono gràcies a Déu per la fidelitat als vostres carismes respectius, que tant de bé produeixen a la diòcesi.

Mantingueu la fidelitat a ells i a l'Església concreta a la qual serviu tal com ella vol ser servida.

Laics, adults i joves, del poble de Déu: que Déu us premii l'esforç que feu per ser, com Jesús us

demana, sal i llum, cada dia i arreu de la diòcesi. Ell faci que creixeu en santedat i en nombre per tal que la llum arribi a tots els indrets i la sal regeneri abundantment les consciències i el teixit social de la nostra Església i de tot el país.

No us atureu en la vostra santificació ni en l'evangelització de la nostra Església. De tots necessita el Senyor per a escalfar aquesta gran diòcesi.

Treballem per superar l'agnosticisme o la indiferència de tants

6. Diu la paraula de Déu que ell us dona —als nous bisbes— un «Esperit de fermesa, d'amor i de seny». De fermesa i de seny, perquè els fills de Déu puguin recolzar en vosaltres. D'amor i de seny, perquè puguin confiar en vosaltres. Alhora que cadascú de nosaltres podem dir com Pau: «Sé molt bé en qui he cregut, i estic segur que és prou poderós per guardar-me fins aquell dia tot això que li tinc confiat».

Preguntem-nos què li tenim confiat a Déu tots els qui som en aquesta plaça: la nostra salvació; la salvació del nostre proïsme, la conversió d'aquesta gran Església de Barcelona; el canvi dels cors: que passin de l'agnosticisme o la indiferència a l'amor-resposta a aquell amor que Déu no cessa de tenir-los dia rera dia.

És això el que tots li hem confiat —i avui tornem a fer-ho—, i especialment els qui hem estat cridats, com a pastors, a donar comptes un dia, al Senyor del ramat, de la cura que n'hauem tingut.

Una cura, que té relació íntima amb el grau d'amor que assolim envers el Senyor Déu i envers els nostres germans. Perquè és ben evident que té molt a veure la tensió de la nostra interioritat, el grau d'amor, amb la capacitat de ser testimonis de la Bona Nova.

7. «Com el Pare m'ha enviat a mi, també jo us envio a vosaltres», diu Jesús a l'evangeli d'avui. M'atreveixo a dir-vos —germans que d'ací a uns instants rebreu de les meves mans la plenitud del sacerdoti—: Com el Pare ha enviat Crist al món, també us envia a vosaltres a Barcelona; perquè ben units entre vosaltres i els

La vitalitat de l'Església de Barcelona és a les vostres mans, en la capacitat d'obrir-vos a la gràcia de Déu que vessa cada dia abundosa en les vostres ànimes. A Déu, no li sobra cap fill. Li cal la fidelitat, l'entusiasme i l'amor de cadascú de vosaltres

vostres germans en l'episcopat, ben units a mi en el govern de la diòcesi, ben units tots nosaltres al Senyor Jesús—Senyor dels nostres cors—, fem créixer aquesta Església de què sou fills, però de la qual aquesta tarda Déu us fa pares.

8. Tota aquesta gran família de Déu, aplegada en aquesta plaça, se sent comunitat orant que prega per la futura tasca d'aquests estimats bisbes: que siguin transparència de Crist i, conseqüentment, del Pare del cel. Que, pel bé de tota la comunitat diocesana, pensin com Crist, que treballin amb Crist, que visquin en Crist. Amén.

El papa Joan Pau II i l'emperador del Japó, Akibito, s'entrevisten a Castel Gandolfo. És la primera vegada que un emperador japonès es reuneix amb un Papa

Durant la visita a una caserna propera a Moscou, Ieltsin es va deixar fotografiar amb aquesta actitud agressiva

Iàsser Arafat ha pogut anunciar els acords amb Israel que permetran, en breu espai de temps, l'autonomia de Gaza i Jericó

31, dimarts

Washington: es reprenen les negociacions de pau al Pròxim Orient

Amb manifest optimisme per part d'israelians i palestins, avui es reprenen les converses de pau. Segons anuncien les parts litigants ja s'ha arribat a un acord previ sobre la instauració d'un règim autònom a Gaza i Jericó. Però només a l'anunci del possible acord, s'han aixecat les veus de protesta dels radicals hebreus i dels radicals musulmans. Els integristes d'ambdues parts no estan disposats a cedir posicions, i fins i tots s'han llançat amenaces de mort contra Iàsser Arafat...

Ginebra: la inacabable crisi dels Balcans

Mentre el Consell de Seguretat de l'ONU condemna la retenció dels legionaris cascos blaus a Mostar, els mediadors de la Conferència sobre l'ex-Iugoslàvia, Owen i Stoltenberg, han advertit al president Bosnià, Izetbegovic, que «les concessions fetes per aconseguir un acord global no quedaran indefinidament sobre la taula», i que «intentar reobrir les negociacions sobre tots els punts del pla, seria molt perillós»...

París: el govern vol moderar el creixement de les pensions

El govern francès ha aprovat una nova regulació de les pensions que endueix l'accés i vol moderar el seu creixement. A partir del primer de gener de 1994, els francesos hauran de cotitzar quaranta anys (dos i mig més que actualment), i per calcular la pensió es comptaran vint-i-cinc anys amb el sou més alt, quinze més que ara.

1, dimecres

Ginebra: la crisi dels Balcans

Serbis i musulmans, liderats per Karadzic i Izetbegovic, continuen l'estira i arronsa discutint tots els detalls del pla de pau. Sembla que hi ha la possibilitat que els serbis acceptin l'ampliació del territori musulmà. Si Karadzic cedeix i l'ONU garanteix la integritat de la Unió de Repúbliques de Bòsnia i Hercegovina, aleshores les tres parts implicades firmaran definitivament l'acord... per altra banda, els cascos blaus espanyols retinguts a Mostar han pogut sortir de la ciutat després que musulmans i croats acordessin un alto-el-foc de quaranta vuit hores. Els cascos blaus espanyols, per altra banda, reprendran les tasques d'interposició a la ciutat, i per això un nou destacament de l'Agrupació Canàries va sortir de la base de Medjugorje cap a Mostar.

Washington: el procés de pau per al Pròxim Orient

El govern dels EUA dona el seu total suport a l'acord de pau, però frena tot excés d'eufòria. Per la seva banda, la portaveu palestina va afirmar que «el dimoni està en els detalls» pendent de resolució. Si finalment s'arriba a un acord, es deurà als intensos treballs diplomàtics duts a terme secretament, fins i tot desorientant l'opinió, com es dedueix de les declaracions contradictòries d'uns i altres. Cal, però, posar atenció a les reaccions que es produeixen «in situ», a Gaza i a Jericó, on els radicalismes poden perjudicar, i ja perjudiquen, aquest esforç d'apropament a la pau.

Teberan: moviments militars a la frontera amb Armènia

Prop de deu mil homes de la unitat d'èlite del 21 cos de l'exèrcit iranià va començar ahir unes maniobres militars davant la frontera amb Armènia, com una advertència a aquest país per les conquestes que pretén al veí país de l'Azerbaidjan.

2, dijous

Ginebra: l'esperança de pau als Balcans, frustrada

La intransigència de serbis, musulmans i croats ha condemnat a continuar la guerra que assota la República de Bòsnia i Hercegovina des de fa més d'un any. Izetbegovic reclamava insistentment una sortida al mar, i serbis i croats l'han negada. El president bosnià ha dit textualment: «La ciutat de Sarajevo podrà aguantar el setge un altre hivern»... A partir d'ara s'hauran de reprendre les negociacions, i cal esperar com seran les reaccions de l'ONU i les de la CE, sense oblidar que Rússia es manté a favor de Sèrbia, i que, per tant, farà sentir la seva veu...

Moscou: destitució del vice-president

El president Borís Ieltsin, ha firmat un decret pel qual el vice-president Aleksandr Rutskoi és rellevat temporalment de les seves funcions. També ha estat rellevat el vice-primer ministre Vladimir Xumeiko, un dels seus homes de confiança. Els motius d'aquestes decisions, segons Ieltsin, és evitar que la corrupció perjudiqui l'acció del govern. No cal dir que la reacció dels conservadors, liderats pel president del Congrés, Khasbulatov, no s'ha fet esperar i sembla que l'alt organisme anul·larà el decret de Ieltsin...

París: la reforma de la Constitució

El cap del govern Edouard Balladur va presentar ahir a Mitterrand el seu propòsit de «adaptació limitada» de la Constitució a les necessitats dels acords de Schengen. Sembla que Balladur busca resoldre el risc que tots els immigrants a la CE vagin a parar a França perquè els altres Estats no els admetin. Però Mitterrand va fer saber que bloquejaria tot intent d'acabar amb la tradició de França com a terra d'acollida.

3, divendres

Washington: la crisi dels Balcans

El president Clinton, després que les negociacions de Ginebra per la pau a l'ex-Iugoslàvia se situaren en un nou «impasse» ha advertit que l'OTAN manté l'opció dels atacs aeris si no es restableix el diàleg. Potser això ha fet que les parts en litigi hagin reiterat la intenció de respectar l'alto-el-foc, i s'hagin ofert per continuar negociant la pau... Per la seva banda, el president de Bòsnia, Izetbegovic emprèn un viatge llampec a Nova York per entrevistar-se amb el secretari general de les Nacions Unides, Butros Gali, i presentar al Consell de Seguretat el mapa elaborat a Ginebra, i les objeccions que ell hi oposa.

Managua: inquietant situació política a Nicaragua

La decisió de la presidenta Violeta Chamorro de substituir el màxim dirigent militar del país, el general Humberto Ortega, ha topat amb l'oposició del Consell Militar el qual va aprovar no acceptar la substitució del general. Segons sembla, la decisió presidencial va ser a conseqüència d'una discussió entre Violeta Chamorro i els germans Daniel i Humberto Ortega a presència d'alguns diplomàtics estrangers entre els quals hi havia l'ambaixador espanyol a Nicaragua...

Nicòsia: el procés de pau per al Pròxim Orient

Continuen els avenços positius en les converses per arribar a un acord de pau entre Israel i l'OAP. S'estan perfilant els últims detalls del document que oficialitzarà el reconeixement mutu d'Israel i l'OAP, i es creu que la firma podrà ser aquesta mateixa setmana... Per altra banda es confirmen els progressos en les converses «secretes» entre l'Estat hebreu i Síria... I, finalment Iàsser Arafat proposa a sirians, jordans i libanesos que firmin els acords de pau alhora...

BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA

➤ Avui l'exèrcit rus evacuarà definitivament de Lituània els seus efectius, donant per acabada una ocupació que ha durat cinquanta-un anys...

➤ Totes les campanes de Lituània foren llançades al vol en senyal d'alegria i per «acomiar» l'invasor que durant mig segle ha sotmès el país. Rússia ha complert els acords, i s'espera que les relacions entre ambdós Estats millorin en el futur.

➤ Sembla que Israel i l'OAP signaran els acords sobre l'autonomia de Gaza i Jericó la setmana vinent. També es rumoreja que Síria, el Líban i Israel negocien secretament la pau, a Espanya...

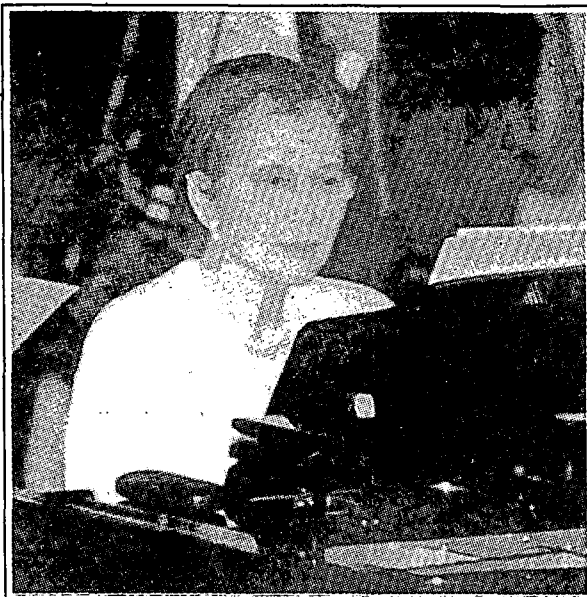
➤ Nelson Mandela, el gairebé llegendari líder negre sud-africà es mostrava satisfet ahir festejant el Dia Nacional de la Pau. Tot el país es va aturar durant cinc minuts en contra de la violència, i a Johannesburg tots els clàxons van sonar alhora...

Dones musulmanes de Bòsnia ajagudes per terra, impedeixen que els cascos blaus espanyols marxin de la ciutat de Mostar

Milers de palestins contraris als acords aconseguits entre l'OAP i Israel, es manifesten pels carrers de Jericó

L'emperadriu del Japó, Michiko, va donar la sorpresa al palau municipal de Pistoia, prop de Florència, interpretant al piano l'Ave Maria de Gounod

4, dissabte

Moscú: acords sobre desnuclearització de la flota del mar Negre

Els presidents de Rússia i Ucraïna, Borís Ieltsin i Leonid Kravtxuk, han arribat a dos importants acords. El primer és que Ucraïna accepta formalment desnuclearitzar el seu territori comprometent-se a desmantellar les ogives nuclears desplegades en territori ucraïnès. Segonament, s'ha resolt la polèmica sobre la flota del mar Negre, en acceptar Kíev vendre a Moscou la meitat que li corresponia, segons acords anteriors, de l'esmentada flota... Per altra banda continua la dualitat de poders a Rússia, on el Parlament, amb majoria conservadora, es dedica a anul·lar tot allò que faci el president Ieltsin: el Parlament ha anul·lat el decret de destitució del vice-president Rutskoi, dictat pel president Ieltsin...

Managua: el govern es manté en la seva posició

La presidenta de Nicaragua, Violeta Chamorro, va ratificar-se en la seva decisió de substituir el general Humberto Ortega l'any 1994, malgrat les crítiques de les forces armades, i, més directament, les del cap dels sandinistes i ex-president, Daniel Ortega. Els disconformes atribueixen l'actitud de Violeta Chamorro a un acatament a la voluntat dels Estats Units... S'ha convocat una reunió extraordinària de la OEA perquè medii en aquesta crisi...

Viena: la crisi dels Balcans

Els Estats Units i Alemanya han condemnat obertament la intransigència de serbis i croats que ha fet fracassar una vegada més els treballs per arribar a la pau. Mentrestant, s'han reprès els combats a Gornji Bakuf (Bòsnia central) i altres punts de la geografia bosniana...

5, diumenge

Istanbul (Turquia): la crisi dels Balcans

El president bosnià Alija Izetbegovic, va assegurar ahir que les converses de pau es poden reprendre durant la segona quinzena de setembre, i també va afirmar que els delegats de Bòsnia a la conferència de Ginebra mantindran les mateixes peticions de dimecres passat, que foren la causa de trencament de les negociacions. Per altra banda, els combats continuen reproduint-se a tot el territori de Bòsnia i Hercegovina.

Managua: suport interior i exterior a la presidenta Chamorro

La Unió Nacional Opositora (UNO) per primera vegada des de fa molt temps ha donat el seu suport incondicional a la presidenta Violeta Chamorro. També s'ha adherit al suport a la presidenta l'Organització d'Estats Americans (OEA). El partit governamental ha fet una crida als soldats perquè no es deixin endur per la «insubordinació» del general Humberto Ortega, i, finalment, ahir milers de nicaragüencs es llançaren al carrer per protestar contra el «militarisme»...

Nicòsia: el procés de pau per al Pròxim Orient

Iàsser Arafat, el líder de l'OAP, després de tres dies de discussions, a Tunís, amb els directius de Al-Fatnah (el principal moviment palestí dins l'OAP), va aconseguir la conformitat d'aquest grup al projecte d'autonomia per a Gaza i Jericó, i en les manifestacions als mitjans de comunicació va proclamar que «la pau amb Israel és irreversible». No és solament Arafat l'optimista, sinó també el mateix ministre d'Afers Estrangers israelià, Shimon Peres que va dir a París: «La pau està en marxa, i no hi ha pas enrere possible pel que fa a nosaltres... Però és evident que la pau no fa content a tothom.

6, dilluns

Jerusalem: el procés de pau per al Pròxim Orient

Si fins ara a Iàsser Arafat sembla que les coses li han anat bé, les dificultats tampoc no s'han fet esperar. Després de rebre llum verda d'Al-Fatah, el corrent majoritari a l'OAP, i de Jordània, ha començat una gira per vèncer les oposicions d'alguns països àrabs com Síria. Però en arribar a Damasc les altres organitzacions dins l'OAP se li han posat d'esquena. Els radicals palestins s'han unit contra Arafat i, al mateix temps, Hamas, el moviment islàmic que controla Gaza ha convocat un congrés per substituir l'OAP. Veritablement, la pau no és fàcil...

Nova-York: la difícil ajuda a Somàlia

Combatents lleials al senyor de la guerra Muhammad Farah Aidid van matar en una emboscada set cascos blaus nigerians a Mogadiscio. Les forces italianes varen intentar, immediatament, neutralitzar el comando guerriller, i segons testimonis moriren una vintena de guerrillers somalis. L'ONU pagava al cap rebel Aidid una quota mensual de 100.000 dòlars per tal que els guerrillers deixessin circular els combois d'ajuda humanitària i, segons sembla, quan s'ha deixat de fer efectiu el pagament, han recomençat les hostilitats dels guerrillers contra els cascos blaus...

Washington: sanejament de l'administració nord-americana

El govern del president Clinton presentarà demà, dimarts, una proposta per estalviar diners (108.000 milions de dòlars en els pròxims cinc anys) i per això eliminarà de la plantilla 250.000 funcionaris. No se sap, però, de quins departaments seran eliminats. El vice-president Al Gore presentarà aquest pla per disminuir la despesa pública.

Tres estats europeus sobirans

La visita pastoral que Joan Pau II realitza aquesta setmana a les tres repúbliques bàltiques pot interpretar-se també com un esguard d'encoratjament a la seva recent emancipació després de cinc dècades de dominació soviètica i persecució religiosa. Estònia, Letònia i Lituània han estat sempre sotmeses a la doble pressió russa i alemanya. Les dues guerres mundials van significar, respectivament, per als estats bàltics la independència i la pèrdua de la sobirania.

Mitjançant la pau de Brest-Litovsk el 1918, les repúbliques bàltiques aconseguiren els seus drets sobirans. Gaudiren de plena autonomia durant una vintena d'anys. L'acord de Stalin amb l'Alemanya nazi el 1939 (pacte Molotov-Ribbentrop) va fer que fossin annexionades, de cop i volta a l'URSS. Després de la invasió alemanya que durà quatre anys, foren un altre cop incorporades, el 1944, a l'imperi soviètic. Aquesta annexió no va ser reconeguda per les potències occidentals que reclamaren a l'ONU, sense resultat positiu, que reconegués el dret d'autodeterminació d'Estònia, Letònia i Lituània. Després de molts anys de reivindicacions, el setembre de 1991, van assolir l'ansiejada independència, un cop enfonsat el comunisme a l'Europa de l'Est. Una nova etapa començava per aquests països.

Es plantejaren aleshores tres problemes: l'economia, la retirada de les tropes soviètiques i les minories russes. La visita del Sant Pare ha coincidit amb la retirada dels darrers 2.500 soldats russos que restaven a Lituània. Fou l'única república bàltica en signar amb Rússia un acord sobre el seu desmantellament militar. A Estònia i Letònia hi són encara presents entre 30.000 i 50.000 soldats.

Els escolars hauran d'aprendre, amb les nombroses i constants modificacions territorials del continent europeu, els noms de nous estats i les seves respectives capitals. Estònia, capital Tallin; Letònia, capital Riga; Lituània, capital Vínlius...

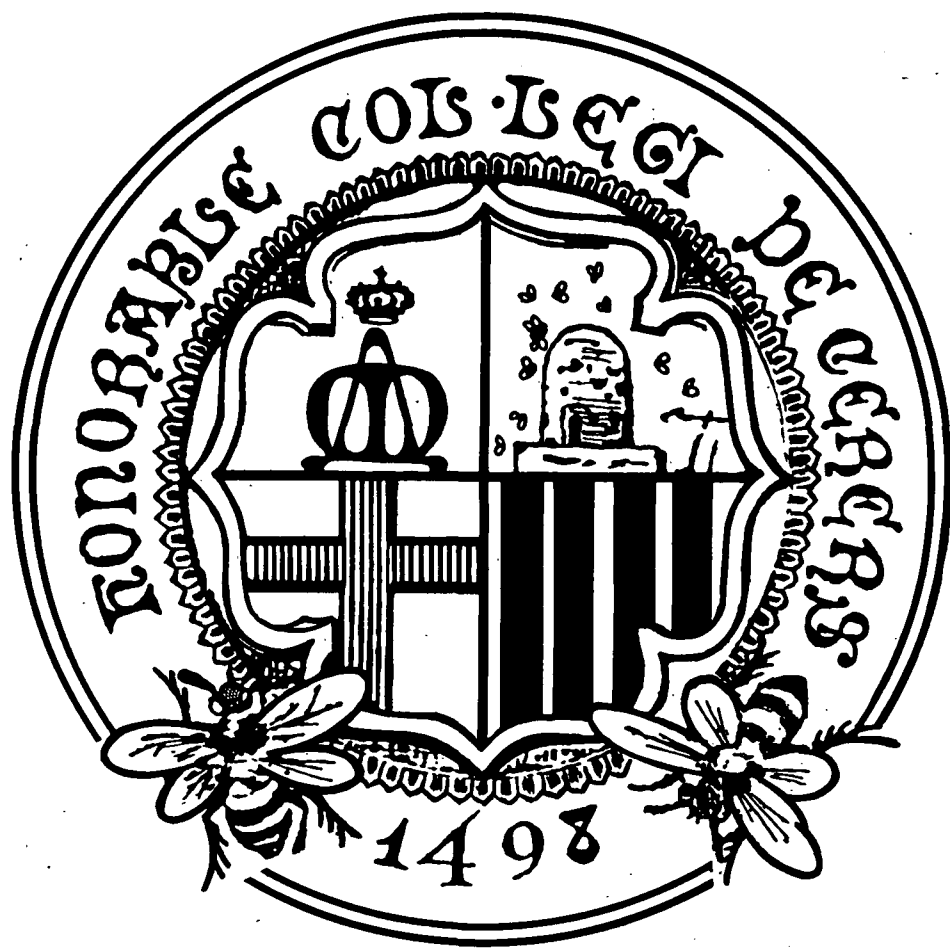
■ Miquel Àngel Codina

NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA

➤ La pau a l'Orient mitjà continua pel bon camí, malgrat les oposicions de diversos sectors d'Israel i de l'OAP. I sembla que les converses amb Síria també permeten un cert aire optimista...

➤ El papa Joan Pau II va arribar ahir a Vínlius (Lituània), primera etapa del seu viatge de set dies per les Repúbliques bàltiques. És la primera vegada que un pontífex visita pobles que havien format part de l'antiga Unió Soviètica.

➤ El Consell de Cooperació del Golf (CCG), va emetre ahir un comunicat donant el seu suport a l'acord israelo-palestí sobre l'autonomia dels territoris ocupats, i va prometre la seva cooperació econòmica per a Gaza i Jericó.

HONORABLE COL·LEGI DE CERERS

El Col·legi de Cerers de Catalunya que des de fa quasi 500 anys ha mantingut l'esperit de servei i col·laboració amb l'Església del nostre país, ajudant al manteniment de tradicions, costums i símbols, vol fer palès el neguit que ens mou a mantenir una millora constant dels nostres fabricats i que ajudats per una tecnologia puntera, ens permet garantir uns productes de la més alta qualitat.

Al mateix temps volem agrair als nostres clients, la seva fidelitat envers les nostres empreses, que ha fet possible que la nostra entitat, fundada el 1498, sigui una de les associacions en actiu més antigues d'Europa.

CERABELLA
CERERIA CASAS
CERERIA CODINA
CERERIA DIEZ
CERERIA ESCAYOL
CERERIA GALLISSÀ

CERERIA MAS
CERERIA POLLS
CERERIA PUIGCARBÓ
CERERIA SUBIRÀ
CERES REUS
CERES ROURA

Salve montserratina

Litúrgia

En una conversa sobre l'experiència espiritual de Montserrat, algú va dir que ningú no pot dir que ha estat de veritat a Montserrat mentre no hagi estat present a les Vespres i a la Salve que les clou. Vaig dir que hi estava plenament d'acord.

Potser és una qüestió també d'experiència personal, però em sembla que hi ha quelcom d'objectiu. La invocació solemne a la Mare de Déu, raó d'ésser del Santuari, té en aquell moment de la pregària comuna un caràcter culminant. Els monjos i el poble han fet la pregària vespertina de l'Església: la salmòdia, la lectura, el càntic de la Mare de Déu, les pregàries i el Parenostre; ha estat un alternar-se i un pregar tots junts, un escoltar i aclamar. Però en el moment de la Salve, la presència dels escolans completa la família montserratina; l'alternança de la melodia gregoriana, de tantes ressonàncies familiars a l'esperit, amb la polifonia, a vegades més clàssica, a vegades més innovadora, afegeix un element típic de la litúrgia del Santuari.

És cert que, a Montserrat, es canta cada dia la Salve al migdia, amb el Virolai. L'església està plena, aleshores, durant l'estiu, de turistes i de fidels que volen participar en aquest moment tradicional. Però sempre m'ha semblat que hi havia una diferència entre la Salve del migdia i la Salve del vespre (evidentment, una diferència d'ambient, vull dir; no pas una diferència de pregària en si mateixa, ni tampoc una diferència d'intensitat espiritual, que ningú no pot escrutar en el fons

■ Pere Tena

dels cors, només Déu). La Salve del vespre em sembla més solemne, greu, contemplativa, «piadosa» en el sentit propi de la paraula, això és, plena de respecte filial.

Salve... Salve

La primera part del text inclou els títols amb què ens adrecem a Maria: «Reina i mare de misericòrdia, vida, dolcesa i esperança nostra». La primera part es canta en gregorià, to solemne; la segona en polifonia. Així es marca una inclusió: començant amb el «Salve» gregorià, s'acaba la primera resposta polifònica amb el «Salve». És una proclamació i una meditació del que representa Maria per l'Església, per nosaltres. El cant polifònic acostuma a subratllar la paraula «vita», com a primera de la intervenció polifònica. Si s'arribés a concloure que la formulació primitiva era «vitae dulcedo» (dolcesa de la vida), no es perdria pas la força d'aquesta invocació; potser fins i tot seria més coherent.

Els desterrats fills d'Eva

El text, després d'invocar Maria amb els seus títols, fa una autopresentació dels qui preguem: som els desterrats fills d'Eva. Els «desterrats» són els qui estan fora de la seva terra (exsules); la «terra» és aquí el paradís gloriós. L'al·lusió a la Mare dels

vivents, Eva, marca l'antítesi entre les dues Dones senyeres de la història de la nostra salvació. Els «desterrats» cridem, sospirem, plorem, en aquesta vall de llàgrimes. A la Salve montserratina hi ha també un diàleg musical interessant: el cor dels monjos i poble fa la presentació dels «desterrats» fills d'Eva; la melodia polifònica amplia les actituds i les reaccions, subratllant molt sovint les paraules «ad te» (a vós), perquè quedi ben clar que no som pas uns orants pessimistes, tancats en el nostre dolor i tristesa, sinó confiants en la Mare de misericòrdia.

Ara, doncs, advocada nostra...

La tercera part de la Salve està formada per les pregàries concretes que adrecem a Maria: la primera es refereix a la vida present, la segona al nostre traspàs. Per a la vida present, demanem la mirada misericordiosa de Maria, com a advocada nostra. Per al nostre traspàs, demanem la contemplació de Jesús, «fruit beneït del vostre ventre». Aquesta pregària doble s'adiu molt bé amb l'ambient del cant de la Salve montserratina. Quan la cantem, ¿què més espontani que aixecar la mirada vers la imatge venerada que presideix, des de segles, aquest santuari? A través d'ella, situada a l'altura, podem experimentar què significa la mirada misericordiosa de Maria: tantes i tantes persones cada dia,

cada any, a través dels segles, que arriben a Montserrat a deixar-se «mirar» pels «ulls misericordiosos» de la Mare de Déu (misericordes oculos...), encara que pugui semblar que som nosaltres els qui anem a «mirar» la imatge. D'altra banda, el que aquesta imatge representa, ¿no és el que demanem pel moment del nostre traspàs? Maria ens mostra Jesús, assegut a la seva falda! És l'Infant, però és alhora el Senyor: porta la corona gloriosa al cap! La melodia de la Salve montserratina destaca les dues parts, reservant la primera per al gregorià i la segona per al polifònic. La paraula «Iesum» i la paraula «ostende» (mostrenos) destaquen normalment, com a fonamentals.

Conclusió

La Salve acaba amb la triple invocació a Maria: clementíssima, piadosa, dolça. La melodia aquí es divideix en tres parts, reservant la segona a la polifonia: O pia! Tant el gregorià com el polifònic esclaten en elevació, i si voleu fins a l'impuls sentimental. No fa cap mal. Cada invocació té el seu relleu: la solemnitat meditativa del «O clemens», el crit suplicant del «O pia», o el crescendo després de l'admiració del «O dulcis», per caure suauement en la repetició del nom estimat: Maria.

■ Pere Tena és bisbe auxiliar de Barcelona

Diumenge XXIV durant l'any

LECTURES BÍBLIQUES

Lectura primera Sir 27:30-28:7

Lectura del llibre de Jesús fill de Sira

És odiós irritar-se i guardar rancúnia, però el pecador ho fa i no vol apaivagar-se. El venjatiu toparà amb la venjança del Senyor, que li demanarà compte rigorós dels seus pecats. Perdona als altres el mal que t'han fet, i Déu et perdonarà els pecats quan tu el preguis. L'home que s'irrita contra un altre home, ¿com pot esperar que el Senyor li retorni la salut? No s'ha compadit d'un home com ell i, ¿ara s'atreveix a pregar pels seus propis pecats? Si ell, que és de carn i ossos, guarda rancúnia; ¿qui li obtindrà el perdó quan haurà pecat? Recorda la fi que t'espera i amainarà la teva enemistat; pensa en la mort, i guardarà fidelment els manaments. Recorda't dels manaments, i no seràs rancorós amb els altres; pensa en l'aliança de l'Altíssim, i no tindrà en compte l'ofensa rebuda.

Salm responsorial 102 (R.: 8)

Beneeix el Senyor, ànima meva,
del fons del cor beneeix el seu sant nom.
Beneeix el Senyor, ànima meva,
no t'oblidis dels seus favors.

R. El Senyor és compassiu i benigne
lent per al càstig, ric en l'amor
Ell et perdona les culpes

i et guareix de tota malaltia;
rescata de la mort de la teva vida
i et sacia d'amor entranyable. R.

No sempre acusa,
ni guarda rancúnia sense fi;
no ens castiga els pecats com mereixíem,
no ens paga com deuria les nostres culpes. R.

El seu amor als fidels és tan immens
com la distància del cel a la terra;
llença les nostres culpes lluny de nosaltres
com l'Orient és lluny de l'Occident. R.

Lectura segona Rm 14:7-9

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma

Germans, cap de nosaltres no viu ni mor per a ell mateix: mentre vivim, vivim per al Senyor, i quan morim, morim per al Senyor. Per això, tant si vivim com si morim, som del Senyor, ja que, si Crist va morir i va tornar a la vida, va ser justament perquè havia de ser sobirà de morts i de vius.

Al·leluia Jo 13:34

Us dono un manament nou, diu el Senyor.
Que us estimeu els uns als altres
tal com jo us he estimat.

Evangelí Mt 18:21-35

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu

En aquell temps, Pere preguntà a Jesús: «Senyor, ¿quantes vegades hauré de perdonar al meu germà el mal que m'haurà fet? ¿Set vegades? Jesús li respon: «No et dic set vegades, sinó setanta vegades set». Per això passa amb el Regne del cel com amb un rei que va voler demanar comptes als qui ocupen els llocs de govern. Tot just començava, ja li van presentar un dels seus ministres que li devia deu mil milions. Com que no tenia res per pagar, el rei va manar que venguessin tots els seus béns, i a ell mateix, amb la seva dona i els seus fills, els venguessin com esclaus, per poder pagar el deute. Però ell si el llançà als peus i li deia: Tingueu paciència i us ho pagaré tot. Llavors el rei, se'n compadí, el deixà lliure i li perdonà el deute. Quan sortia, trobà un dels seus col·legues que li devia uns quants diners, l'agafà i l'escanyava dient-li: Paga'm tot el que em deus. L'altre se li llançà als peus i el suplicava: Tingues paciència i ja t'ho pagaré. Ell no en va fer cas, i el va tancar a la presó fins que li pagués el deute. Els altres col·legues, en veure-ho, se'n entristiren molt i anaren a informar el rei de tot el que havia passat. El rei el cridà i li digué: Que n'ets de mal home! Quan tu em vas suplicar, et vaig perdonar tot aquell deute. ¿No t'havies de compadir del teu col·lega, com jo m'havia compadit de tu? Llavors el rei el posà en mans dels botxins, perquè el torturessin fins que pagués tot el deute. Això farà amb vosaltres el meu pare celestial si cadascú no perdona de tot cor el seu germà».

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions
(cicle dominical: A; ferial: I)

SETMANA 24 DURANT L'ANY
(salteri: setmana 4a)

SETEMBRE:

12. Diumenge 24 durant l'any: *verd*. Lectures: Sir 27:33-28:9 (Salm 102) / Rm 14:7-9 / Mt 18:21-35.

CELEBRACIONS PARTICULARS: El nom de Maria; Mare de Déu de Lluc (patrona de Mallorca) i altres advocacions; sant Guiu (pelegrí); beat Miró, prevere (agustinà, a Sant Joan de les Abadesses).

Festes majors: Agramunt, Alguair, l'Ametlla de Segarra, Baró, Batea, Calaf, Calders, Cardona, Colomers, Folgueroles, Martorelles, Planès, la Pobla de Claramunt, la Roca (de Ripollès), Sallent, Sant Feliu Sasserra, Sant Joan de les Abadesses, Santa Maria de Montmagastrell, Sarrià de Ter, Tàrraga, Tèrmens, Ulldesona, Ulldemolins i Vilobí d'Onyar.

13. Dilluns. Memòria de sant Joan Crisòstom, bisbe (de Constantinoble) i doctor de l'Església: *blanc*. Lectures del dia: 1Tm 2:1-8 (Salm 27) / Lc 7:1-10.

CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Felip (pare de santa Eugènia).

Festes majors: la Llagosta.

14. Dimarts. Festa de l'Exaltació de la santa Creu (titular de la catedral de Barcelona): *vermell*. Lectures: Nm 21:4b-9, o bé Fl 2:6-11 (Salm 77) / Jo 3:13-17.

CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Crescenci, màrtir (noi, fill de sant Eutimi); santa Ròsula, màrtir.

Festes majors: Anglesola, Bellpuig d'Urgell, Conques, la Floresta (Garrigues), la Granadella, Ponts, la Riera de Gaià, Sant Cugat Segarrigues, Santa Creu de Jotglar, Torrefarrera, Vilamitjana i Vilanova de Meià.

15. Dimecres. Memòria de la Mare de Déu dels Dolors (o «Angustias»): *blanc*. Lectura del dia: 1Tm 3:14-16 (Salm 110) / pròpia: Jo 19:25-27, o bé Lc 2:33-35.

CELEBRACIONS PARTICULARS: Altres advocacions marianes; sant Nicomedes, màrtir; santa Caterina de Gènova (viuda).

16. Dijous. Memòria dels sants Corneli, papa, i Cebrià (Cipriano), bisbe (de Cartago), màrtirs: *vermell*. Lectures del dia: 1Tm 4:12-16 (Salm 110) / Lc 7:36-50.

CELEBRACIONS PARTICULARS: Santa Edita, verge (princesa); beat Víctor III, papa.

Festes majors: Collbató, Fogars de Tordera, Ordino, Salàs de Pallars, Sant Corneli (Cercs), Tiana, Unya, Valldoreix i Vilafant.

17. Divendres. Del dia: *verd*. Lectures: 1Tm 6:2c-12 (Salm 48) / Lc 8:1-3.

Bisbat de Vic: festa de la dedicació de la catedral (1803; l'anterior, 1038) (*blanc*); lectures: Ac 7:44-50, o bé 1Pe 2:4-9 (Salm 121) / Jo 4:19-24.

MEMÒRIA LLIURE: Sant Robert Bel Jarmino, bisbe (de Càpua) i doctor de l'Església (cardenal, jesuïta) (*blanc*).

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Pere d'Arbúes, prevere i màrtir (a Saragossa); santa Coloma, verge i màrtir (a Còrdova); santa Ariadna, màrtir.

18. Dissabte. Del dia: *verd*. Lectures: 1Tm 6:13-16 (Salm 99) / Lc 8:4-15. Vespres de demà.

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Josep de Cupertino, prevere (franciscà); sant Ferriol, màrtir; santa Sofia, màrtir; santa Irene, màrtir.

Festes majors: Riudecanyes.

LA BÍBLIA A L'ABAST

(Sir 27:33-28:9 Grec 27:30-28:7)

«Així com nosaltres perdonem...»

■ Josep M. Aragonès

L'Eclesiàstic

És la quarta vegada que enguany la litúrgia de la paraula ens fa llegir una perícopa d'aquest llibre, que és conegut amb diversos noms. La Vulgata llatina el titula «Eclesiàstic» o llibre de l'Església, potser per l'ús que se'n solia fer en la instrucció dels catecúmens. En la versió grega se'l coneix com a «Saviesa de Jesús, fill de Sira» o simplement «Saviesa de Sira». El títol hebreu probablement deuria ser: «Sentències de Jesús, fill de Sira». En el nostre leccionari litúrgic és anunciat: «Lectura del llibre de Jesús, fill de Sira». Escrit originalment en hebreu, va ser traduït al grec pel nét de l'autor, tal com ho testifica aquest en el pròleg no canònic que posa davant del llibre (v. 7). Tot i que sant Jeroni testifica que ell havia vist el text hebreu del llibre, durant uns quants segles l'obra hebrea restà perduda i sols era coneguda en les versions grega, siríaca i llatina, fins que el 1816 se'n trobaren força fragments en hebreu a la «guenizà» —una mena de sagristia on es deixaven els llibres sagrats inservibles— de la sinagoga del Caire. Posteriorment, el 1958, se'n trobaren alguns altres fragments a Qumran i encara alguns altres a Masada l'any 1964. Així s'han pogut recuperar unes tres quartes parts del text hebreu del llibre. Això fa que la numeració de capítols i versicles ofereixi divergències entre el text hebreu i les diferents versions, com pot notar-se en la citació que encapçala la lectura proposada.

Jesús Ben Sira, que signa el llibre (50:29, grec 50:27), pertanyia als cercles jerosolimitans dels escribes o savis, que aprofundien l'estudi de la Llei i lluitaven contra el perill dels corrents hel·lenistes que amenaçaven l'autèntica vida jueva. Home pietós i al mateix temps obert al món i a la cultura ambient, l'autor es mostra en possessió d'una vasta cultura, que treu de l'observació atenta de les coses, de la lectura assídua dels llibres sagrats i la pròpia experiència, enriquida pels viatges que l'autor feia. El llibre de l'Eclesiàstic es mou en l'àmbit de la saviesa tradicional d'Israel amb un to més aviat conservador. És com un resum de les idees religioses, predominantment morals, del poble jueu entre els segles tercer i segon abans de Jesucrist. I generalment es divideix així: 1. Recull de preceptes i consells en dues seccions, iniciades ambdues per un elogi de la saviesa (1-23; 24-42:12). 2. Himne a Déu creador (42:15-43:33) seguit d'un altre himne als Pares d'Israel (44-50:21). Conclusió amb la signatura de l'autor (50:22-29). Actualment el llibre es clou amb un apèndix: Oració de Jesús Ben Sira (51:1-12), seguida d'un poema autobiogràfic (51:13-22) i invitació a buscar la saviesa (51:23-30).

L'elegància del perdó

Aquesta perícopa del llibre de Jesús fill de Sira podria dir-se que és una glossa de la sisena petició del parenostre. I va ser escrita gairebé dos-cents anys abans que Jesús pronunciés el gran exemple de la pregària cristiana davant els seus deixebles. No és estrany, doncs, que avui la llegim —enmig de l'Església— a tall d'introducció a la lectura de la gran paràbola del rei compassiu i del servent

rancunios. Ens cal practicar l'elegància del perdó. És odiós irritar-se i guardar rancúnia (27:33; g. 27:30). El savi, l'home que pensa i actua d'acord amb la llei de Jahveh, sap mantenir a ratlla aquests impulsos i sentiments innobles. No esclata com un volcà inesperat, ni cova en el seu interior el ressentiment, esperant l'hora de saltar al damunt dels seus enemics. Això és propi del pecador: el pecador ho fa i no vol apalvagar-se (27:33b g. 27:30b). Vet aquí expressada tota una visió de la tasca urgentíssima que cal fer en l'educació de les persones i dels pobles. Hem d'educar-nos per a la pau i no per a l'odi. Malauradament, però, tot sembla que avui s'entengui a la inversa. Irritar-se, guardar rancúnia, no voler perdonar, talment són actituds magnificades arreu, que diríeu que constitueixen motius de vanagloria. Trista actitud que ensangona el món i fa impossibles les relacions entre les persones civilitzades. El siracida ens ofereix una colla d'arguments religiosos de cara a fer-nos abandonar la rancúnia. Ve a dir-nos que l'home autènticament religiós és el que sap perdonar els altres, perquè té consciència de com ell necessita també el perdó de Déu. El venjatiu toparà amb la venjança del Senyor, que li demanarà compte rigorós dels seus pecats (28:1). Però resulta que, a més, necessitem la salut, arribar a la mort amb seguretat de no ser engolits en la tenebra, mantenir-nos fidels a l'Aliança amb Jahveh. I tot això és do de Déu, al qual només s'hi arriba a través de posar-nos en situació humil de rebre'l, o sigui, de fer palesa la gran dignitat humana d'haver estat fets a imatge i semblança d'ell. Si ell, doncs, perdona, perdonem també nosaltres. Ens cal pensar en tot això, que és un camí que ens portarà a no tenir en compte l'ofensa rebuda (v. 9 g. 7b). És el mateix que dir: ser semblants a Déu és molt més important i molt més gran que tots els falsos sentiments d'homenia que ens puguin pervenir de la venjança. La venjança no fa homes, fa feres. El que autènticament construeix l'home veritable és la bondat i la misericòrdia.

Educació per al perdó

Escric aquest comentari, com tots els altres, des d'un poble de l'anomenat món rural. La nostra literatura és plena de drames rurals protagonitzats per l'odi, la ira i la rancúnia, que porten a la venjança. Dissortadament tot això no són sols models literaris d'altres temps i de l'estil paralistic. És una realitat tristíssima, que crema els cors i desfà els pobles i les famílies. I no sols en els pobles rurals, pretesament primitius, sinó també en les ciutats, i fins i tot entre les persones religioses, la dificultat del perdó és un obstacle massa vegades insuperable, que s'alça com una barrera entre les persones i els pobles i arriba a produir desastres horribles. Caldrà recordar avui el drama de Croàcia, Eslovènia i Sèrbia? Ens convé meditar a fons les paraules que avui llegim en aquesta lectura: Recorda la fi que t'espera i amallnarà la teva enemistat (v. 6 g. 6a). I no ens cal recórrer al que passarà a l'altra banda de la mort, a la vida eterna. Davant d'un difunt, quantes vegades he pensat que allí, a peu de sepultura, han quedat en el no-res d'una ridícula esgarriosa, totes les infors de la ira, l'orgull de la venjança i la rancúnia que ens ha fet malbé la sang. I és que el millor elogi que pot escriure's sobre la tomba d'un home sempre serà aquest: era bo i misericordiós, sabia perdonar. El record de la seva bondat no morirà mai.

■ Josep M. Aragonès és Rector de Torrelavit

L'oració de la vida (I)

El nou Catecisme dedica a l'oració un esplet de pàgines tan fresques que semblen tretes del pou de Siquem.

Enceta el tema una definició de santa Teresa del Nen Jesús: «Per a mi l'oració és un impuls del cor, una senzilla mirada cap al cel, un crit de reconeixement i d'amor tant des del fons de la prova com des del fons de l'alegria».

D'això se'n diu endevinar. Els místics tenen el costum de posar la fletxa allà on posen l'ull.

És que l'oració s'entén massa sovint com una petició o com una recitació de pregàries: s'acut a Déu per demanar-li el favor que es necessita. Una mica més endavant en el camí, l'oració s'entén com una meditació o contemplació. Endinsar-se en el mar de Déu i la seva presència. És un pas més. Però l'oració de la qual Jesús

deia que ha de ser constant («oportet semper orare»), i en la qual s'entreté el Catecisme, és la vida d'oració. L'oració que és la vida mateixa; aquella actitud que fa de la vida una oració. «Tant si menges com si beves, com qualsevol cosa que feu, feu-ho en nom de Jesús», i «Tot allò que demaneu en nom meu us ho donaran». És la vida d'oració, que, qualsevol cosa que toca la fa bona i neta. Això és anar per la vida santificant les coses; fent de tot quan es fa una oració. Al·ludint la trobada de Jesús amb la Samaritana al brocal del pou de Jacob, sant Agustí fa un meravellós comentari que el Catecisme recull. És tot un programa de vida, de vida d'oració, de vida cristiana: «La flor de la meravella de l'oració s'obre i es bada justament allí, prop del brocal del pou on cada matí acudim a treure'n l'aigua

de cada dia. Allí Jesús ens surt al camí; és Ell el primer que ens troba i ens demana de beure. Jesús té set, una set que puja des de les profunditats de Déu: L'oració és el punt on es troben la set de Déu i la set de l'home. És Déu que té set que l'home tingui set de Déu».

No es podria dir d'una manera més admirable: Déu ens espera en el cor de totes les coses, en el millor de la tasca de cada dia. Buidar la gerra de l'amor sobre tot allò que ens surt pel camí, i omplir-la del goig de tota criatura, que és un pou d'aigua plena d'estels.

Antoni Oliver
(Del Full Dominical, de Mallorca)

Valors relatius, valors tolerats, valors diferents

LA MOLINA.— El Moviment d'Universitaris i Estudiants Cristians (MUEC), com a delegat de la Coordinadora Europea JECI-MIEC, ha reunit unes vuitanta persones en el que anomenen unes «vacances intel·ligents», a «Summerweek d'Universitat», una trobada d'estudiants cristians de diversos països d'Europa que enguany s'ha celebrat al terme municipal d'Alp del 19 al 28 d'agost.

Les principals conclusions de l'aplec, extretes de la conferència donada pel pedagog Josep M. Tuat sobre el tema escollit —Hi havia una vegada uns valors— ha estat la definició dels valors actuals com a relatius segons la societat que els té.

En segon lloc s'ha demanat tolerància per als valors dels altres, sense caure, però, en una indiferència contrària a la defensa de les pròpies conviccions. Per últim hi ha hagut l'oportunitat de compartir i conèixer les actituds dels 14 països representats en «Summerweek». El programa ha combinat els moments de reflexió amb la pregària i l'esbarjo, en un esforç de donar a conèixer el país amfitrió. A més del professor Turat, també hi ha estat present el Secretari General de la Joventut de Catalunya, Josep Coll, i el President del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya, Agustí Pujol, membre del MUEC de Barcelona.

■ G. F.

A la televisió cal gent amb iniciativa i coratge per evangelitzar

Lume, 2000 és una organització mundial amb seu a Holanda que té el suport de la fundació catòlica Testimonis de l'Amor de Déu, que des del 1985 treballa en 60 països del món en l'evangelització a través dels mitjans de comunicació, tot posant-los al servei de l'Església Catòlica. Martha Reyes, nascuda a Puerto Rico, és la delegada de Lume 2000 per a la parla hispana a la costa oest dels EUA, i així és com veu els «aeròpags cristians».

—**Es pot pensar en uns «mass-media» integrats en el missatge cristià?**

—Almenys a Amèrica no es pensa en els mitjans a part de l'evangelització; encara més, en tota evangelització massiva es pensa com usar-los. A més, hi ha molts projectes des de fa set o vuit anys, fins i tot per al cinema i en el camp de les telenovelles. D'altra banda, a països com Santo Domingo, Lume 2000 té una mitjana de 500 hores de televisió durant la Setmana Santa, per retransmetre obertament emissions catòliques.

—**Què cal per a un projecte global d'aquesta mena?**

—Abans de tot cal gent amb iniciativa i ambició, no mundana, sinó dirigida a fer un esforç gran, ja que els mitjans de comunicació són un dels projectes més difícils.

També demana tenir el suport d'un grup de treball, especialment una comunitat, que assumeixi i integri la professionalitat amb una assessoria espiritual forta. Bons projectes no han funcionat perquè s'ha usat la mateixa gent de l'Església per tirar endavant un projecte que desconeixen.

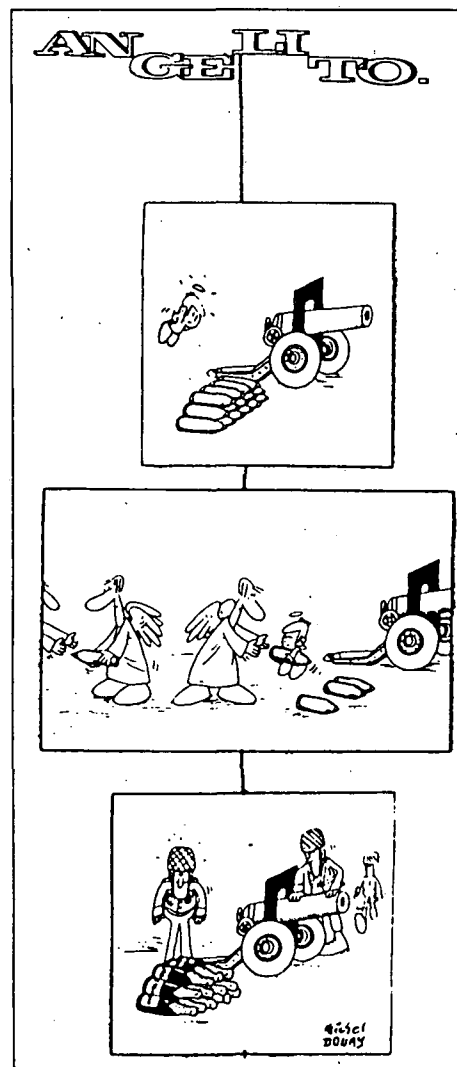
Martha Reyes.

En canvi, els que han triomfat ha estat gràcies a incorporar especialistes tècnics sota l'assistència espiritual d'un pastor eclesiàstic que controli els continguts perquè sempre siguin la veu de l'Església, tot i utilitzar el professional.

—**Els mass-media: instruments d'evangelització o de comunió eclesial?**

—Evidentment que col·laborem a la comunió, però cal tenir cura que no es converteixi en un consum exclusiu de l'Església. Els mitjans han d'abastar tot el món, perquè la missió primera és l'evangelització del no creient. El contrari és treballar amb llenguatges i informacions que només entén un món ja catòlic i cristià.

■ Guillem Farré

Ho afirma el professor de medicina preventiva, Enrique Gómez Gracia

«Enfortir la voluntat dels joves, factor clau en l'educació preventiva contra la droga»

Enrique Gómez Gracia, professor titular de Medicina Preventiva i Salut Pública de la Universitat de Màlaga, va dir a Torreciudad que «per evitar el problema de la droga en els joves cal no limitar-se a informar-los de les conseqüències; cal educar-los, desenvolupant trets de caràcter que els duguin a refusar la droga quan tinguin oportunitat de provar-la».

Gómez Gracia, que va intervenir en un col·loqui amb estudiants i professors universitaris, va destacar també «la necessitat de donar al drogaaddicte una solució no sols física —la desintoxicació—, sinó també psíquica, que substitueix el buit que omplia en principi la mateixa droga, i que irremissiblement l'agreuja més encara».

La família, pilar fonamental

Per al professor Gómez Gracia, «a més d'una política sanitària de caràcter preventiu, la família ha de ser un pilar fonamental sobre el qual el noi trobi un clima de serenitat i comprensió tal vegada capaç d'enfortir la consciència i la voluntat necessàries per saber dir "no" abans de veure's

enganxat en el món de la droga».

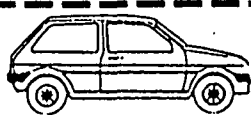
En la mateixa línia, el professor va manifestar que «no se'ns pot amagar la dificultat d'aconseguir una rehabilitació total d'un malalt drogaaddicte. La rehabilitació psíquica és més difícil. Trobar sentit a la vida, sense dependre de la droga, seria l'objectiu final d'aquesta rehabilitació».

Ja no és com abans

«Resumint —va continuar—, es pot arribar a ser una persona normal, però no igual a la que era abans d'iniciar el consum de droga, ja que, desgraciadament, el desenvolupament psicològic d'un individu no té marxa enrera».

Finalment, el doctor Gómez Gracia va recomanar als joves: «Una de les característiques de la persona madura és saber esperar, tenir paciència. Tot el que val la pena necessita el seu temps. Les activitats agradables, esportives i culturals passen per un període d'aprenentatge i esforç que contrasta amb el plaer fàcil, ràpid i intens del drogaaddicte».

■ E.P.

De viatge

Sant Martí del Canigó

Un dels primers records que tinc arribant a Catalunya, és el d'una guia de viatges on al peu d'una fotografia deia: «En el corazón de los Pirineos: San Martín del Canigó». Van passar uns quants anys, fins que vaig poder conèixer aquest bonic i vell monestir. Fou exactament baixant de la Pica el mes de juliol de l'any 1953. He tornat força vegades i no em canso de fer-ho. Es pot arribar en cotxe fins a Castell, dos quilòmetres després de Vernet, que és un poblet més conegut, tot plegat a uns 65 km de Puigcerdà. Des de Castell cal anar a peu, per un camí bo però que fa forta pujada, durant 25 minuts. També es pot llogar un jeep (però una vegada vaig fer-ho i em vaig prometre que mai més no hi tornaria, de por que vaig passar).

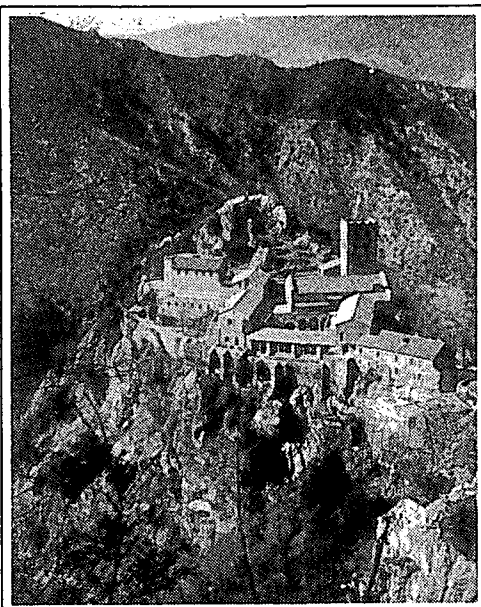
¿Què té aquest monestir perquè jo us el recomani? En primer lloc una situació privilegiada, com gairebé tots els antics monestirs, els monjos sabien escollir molt bé els llocs, certament que està situat al cor dels Pirineus. En segon lloc, pel seu contingut humà, i històric, ja que és en l'origen del poble català. Cal venir a aquest lloc amb el poema Canigó de Mn. Cinto i sentir, en llegir-lo, el diàleg dels dos campanars de l'epíleg. Cal també tancar els ulls i sentir, com a tot antic monestir benedictí, la pregària dels monjos que santificaven aquestes contrades, i que per ser pregària cristiana era catòlica, per tant de profit arreu.

Sant Martí del Canigó, s'ha conservat ferm per l'amor d'algunes persones que el van fer reconstruir primer, i el protegiren després. Així, tot i no tenir una comunitat estable, no ha estat abandonat a l'enderroc i el vandalisme. Fins fa pocs anys en tenia cura un solitari monjo alemany, que passà la darrera guerra mundial refugiat a Besalú, però que no sabia ni una paraula de català.

Ara fa un any vaig tenir una agradable sorpresa, vaig trobar una comunitat de vida religiosa estable. S'anomena «de les benaurances». Es tracta d'una comunitat ben singular, hi ha homes i dones, fan els tradicionals vots, porten hàbit o no el porten, segons els convingui, preguen en silenci total i en contínua adoració davant el Santíssim Sagrament, i et reben amb molta simpatia i hospitalitat. Tenen l'esperit i la vivacitat dels moviments carismàtics, moderns en la vida però vivint una autèntica pobresa. Em van robar el cor, tal volta hi va influir que per sorpresa meua, vaig trobar a la comunitat gent coneguda.

Mireu, des de casa nostra es pot anar i tornar en un sol dia. Us dic un bon itinerari: Vic - Ripoll - Puigcerdà - Vilafranca de Conflent - Vernet - Casteil - Sant Martí del Canigó - Cuixà - Prada, ermita de la Trinitat amb una majestat romànica extraordinària - Camprodon - Ripoll.

■ P-J Ynaraja, capellà de la Llobeta

Alfonso Méndiz, professor de Comunicació Audio-visual

«Les pel·lícules que deterioren la institució familiar són les més perjudicials per als infants»

Alfonso Méndiz, professor de Comunicació Audio-visual de la Facultat de Ciències de la Informació de la Universitat de Navarra, crida l'atenció sobre la influència que les pel·lícules emeses per televisió tenen en la vida familiar.

En el curs sobre «Mitjans de Comunicació Social», realitzat a Pamplona, el professor Méndiz destacà la importància de la televisió com a «un instrument valuós de comunicació entre les cultures i de formació per a les persones».

Condiciona la vida

«Gosaria assegurar —afegí— que la televisió és l'invent del segle XX que més ha condicionat la vida entre els homes».

A parer del professor, la transcendència de la televisió resulta especialment important en països com Espanya, on «la meitat de la població no llegeix un llibre a l'any».

Alfonso Méndiz va citar els estudis de la Facultat de Pedagogia de Kiel (Alemanya) sobre la influència dels continguts audiovisuals en els infants.

També es va referir a la investigació del sociòleg Neil Postman a la Universitat de Nova York sobre les conseqüències negatives de passar un excés de hores davant el televisor.

Els perills de la TV

En aquest sentit va subratllar que l'ús indegut de la televisió l'ha convertit «en el principal focus d'incomunicació a la llar», quan abans la convivència familiar s'organitzava en al voltant de la conversa.

I va anar més enllà en advertir sobre els riscos d'algun aspecte concret de la televisió, com és l'emissió de pel·lícules:

«Per a un infant, la possibilitat que la seva mare no el vulgui o sigui capaç de comportaments vergonyosos és una cosa monstruosa, perquè és la persona a qui més estima, en qui confia per damunt de tot».

D'aquí que les pel·lícules que deterioren la institució familiar són les que causen més perjudicis psicològics en la ment dels infants, va concloure.

■ A.E.

«Mare Teresa», una biografia de la «Santa de Calcuta»

La biografia *Mare Teresa*, que acaba de treure al mercat l'editorial francesa Plon, en escaure's el 83 aniversari d'aquest Premi Nobel de la Pau, s'allunya de la figura mítica de la «Santa de Calcuta» per apropar-nos a la figura d'aquesta dona «a la vegada popular i desconeguda».

Fruit d'una investigació de tres anys realitzada per Frédéric Lenoir i Estela Saint-Martin, l'obra, que consta de tres parts, descriu la vida de la mare Teresa (nascuda el 27 d'agost del 1910), la seva infància albanesa, quan encara se la coneixia com Agnès Bojaxhiu i la seva acció a Calcuta abans de parlar de la seva posterior projecció internacional.

Del patriotisme paternal i de la pietat maternal, Agnès Bojaxhiu aprèn el coratge i la disciplina. Sent la crida de Déu als dotze anys. Convençuda de la seva vocació de missionera, esdevé la germana Maria Teresa.

Als 38 anys, rep la crida per consagrar-se als més pobres entre els pobres, abans de fundar l'orde de les Misioneres de la Caritat. Amb una empenta i tenacitat admirables, no cessa d'estendre la seva acció a l'Índia i a l'Amèrica Llatina, tot i el risc de ser manipulada a vegades pels polítics, segons que afirmen els autors. En anar a Roma, convidada pel sant Pare, descobreix la manca d'amor d'Occident.

La mare Teresa coneix també moments de feblesa, en què se sent fràgil i infeliç. Victima d'un infart l'any 1989, es troba amb dos nous desafiaments: els països de l'Est i la Xina.

● A.F.

Presentació de l'Anuari d'Intervencions Arqueològiques a Catalunya

S'ha presentat al Palau Marc de Barcelona, l'Anuari d'Intervencions Arqueològiques a Catalunya, núm. 1, època romana. Antiguitat tardana. Campanyes 1982-1989, en un acte que fou presidit pel conseller de Cultura de la Generalitat, Joan Guitart.

La publicació d'aquest llibre per part del Departament de Cultura de la Generalitat coincideix amb la celebració dels dies del XIV Congrés Internacional d'Arqueologia Clàssica. Els assistents a aquest congrés, que es féu a Tarragona, foren obsequiats per la Generalitat amb un exemplar d'aquest llibre.

L'objectiu d'aquesta publicació és fer conèixer els resultats de les intervencions arqueològiques fetes posteriorment a la publicació de *Les excavacions arqueològiques a Catalunya en els darrers anys* (sèrie *Excavacions Arqueològiques a Catalunya*, núm. 1) i amb anterioritat a la publicació d'anuaris d'actuacions arqueològiques, que s'iniciarà amb les corresponents a l'any 1990. Concretament, es publicaran uns volums temàtics que agruparan les intervencions corresponents als anys 1982 a 1989.

El primer d'aquests volums, que és el que es presenta, correspon als jaciments d'època romana i antiguitat tardana. Aquest volum inclou fitxes d'actuació referents a 268 jaciments.

● C.C.

Els nous gegants de Perpinyà feren la guàrdia d'honor en l'acte d'inauguració de la nova placa del Museu «Casa Pairal-Josep Deloncle».

Perpinyà estrena gegants

La Casa Pairal, museu català de les arts i les tradicions populars instal·lat al Castellet de Perpinyà, adoptava el nom de Josep Deloncle, el seu creador. Ja fa trenta anys de la seva obertura oficial, i val a dir que, sense l'esforç i l'entusiasme que ell hi va posar, mai no hauria acabat de ser una realitat.

El batlle actual de Perpinyà Jean-Paul Alduy, el seu adjunt Jaume Roure, delegat per als afers catalans, i el conservador Jaume-Gaspar Deloncle —fill de l'homenatjat— van veure corresposta la seva invitació amb la presència de nombrosos ciutadans, gent de la cultura i de les activitats populars, i amb la presència afectuosa i protectora dels nous gegants. Hi acudiren també persones d'altres indrets, representatives de llocs i entitats catalanes del sud. Després d'una explicació per part de l'associació dels Amics de la Casa Pairal i d'unes paraules del batlle, que va prometre parlar ben aviat en català, fou inaugurada la nova placa indicativa, així com una escollida exposició fotogràfica amb imatges d'actuacions del recordat Josep Deloncle.

Efectivament, els nous gegants de Perpinyà —identificats com a Jaume de Mallorca i Esclarmonda de Foix— feren la guàrdia d'honor d'aquest esdeveniment, com ho aniran fent també, a partir d'ara, en altres activitats ciutadanes o representatives de «Perpinyà, la catalana», com la va anomenar reiteradament el seu batlle actual.

● C.S.

● C.C.

66 originals opten al Premi Sant Joan de narrativa catalana

Seixanta-sis originals s'han presentat a la XII edició del Premi Sant Joan de narrativa catalana instituit per la Caixa d'Estalvis de Sabadell i dotat amb 2,5 milions de pessetes.

Per primera vegada, el premi és obert a qualsevol gènere literari a diferència del que s'estipulava en les bases d'anys anteriors on només era admesa la novel·la.

Segons assenyalà el director de l'obra cultural de la Caixa de Sabadell, Joan Ripoll, «amb això hem pretès augmentar el nombre de participants i aconseguir que prenguin part en el premi un altre tipus d'escriptors que no acostumen a utilitzar el gènere de la novel·la en les seves obres».

Aquesta entitat d'estalvis editarà l'obra guanyadora que serà obsequiada entre els seus impositors durant la celebració de la diada de Sant Jordi.

En aquests mesos d'estiu els membres del jurat procedeixen a la lectura dels originals per fer una selecció prèvia que continuarà durant el mes de setembre fins al dia del veredictat previst per al 6 d'octubre.

Goigs marians del bisbat de Solsona

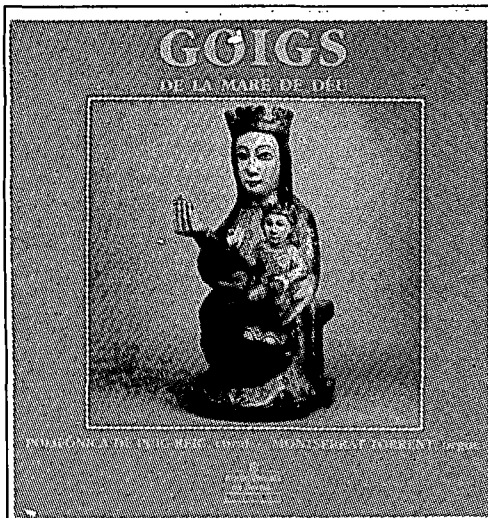
L'1 d'agost de 1593 fou erigida la nova diòcesi de Solsona, una diòcesi eminentment mariana.

Per una banda, l'antiga col·legiata de Santa Maria n'esdevingué la catedral, i si comptabilitzem els santuaris que hi ha dedicats i oberts al culte a la Mare de Déu —parròquies i ermites a part—, n'hi ha més d'una quarantena. Res més lògic, doncs, que en l'avinentesa de celebrar els 400 anys de l'erecció d'aquest bisbat català, una de les iniciatives hagi estat

editar un compact disc on es recull una mostra ben qualificada dels goigs que s'hi canten a lloança de la Mare de Déu.

De fet, el cant popular de lloances a la Verge Maria té en la modalitat dels goigs una tradició arrelada i viva arreu de Catalunya, que encara perdura, i fins la forma estròfica amb tornada fixa continua vigent, com a genuïnament popular, entre la forma d'himne i la responsorial.

Pel que fa als *Goigs de la Mare de Déu del bisbat de Solsona*, d'entre els 150 que se n'han arribat a recollir —en fou reproduït un centenar en facsimil a la portada del butlletí oficial

«Església de Solsona» del 1983 al 1992—, són 15 els seleccionats, i dels més antics.

Confessa Mn. Climent Forner, al text d'introducció, que, en la tria, «la valoració musical ha prevalgut sobre la literària», i que, de les estrofes, han estat escollides les que «han semblat més dignes, significatives i variades». Les harmonitzacions han estat fetes per Mn. Joan Ballarà.

La interpretació musical que en fan Montserrat Torrent, a l'orgue, i la Polifònica de Puig-reig, esdevé, alhora que un gran testimoni artístic i d'espiritualitat popular, un estímul per al cant en unes formes adequades i comprovades en la seva eficàcia i viabilitat.

■ **Jaume Planas**

Autors diversos (consignats o anònims), *Goigs de la Mare de Déu (del bisbat de Solsona)*: Polifònica de Puig-reig, coral, i Montserrat Torrent, orgue; producció: Audio-visuals de Sarrià, Barcelona 1993.

Per aprofundir en la fe, ensenyar-la i transmetre-la, l'Institut de Teologia de Barcelona

ofereix un pla d'estudis en tres anys, amb classes vespertines per facilitar l'assistència als qui treballen o estudien. En finalitzar el trienni s'obté el «Diplomat en Teologia». Per conèixer les possibilitats existents a fi de seguir els cursos de manera continuada, alternada o d'oïent, poseu-vos en contacte amb el servei d'informació d'aquest centre diocesà.

Secretaria: de dilluns a dijous, de 17 a 20, Diputació 231 (Seminari Conciliar), 08007 Barcelona, Tel. 454 19 63. Fax 323 73 73

Se celebra a Tarragona del 6 a l'11 de setembre

Més de 1.500 experts participen en el Congrés Mundial d'Arqueologia Clàssica

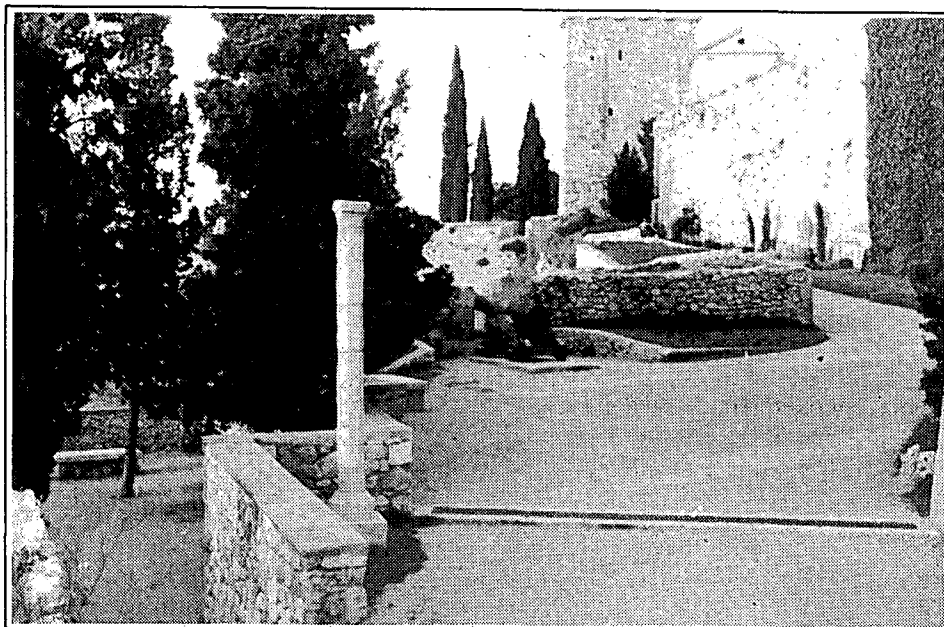
La ciutat en el món romà centra els debats del XIV Congrés Internacional d'Arqueologia Clàssica que se celebra a Tarragona del 6 a l'11 d'aquest mes, amb la participació de més de 1.500 experts d'arreu del món.

En aquest congrés es tractaren els casos d'adaptació i innovació urbana de Filipos, Thasos i Argos (Grècia), Leptis Magna (Líbia), la Gàl·lia narbonesa (Gàl·lia), Sagunt (Hispania) Efesos i Sardis (Àsia Menor) i les ciutats del desert.

L'arqueòleg G. Alföldy presentà el dia 6 una comunicació sobre la influència dels emperadors en la construcció d'edificis públics, mentre que Z. Kiss exposà l'evolució de l'estructura urbana de l'Alexandria romana a la llum de les últimes troballes.

El dia 7, les sessions se centraren en la implantació territorial i la funció de la ciutat arreu del món romà, jornada en la qual A. Segal parlà de les ciutats de control i frontera, J.A. Abásolo, de l'estudi de les vies romanes a Hispania, y J. Guitart, sobre els programes de fundació en el procés de romanització de las províncies occidentals.

Els arqueòlegs tractaren un dia després sobre l'evolució urbanística de Roma en època tardo-republicana (a càrrec de F. Zevi) i en la primera era imperial (P. Sommella).

Tarragona fou la capital de la província romana d'Hispania. En la foto les muralles de la ciutat.

Una conferència de Th. Hauschild sobre les fortificacions d'Hispania en el context de l'arquitectura defensiva de les ciutats de l'occident romà obrirà els debats del dia 10, jornada en la qual es presentaran comunicacions sobre la inserció urbana de les termes, el teatre, amfiteatre i circ, així com les diferències entre els jardins romans de Tunísia i els de Pompeia.

Tancarà el Congrés l'arqueòleg M. Tar-

radell amb una conferència sobre les ciutats romanes de l'est d'Hispania.

Coincidint amb el Congrés i durant tres mesos, s'exhibirà a Tarragona una exposició amb 160 peces, els més rellevants vestigis de la cultura hispano-romana, procedents d'uns vint museus i biblioteques d'arreu d'Espanya.

En l'exposició es pot contemplar el cap femení voltat de torres, símbol de la ciutat

de Mèrida, un capitell fenici de Gàdir (Cadis), el retrat d'August procedent d'Itàlica (Sevilla), així com una espectacular recreació del recinte de culte imperial de Mèrida.

Amb una finalitat deliberadament didàctica s'exhibeixen també un conjunt de maquetes de gran mida, entre les quals les que expliquen l'evolució de Carmona.

El Congrés Mundial d'Arqueologia, que se celebrà per primera vegada l'any 1905 a Atenes, només s'havia organitzat anteriorment en una ocasió a Espanya, a Barcelona, coincidint amb l'Esposició Universal del 1929.

L'ajuntament i l'autoritat portuària de Tarragona oferiren als participants en el Congrés un servei d'autobusos que facilita l'accés a aquells llocs on se celebren les sessions i on hi ha els nombrosos monuments i museus d'aquesta ciutat que fou la capital de la província romana d'Hispania.

Els autobusos fan parades en el Camp de Mart, on hi ha el modern amfiteatre—seu central del Congrés—, a la Diputació-Portal de Sant Antoni, una de les entrades al casc antic que travessa la muralla romana, en el Museu Nacional Arqueològic i Pretori Romà, en l'Amfiteatre romà i «Voltes del Circ», a la platja del Miracle, en les exposicions del Moll de Costa del Port i en el Museu Paleocristià.

■ J.O.

Atorgats per la Fundació Serveis de Cultura Popular

Ajuts per a la cooperació de joves en el marc dels Països Catalans

La Fundació Serveis de Cultura Popular ha atorgat la segona fase dels ajuts de la convocatòria a projectes d'intercanvi i cooperació d'infants i joves en el marc dels Països Catalans. Dels

treze projectes presentats, deu rebran ajut. Són els següents: Club d'Esplai de Pubilla Cases, de l'Hospitalet; Club Infantil i Juvenil de Bellvitge; Escola d'Animació d'Acció Cultural del

País Valencià; Grup Blanqueria, de Mallorca; Associació Cultural Arrels, de Perpinyà; Escola Comte Guifré, també de Perpinyà; A.E. Alosa, de Lleida; A.E. Nureduna, de Mallorca; Grup Tidoc Projecte, de Barcelona; i Escola l'Horitzó, de Barcelona.

D'altra banda, la mateixa Fundació Serveis de Cultura Popular ha atorgat també ajuts a entitats que treballen en projectes d'acolliment i de formació de treballadors estrangers i minories ètniques. Rebran suport pel seu treball Vallès sense fronteres, de Sant Cugat del Vallès; Associació Gitana de Nou Barris, a Barcelona; Càritas Diocesana, de Vic; Associació EASU, de Premià de Mar; ADC-ACSUR-MÓN 3, de Barcelona, P.E.P.I., de Sant Sadurní d'Noya; i M.R.D.A., de Barcelona.

L'import total dels ajuts concedits suma la quantitat de deu milions de pessetes.

■ C.C.

Premi Jaume Bofill d'assaig de filosofia

La Fundació Jaume Bofill, dedicada a l'estudi de les ciències socials, ha convocat per segona vegada i dotat amb un milió de pessetes, el seu premi d'assaig de filosofia. Es concedirà a una obra inèdita, en totes les seves parts, en llengua catalana, que tracti d'alguna de les qüestions obertes del pensament filosòfic contemporani o que representi una reflexió filosòfica, més original que erudita, sobre la realitat del nostre temps. El termini de presentació dels originals acaba el dia 29 d'abril de 1994.

Es poden demanar les bases completes a la Fundació Jaume Bofill, carrer Provença, 324, 1r. 08037 Barcelona. Telèfon: (93) 458 87 00.

■ A.P.

Concurs de vídeos educatius

La Fundació Serveis de Cultura Popular ha convocat el desè concurs d'idees i tractaments en vídeo de temes educatius i didàctics dotat amb tres premis de cent mil pessetes i l'opció que les propostes guanyadores es converteixin en guions de televisió, informà l'esmentada entitat.

El concurs, que compta amb la col·laboració de TV3 i TVE a Catalunya, té la finalitat d'impulsar la renovació pedagògica i la difusió cultural mitjançant el vídeo de temes educatius i didàctics i si les idees guanyadores es converteixen en guions televisius rebran un premi afegit de 75.000 ptes.

La fundació de Serveis de Cultura Popular ha convocat també el sisè concurs de propostes de videogrames per fer a l'escola, que compta amb la col·laboració del Programa de Mitjans Audio-Visuals del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

Les bases d'ambdues convocatòries poden demanar-se a les oficines de l'entitat i el termini de lliurament s'acaba el 29 d'octubre i el 30 de novembre, respectivament.

■ EFE

CURS DE CREIXEMENT PERSONAL

És un procés de recerca interior per descobrir quins mecanismes, quines defenses, quines manipulacions, conscients o inconscients, utilitzem en la relació amb nosaltres mateixos i amb els altres. En descobrir-ho podrem desenvolupar noves actituds i noves formes de relació que ens ajudaran a viure una vida més autèntica, més plena de sentit, més feliça.

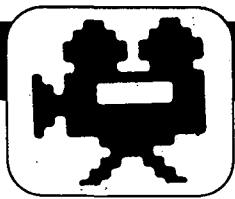
Dirigit per Anna M. Pujol, A.T.S., formada en l'àrea del Comportament Humà i Relacions Interpersonals. Estudis de Teologia a la Facultat de Teologia de Catalunya.

DIES: Una sessió setmanal, d'octubre a juny.
SESSIONS INFORMATIVES: Els dies 22 i 30 de setembre, a les 11, 17 i 19 hores.

CENTRE DE CREIXEMENT PERSONAL
Gran Via, 690, pral. 2a. 08010 BARCELONA
Tel. 265 02 47 de 10 a 13 h.

CINEMA

Niños del domingo

Director: Daniel Bergman. **Intèrprets:** Thommy Berggren, Henrik Linnros, Lena Endre.

El 1991, el director danès Bille August realitzà *Las mejores intenciones*, a partir del llibre i del guió que Ingmar Bergman va escriure sobre els seus pares. A *Niños del domingo*, Daniel Bergman, fill del gran director, desenvolupa —també sobre guió del seu pare— aquesta mateixa història familiar durant un estiu suec, pocs anys després: si en aquella apareixien els avis i encara no els néts, en aquesta apareixen els néts i ja no els avis, però sempre els pares.

Pot semblar que és el mateix fet per dos realitzadors diferents; i que es tracta —en comparar les dues pel·lícules— d'un joc de perspectives. La perspectiva de *Niños del domingo* és la de l'infant de vuit anys Ingmar, amb una maduresa, intel·ligència i sensibilitat extraordinàries, que el duen a veure i dir d'una altra manera el mateix, de manera que no és el mateix. Això ha estat possible gràcies a un guió que permet descobrir allò que és nou i diferent, ja que sap que l'apropament a la veritat de les persones és d'alguna manera inesgotable.

La direcció de Daniel Bergman és molt a la línia, per exemple, de Bille August (*Pelle el conquistador*) i de Gabriel Axel (*El festín de Babette*), i té un marcat caràcter comú del cinema nòrdic. En bona mesura és deutor de l'estil d'Ingmar Bergman, encara que menys tancat i turmentat, i obert a un públic més ampli; més recolzat també en els actuals mitjans tècnics.

El paisatge encantado, la qualitat musical, els interiors, vestuari... col·laboren amb la magnífica interpretació de tots els components de repartiment, especialment amb el nen Henrik Linnros. Però el relat no és només versemblant: Potser el seu millor valor estigui en la precisió i profunditat amb que és tractada la persona humana, i en com es mostrada la seva grandesa.

■ P.A. Urbina
(Aceprensa)

LA SARDANA I LA DANSA

Jornades Internacionals folklòriques de Catalunya

El passat 2 de setembre, varen iniciar-se a Santa Coloma de Gramenet les «Jornades Internacionals Folklòriques de Catalunya». S'organitzen un total de 36 festivals per arreu de la geografia catalana. Enguany ens visiten grups d'Eslovàquia, Grècia, Hondures, Romania, Rússia, Ucraïna i Xile. Repassem el calendari d'actuacions.

El dia 2, com s'ha dit abans, s'inauguraren les Jornades a Santa Coloma, amb la participació de tots els grups, llevat el d'Honduras. Catalunya va ser representada per l'Esbart Egarenc i la Cobla Marinada.

El grup d'Eslovàquia, el Technik, va actuar a Sabadell el dia 3, a Barcelona el dia 8, a Olot el dia 10 i a Centelles el dia 11.

El grup de Grècia, Danses Villa Drama, va ser a Vilafranca del Penedès el dia 4, Sabadell el dia 6, Sant Cugat del Vallès el dia 9, Cubelles el dia 10 i Ripoll el dia 11.

El Ballet Nacional d'Hondures, actuarà a Sant Carles de la Ràpita, el dia 8, Torre Llobeta de Barcelona el dia 9,

Mollerussa el dia 10 i el Vendrell el dia 11.

El grup de Romania, el Timisul, actuarà a Sant Just Desvern el dia 4, Sabadell el dia 5, Cornellà de Llobregat el dia 10 i Llançà el dia 11.

El grup de Rússia, Malaquita, va fer festivals a Matadepera el dia 3, Alforja el dia 4, Calafell el dia 5, Barcelona el dia 7, Sant Fruitós de Bages el dia 9, Malgrat de Mar el dia 10 i Capellades el dia 11.

El grup d'Ucraïna, el Zarevo, va ser a Piera el dia 9, La Llagosta el dia 10 i Sant Salvador de Guardiola el dia 11.

El Ballet Nacional de Xile, es presentà a Manresa el dia 3, Sabadell el dia 4, Sant Pere de Ribes el dia 5, Sant Celoni el dia 6, Bellpuig el dia 9, Sant Boi de Llobregat el dia 10 i Llaveneres el dia 11.

El dia 12, a l'Hospitalet de Llobregat, es fa el gran festival de clausura, amb l'actuació de tots els grups al Tecla Sala, amb l'Esbart Sant Isidre, la cobla Juvenil Ciutat d'Igualada i el grup municipal Jota de Jaca. L'acte començarà a dos quarts de set de la tarda.

■ Josep Ventura

Cronica televisiva

Tota una vida

Després de gairebé vint-i-cinc anys d'absència, torna al primer canal de Televisió Espanyola el popular i veterà programa «Esta es su vida», presentat i dirigit per Ricardo Fernández Deu. La fórmula de l'espai consisteix en elaborar un repàs exhaustiu a la vida i la trajectòria professional de personatges de la vida pública, dins l'Estat Espanyol, que han deixat empremta a cadascuna de les disciplines on han exercit la seva feina. La recerca de material documental es fonamenta en fotografies, pel·lícules, vídeos i, a més, en els ingents arxius de TVE.

Aquests personatges de renom popular són presents al plató on es desenvolupa l'esdeveniment. Una de les sorpreses cabdals del programa és l'aparició inesperada de familiars, amics i companys de treball que aporten el seu bon grau de coneixença de qui és objecte del merescut homenatge televisiu. Sentiments no gens dissimulats —abraçades, llàgrimes i petons— són inevitables tot i que, de tant en tant, resulta un xic enganyador per als televidents.

El programa segueix la línia de l'original, conduït a la dècada dels seixanta per Federico Gallo i que, a la vegada, estava basat en un espai de la televisió nord-americana, del mateix títol, ideat per Ralph Edwards. Ricardo Fernández Deu, allunyat de les càmares durant dos anys després d'aconseguir un gran èxit com a advocat defensor a la producció televisiva «Tribunal Popular», a compleix molt bé la tasca de presentador-relator de les biografies del proïsme.

«Esta es su vida» sap combinar amb saviesa i perfecció el perfil humà, la vida i l'obra dels personatges famosos. L'únic reprotxe que se'l pot fer és la dèria per lluir constantment el costat bufó, les proeses i experiències positives viscudes per l'individu en qüestió i emmascarar sota un «atapeït vel» el cantó negatiu de la seva existència i carrera. Santiago Carrillo, Antonio Gala, Sara Montiel, Severo Ochoa o Ladislao Kubala han estat alguns dels convidats que han acceptat participar-hi. Tota una vida escurçada en seixanta minuts. A la televisió, el temps és vital. Com a la vida.

■ Miquel Àngel Codina
Periodista

Segons afirmen els televidents en un estudi realitzat per Synapse

Hi ha saturació d'anuncis a TV

Els espectadors espanyols mostren una actitud més exigent i crítica vers la publicitat en televisió, degut principalment a la sobresaturació d'anuncis en determinats horaris, per la qual cosa demanen una racionalització i adequació del missatge publicitari.

Aquestes dades es recullen en un estudi realitzat per Synapse per a la multinacional Carat, empresa especialitzada en planificació i compra d'espais publicitaris, sobre les actituds i comportament dels espanyols davant la televisió i la publicitat a Espanya.

L'estudi, realitzat sobre la base de 30 grups de discussió en les principals ciutats espanyoles, analitzà la reacció davant la publicitat emesa en concursos com «Un, dos, tres» i «El precio justo», debats, com «Queremos saber», i espais esportius, «Estudio estadio», entre altres.

Diversitat d'actituds

Tanmateix, aquesta anàlisi revela una gran diversitat d'actituds davant la publicitat, en funció del canal que l'emeti, els programes o els horaris, per la qual cosa cal una diferenciació de les estratègies publi-

tàries per a cada tipus de televident.

Assenyalà que aquesta sofisticació de les actituds ve fortament marcada pel fet de l'existència de diversos apartats de televisió en la llar, la seva situació en l'àmbit domèstic i la utilització del comandament a distància, el que fomenta una constant individualització i dispersió davant el medi informatiu.

Finalment, l'informe reflecteix que el perfil del presentador i el valor social de cada programa també ajuden o perjudiquen a l'hora d'una millor acceptació de la publicitat, i que la manca d'uniformitat entre programes similars obliga les empreses de publicitat a realitzar unes estratègies publicitàries específiques per a cada cas.

● E.P.

Per a les comunitats cristianes de Catalunya
IMPORTANT NOVETAT EDITORIAL

PREGUEM EL SENYOR

PREGÀRIES DELS FIDELS

Formularis preparats per Mn. Pere Farnés

Moltes de les pregàries d'aquest llibre provenen de formularis emprats per cristians que ens han precedit en una mateixa fe i en un idèntic amor a Jesucrist. Resulta expressiu que també hi figurin altres compostes de bell nou, perquè la tradició orant de l'Església abasta tots els temps. Tant de bo que aquestes pregàries constitueixin un instrument eficaç perquè les comunitats cristianes de Catalunya puguin acomplir cada dia millor el seu ofici del poble sacerdotal i no cessin de pregar pel nostre món.

(De la presentació de Mons. Ricard Me Carles, Arquebisbe de Barcelona)

De venda a llibreries

Format: 17 x 24 cms. 479 pàgines - Imprès a dues tintes. Preu: 3.500 ptes.

EDITORIAL REGINA, S. A.

Mallorca, 87 - 89 - 08029 Barcelona

EMISSIONS DE TELEVISIÓ

TV1

Dimarts02.20
Testimonio: «Entrevista a sor Castillo, sobre un centro para drogadictos».

TV2

Dissabte11.30
Últimas preguntas: ¿Murió el profeta Elias o subió al cielo sin morir?
Director: Jose Antonio Martínez Puche.

Diumenge08.45
Espacio interreligioso.

Diumenge10.30
La Misa: amb la participació del Cor Parròquia Mare de Déu de Montserrat, de Torelló (Osona, bisbat de Vic), sota la direcció de Dolors Masferrer i Juventany; (director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa).

11.30 Pueblo de Dios: Mujeres del Zaidin.

CANAL 33

Signes dels temps: per reestructuració no hi ha programa fins a l'octubre.

TELEVISIÓ DE MATARÓ (Canal 64)

Dv 10/09
Creure, avui: La pregària, entrevista amb M. Cristiana Kaufmann, carmelita. L'ermita de Sant Martí de Mata (director: Ramon Safont-Tria).

DI 13/09
Creure, avui: (repetició)

EMISSIONS DE RÀDIO

CADENA NOVA (Barcelona: FM 100)

Diumenge

09.05 Informatiu religiós (director: José Lazaro).

CATALUNYA MÚSICA (Barcelona: FM 101.5)

Diumenge

10.00 La música religiosa: O Domina Nostra, de Gorecki; Salve Regina, RV 616 , de Vivaldi; Jubilate Deo a 8, de Marenzio; Magnificat, de Torrejón i Velasco.

11.00 Retransmissió de la missa conventual des de Montserrat.

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona: FM 102.8)

Diumenge

15.05 Paraules de vida: conversa sobre un tema d'actualitat des de l'òptica de la fe (director: Francesc Romero).

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 963)

Diumenge

09.00 Retransmissió de la missa, des de les Carmelites Descalces de Terrassa.

10.00 Iglesia es noticia: informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare i de la santa Seu.

RÀDIO 1 (RNE,OM 738; Barcelona: FM 88.3)

Diumenge

08.15 La Misa de España (des de Madrid).

13.05 Solidaris (coproducció amb Caritas Barcelona) sobre activitats de caràcter social, dutes a terme per persones i entitats sense afany de lucre de tot Catalunya (direcció: Montse Sintes, Àlex Masllorens i Domènec Subirà).

Dimarts

15.00 Frontera: programa sòcio-religiós que tracta els temes puntuals de més actualidad davant el fet religiós (director: Saturnino Rodríguez i Abel Hernández.

RÀDIO 4 (RNE/Catalunya, FM 100.8)

Diumenge

13.05 Solidaris (en simultani amb Ràdio 1)

RÀDIO 5 (RNE/Catalunya, OM 1.503)

Dissabte

08.05 Fets i criteris: paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.

Diumenge

08.15 La Misa de España (des de Madrid).

14.00 Avui és el teu dia: informacions,comentaris i entrevistes.

RÀDIO BALSARENY (FM 105.7)

Diumenge

10.30 La veu de la parròquia: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO BARCELONA (OM 828)

Diumenge

21.05 Objectiu, l'home: el cas de la setmana; la «carta dominical» de l'arquebisbe Carles, de Barcelona i l'entrevista de caire humanístico-religiós. (Director: Josep-Maria Alimbau).

RÀDIO BERGA (FM 95.7)

Diumenge

09.00 Missatge d'esperança: informació religiosa i conversa setmanal del bisbe Deig, de Solsona (director: Albert Obradors).

RÀDIO CERVERA (FM 99.2)

Diumenge

08.00 Cristians: amb la "conversa setmanal del bisbe Deig, de Solsona

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2)

Diumenge

19.30 Obrim camins: programa de valors humans i cristians (director: Octavi Sánchez)

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224)

Dissabte

13.40 Iglesia es noticia: entrevista de caràcter humanístico-religiós i paraules del bisbe Malla, de Lleida.

RÀDIO POPULAR DE TARRAGONA (OM 1.143)

De dilluns a divendres

19.30 Església viva (producció de l'arquebisbat)

Dissabte

13.50 Fets i criteris: paraules de l'arquebisbe Torrella

Diumenge

09.45 Església viva (producció de l'arquebisbat)

RÀDIO PUIG-REIG (FM107.3)

Diumenge

09.30 Reflexió: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona

RÀDIO SABADELL (OM 882)

09.45 Testimoni: recull d'informacions i notícies de caire religiós a Sabadell i comarca. (director: Juanjo Yunquera).

RÀDIO VALLS (FM 103.2)

Dissabte

09.05 Fets i criteris: paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.

Diumenge

09.00 Església viva (producció de l'arquebisbat de Tarragona)

RÀDIO VATICANA (OM 1.530, entre d'altres)

Cada dia

22.10 Noticiario

RÀDIO LA VEU DE NAVARS (FM 107.9)

Diumenge

10.15 Església viva: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

TARRAGONA RÀDIO (FM 102.6)

De dilluns a divendres

15.30 Cafè i pastes: informacions, comentaris i entrevistes.

Dissabte

08.15 Església viva (producció de l'arquebisbat)

PROGRAMES PER MÉS D'UN MITJÀ

PRODUCCIÓ DE L'ARQUEBISBAT DE TARRAGONA

ESGLÉSIA VIVA: informacions, comentaris i entrevistes.

L'emeten: Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també:

Calafell Ràdio (FM 107.7) diumenge 09.05h.

FETS I CRITERIS: missatge setmanal de l'arquebisbe Torrella (es publica a «Catalunya Cristiana»).

L'emeten: Ràdio 5, Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també:

Onda Cero: Ràdio Tarragona (FM 91.0) dissabte 13.05h

Ràdio Nova (FM 93.5) dissabte 09.15h.

AVUI ÉS EL TEU DIA: a Ràdio 5.

CAFÈ I PASTES: a Tarragona Ràdio.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE GIRONA

Departament de Ràdio: d'Albareda 15 pral 1a 17004 Girona; Tel (972) 22.27.75; Fax: 20.18.55.

ESGLÉSIA VIVA: temes relacionats amb el món cristià i social; seccions: La paraula del bisbe (missatge setmanal), Rutes de la fe (santuaris, esglésies i ermites), Entrevista (tema actual), Els sants oblidats (sants de la setmana) La veu dels joves (destinat als joves), Noticiari i Comentari de l'evangeli: presentador: Angel Rodríguez).

L'emeten:

Cadena Cope: Figueres (OM 1269) diumenge 9.45 i 14.05h.

Ona Jove de Riudellots (FM 101.2) diumenge 12.15h.

Ràdio Arenys de Mar (FM 91.2) diumenge 9.30h.

Ràdio Arenys de Munt (FM 107.0) diumenge 11.30h.

Ràdio Banyoles (FM 107.3) diumenge 10.00h.

Ràdio Besalú (FM 107.8) diumenge 11.00h.

Ràdio Bisbal d'Empordà (FM 107.4) diumenge 10.30h.

Ràdio Canet de Mar (FM 107.6) dissabte 10.30h.

Ràdio Companyia de Cassà (FM 92.8) diumenge 9.30h.

Ràdio l'Escala (FM 107.6) divendres 16.00h

Ràdio Grup (Girona, (FM 89.9) diumenge 8.00h.

Ràdio Malgrat de Mar (FM 92.7) per confirmar

Ràdio Palafrugell (FM 107.8) diumenge 8.15h.

Ràdio Pineda de Mar(FM 107.9) diumenge 08.30h.

Ràdio les Planes d'Hostoles (FM 107.0) diumenge 9.05h.

Ràdio Salt (FM 97.7) dissabte 8.30h.

Ràdio Sant Joan les Fonts (FM 107.0) diumenge 9.00h.

Ràdio Santa Coloma de Farners (FM 103.6)

diumenge 9.00h.

Ràdio Sarrià de Ter (FM 87.6) diumenge 10.00h.

Ràdio la Vall d'en Bas (FM 106.6) diumenge 9.30h.

Ràdio la Vall de Mar (FM 107.6) per confirmar

LA PARAULA DEL BISBE: missatge setmanal del bisbe Camprodon (es publica al "Full Parroquial").

L'emeten:

Ràdio Calella (FM 92.2) diumenge 11.05h.

Ràdio Olot (FM 98.1) diumenge 8.55h.

Ràdio Platja d'Aro (FM 106.6) dissabte 8.30h.

Ràdio Tordera (FM 107.1) dissabte 9.50h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE SOLSONA

CONVERSA SETMANAL: missatge del bisbe Deig (es publica al «Full diocesà»).

L'emeten: Ràdio Balsereny, Ràdio Berga, Ràdio Cervera, Ràdio Puig-reig, La Veu de Navars, i també:

Ràdio Súria (FM 107.8) diumenge 11.00h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE TORTOSA

FEI I VIDA: missatge setmanal del bisbe Martínez Sistach (es publica al full "Vida diocesana").

L'emeten:

Ràdio Antena Caro (Roquetes, FM 96.0) diumenge 09.00h.

Ràdio La Cala (l'Ametlla de Mar, (FM 99) diumenge 12.00h.

Ràdio Deltebre (FM 107.6) dissabte de 9.00h.

Ràdio Flix (FM 102) dissabte de 9.30 h.

Ràdio Gandesa (FM 107.9) dissabte de 13.00h.

Ràdio Infant (l'Hospitalet (FM107.9) dissabte 10.00h.

Ràdio Joventut de Masdenverge (FM 100.7) diumenge 10.00h.

Ràdio Mora d'Ebre (FM 87.6) divendres 10.00h.

Ràdio Onda Cero (Tortosa, FM 98.0) dissabte 13.05.

Ràdio els Ports (Morella, FM 89.0) dissabte 12.15h.

Ràdio Ràpita (FM 107.9) diumenge 12.00

Ràdio Ulldesona (FM 95) diumenge 09.05h.

Ràdio Vinaròs Nueva (FM 92.8) dissabte 22.30h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT D'URGELL

RESSO: entrevista amb personatges o sobre fets diocesans.

L'emeten:

Ràdio Pirineu (Puigcerdà, FM89.8) diumenge 09.30h.

Ràdio Seu (FM 107.2) diumenge 9.00h.

Ràdio Valira (FM 98.1) dissabte 12.30h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE VIC

(pendent de recepció)

Donem notícia de les emissions religioses, tant per ràdio com per televisió, que ens són comunicades. Agraïrem la recepció de controls d'emissió.

GENERALITAT DE CATALUNYA

BOMBA INCENDIÀRIA

A la natura, qualsevol foc és molt perillós.

Aquest estiu, una simple burilla pot tenir la potència devastadora d'una bomba incendiària; només serà necessari que un inconscient la llenci per la finestra del cotxe, no l'apagui trepitjant-la o faci servir el bosc com un immens cendrer.

Aquest any, aquest estiu, el perill d'incendi és màxim. Qualsevol flama o espurna, per insignificant que pugui semblar, pot tenir conseqüències desastroses; per això, si us plau, aquest estiu no enceneu foc, enlloc.

TREBALLEM PEL
2000
DES D'ARA.